

"I B E G Y N N E L S E N
V A R O R D E T"

(Joh.1,1)

OM
BIBELN,
SKAPELSEN,
EVANGELIET;
SAMT NOE OM
GRUNDLOVEN.

Forfatteren Kjell Askildsen (,"ateist og kommunist siden han var 15 år",) er portrettintervjuet i Fædrelandsvennens helgebilag 28. jan. 2012:

"-Jeg hadde for såvidt en svært god oppvekst, og helt til jeg var 14-15 år delte jeg mine foreldres gudstro, sier han. Lærebøkene fortalte om en verden som hadde eksistert siden skapelsen for 6000 år siden, og det religiøse vendepunktet kom da han plutselig en dag leste en vitenskapelig tekst om at jorden er midt i en syklus på flere milliarder år, og at solen en dag skal slukne.

-Alt ble jo løgn. Hver bit av det jeg hadde lært smuldret opp..."

: Bibelen er	1
Angående Bibelen; i Norge	11
Bibelselskapet 2011	24
Oversettelse av Bibelen	35
Evangeliet	55
Menneskesønnen	64
The arrival of the fittest?	66
"Den evangelisk-lutherske Religion forbliver ..."	76

BIBELEN ER

Dag Jørgen Høgetveit; februar 2012.

"I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden" (1. Mos.1,1). "Har Gud virkelig sagt...?" (3,1). "Adam... Hvor er du?"(3,9). "... hennes ætt... skal knuse ... <slangens> hode" (3,15).

"I det år da Noah var seks hundre år gammel... brast alle kilder i det store dyp, og himmelens sluser åpnedes" (7,11). "Kom la oss bygge oss en by med et tårn... så vi ikke skal spres over hele jorden! ... Så spredte Herren dem derfra over hele jorden" (11,4.8). "... gjorde Herren en pakt med Abram og sa: Din ætt gir jeg dette land, fra Egyptens elv like til den store elv. elven Frat" (15,18). "... i Isak skal det nevnes dig en ætt" (21,12); "og i din ætt skal alle jordens folk velsignes" (22,18).

Bibelen er grunnboken i verdenshistorie; også dagens og morgendagens (Mat.24,37; 2.Pet.3,13; Åp.20,12-15).

Bibelen er grunnboken i geologi. Uten Bibelen tenderes til de underligste tolkninger av jordskorpen¹.

Bibelen er grunnboken i moderne vitenskap².18

Bibelen er "theopneustos", Gud-åndet. "Det er signifikant at ordet er nyttet i 2. Timoteus passivt. Med andre ord: Gud ikke "åndet inn i" (inspirerte) hele Skriften, men den ble "åndet ut" av Gud (ekspirert). Således er 2. Timoteus 3,16 ikke om hvordan Bibelen kom til oss, men hvor den kom fra. Skriften er "Gud-åndet"^{3,4}; "Skrift" - "grafê".

"Og han begynte fra Moses og fra alle profetene og utla for dem i alle skriftene det som er skrevet om ham"(Luk.24,27).

Skriften (Mark.12,10) taler om Herren Jesus Kristus. "... alt som før er skrevet, det er skrevet oss til lærdom" (Rom.15,4); "alt", "oss".

"Guds ord er levende og kraftig" (Heb.4,12); Ordet er Gúd (Joh.1,1); "av ham og ved ham og til ham er alle ting; ham være æren i evighet! Amen." (Rom.11,36; Kol.1,16).

"For å vite hvordan Bibelen kom til oss, kan vi vende oss til 2.Pet.1:21 hvor vi oppdager at "hellige Guds menn talte drevet av Den Hellige Ånd." Det greske ord nyttet her er pherô, hvilket betyr "å bære" eller "å føre". Det var et familiært ord Lukas

nyttet om seilskipet ført ^{<5>} avsted med vinden (Ap.gj.27:15.17). De menneskelige nedskrivere av Bibelen nyttet ganske visst sine sinn, men Den Hellige Ånd førte dem avsted i deres tenkning så at kun Hans Gud-åndede ord ble opptegnet. Apostelen Paulus setter emnet klart i 1. Korinterne 2:13: "det som vi også taler om, ikke med ord som menneskelig visdom lærer, men med ord som Ånden lærer".⁶ (Jfr. Heb.4,7;3,7).

"Den hele Skrift" omfatter og de av Skriftene som ble til omkring Paulus tid; "evangeliene" til Joh.Åp. (1.Tim.5,18 (Luk.10,7); 2.Pet.3,15-16; Joh.Åp.1,1-3;22,18-19).

"... vi leser i Matt.10,40: "Den som tar imot eder, tar imot meg, og den som tar imot meg, tar imot den som sendte meg." Dette innebærer jo intet mindre enn at apostlene ble utrustet med Kristi egen myndighet. Deres ord er altså Kristi eget ord."⁷ "Av innholdet i apostlenes oppdrag følger at det apostoliske ord, talt eller skrevet, i den første menighet umiddelbart gjaldt som Guds ord."⁸ Det var "et krav at for å bli anerkjent som hellig skrift måtte et skrift være skrevet av en apostel eller av en aposteldisippel, eller det måtte ha apostolisk godkjennelse. Til et slikt ytre kjennetegn hørte også at skriftet helt fra begynnelsen av var blitt mottatt som hellig skrift i de menigheter som kjente skriftet, og at det uten avbrudd var blitt forelest under gudstjenesten sammen med skriftavsnitt fra Det gamle testamente i tiden som fulgte." "Den nytestamentlige kanon var de facto allerede til stede ved utgangen av aposteltiden omkring år 100."⁹

"... det er ikke sant at nesten alle de skrifer som nå tilhører vårt nye testamente, en gang var omdiskutert. De aller fleste av dem har aldri vært gjenstand for noen som helst diskusjon. I oldkirken diskuterte de aldri de fire evangelier, Apostelgjerningene, Paulus'tretten brev, 1. Peters brev og 1.Johannes'brev. Og når en taler om "omdiskuterte" skrifter, må en huske at diskusjonen var en diskusjon blant de lærde. De diskuterte Hebreer-brevet fordi dets språk og stil skilte seg så meget fra Paulus'språk og stil. Men i menighetene er dette brevet blitt brukt og anerkjent fra begynnelsen, slik som det fremgår av 1. Klemens-brev, som ble til i slutten av det første kristne hundreåret. Likeså møtte Åpenbaringsboken tidlig i oldkirken motsigelse fra kirkelærere som

forkastet læren om tusenårsriket, skjønt boken stadig ble brukt i menighetene. De nevnte kirkelæreres innvendinger har altså en dogmatisk karakter, og kan således ikke tillegges noen betydning. De mindre brev som tilhører de såkalte katolske brevene (Jakobs brev, Judas' brev, 2. og 3. Johannes' brev og 2. Peters brev), er tydeligvis først etter lang tid blitt kjent i hele kirken. I enkelte tilfelle - som når det gjelder Jakobs brev og 2. Peters brev - kan jeg tenke meg at dette har kommet av at de var stilet til en jødekristen lesecrets, og at jødekristendommen meget snart sluttet å spille noen rolle i kirken."

"... kanondannelse betyr ikke at skrifter som fra begynnelsen av ble betraktet som rent menneskelige produkter, ble opphøyd til rang av hellig skrift. ... Kanondannelsen forutsetter ... at det finnes hellige skrifter, og kanondannelsen selv innebærer at en avgrenser disse skriftene fra slike som ikke hadde noen hjemstavnrett blant de hellige skriftene. Kanondannelsen er således en negativ prosess."¹⁰

"... når en taler om "omdiskuterte" skrifter, må en huske at diskusjonen var en diskusjon blant lærde"; en forsmak på moderne bibelkritikk.

"Tekstkritikk" "gjelder prisnipielt vurdering av bibelhåndskrifter og arbeidet med å fastslå Skriftens opprinnelige tekst, dens originaltekst. ... Tekstkritikken har til oppgave å fastsette tekstens ekthet på grunnlag av de håndskrifter som foreligger."¹¹

Ganske anderledes den "høyere kritikk": "Den ... tror ikke på noen feilfrie originalmanuskripter inngitt og inspirert av Den Hellige Ånd." "Det en kaller "høyere kritikk" er opptatt med bibelbøkenes tilblivelse og kilder, deres forfatterskap, tidfesting etter litterære prinsipper."¹²

"Den moderne bibelkritikk har sitt utspring i "opplysningstidens" rasjonalisme, og den er blitt vedereført av den såkalte liberale teologi eller modernismen."

"Uttrykket "liberal teologi" var til å begynne med betegnelse for en teologisk retning i Tyskland, men har senere fått en langt mer omfattende mening. En kan vel si at liberalismen på den ene siden representerer en videreføring av rasjonalismens ide, mens de på den andre siden iblant kan være et forsøk på å nøytrali-

sere rasjonalismens og den radikale kritikks angrep på kristendommen. Denne merkelige dobbeltstillingen gjør den liberale teologi til en av de mest eiendommelige foreteelser i kirkens historie. Samtidig som modernismen representerer det mest dødsfarlige angrep som noensinne er blitt rettet mot den kristne tro, opptrer den ofte som et forsøk på å "redde kristendommen". Denne redningsaksjonen skal da utføres ved at en moderniserer og tilpasser kristendommen til de oppfatninger som er rådende i tiden."

"Noe som gjør den liberale teologien så besnærende spesiell for unge mennesker, er at den framstilles med en imponerende selv-sikkerhet. Modernistene opphøyer seg til de eneste sanne vitenskapsmenn, mens disse som holder fast ved kirkens gamle tro, reduseres til ignoranter: "På den ene siden all intelligens, all moderne lærdom, - på den andre siden oppriktighet, javel, men uvitenhet og overtro."¹³

"Er Jesus Kristus Gudmennesket i slektens historie - og han alene - så har han visst alle ting rett og sant også om Skriften. Derfor skal en rett kristelig teologi om Skriften kjennes på at en tør vedkjenne seg den grunnholdning at en ikke ønsker å ha noe annet syn på Skriften enn det Jesus hadde, og intet annet syn på Jesus Kristus enn det Skriften gir. Denne grunnholdning er ingen "sirkel", men den er selve livsnerven i det kristelige trosliv."¹⁴

"Vårt eget private syn på Skriften har ingen betydning. Vi har bare å gjøre med det grunnleggende faktum at Skriften selv sier den er Guds ord.

Det finnes dem som forneker beviskraften i et slikt selvvitnesbyrd og helt tar avstand fra Skriften. Andre inntar den posisjon at en kan finne atskillig verdifullt og sant i Skriften. Men bare så lenge en ikke studerer Skriften grundig, kan en stå fast på et slikt standpunkt, for så snart en begynner å studere den grundig, finner en at det ikke finnes noe som kan kalles bort. Alt henger sammen på en organisk måte."

"Det var a priori mulig at Skriften var en dokument-samling, som inneholdt ord og skildringer av en profet med en bestemt verdensoppfatning der noe var vesentlig og noe uvesentlig. Ut fra et slikt syn kunne en si at det riktignok er tydelig at Kristus satte stor pris på Skriften, men at dette ikke lenger har betydning for oss. Det bærende og vesentlige var hans lære om kjærlig-

het og frelse.

Men hvis en ser litt grundigere etter, finner en at hver eneste uttalelse av Jesus er avhengig av Skriften. Tar en bort hans lære om Skriften, finnes det ingenting igjen, hverken av kjærlighet eller frelse. Hvor vanskelig det enn må være å finne seg i dette faktum, går det ikke an å komme utenom det. Da er det konsekventere og ærligere å si: vi vil ikke ha noe med Skriften eller Kristus å gjøre i det hele tatt!

Men kan man gjøre det? Er det spørsmål om å ta stilling til en blant mange tenkbare verdens-oppfatninger? Jesus sier at noen tar imot, andre ikke. Men det er ikke spørsmål om en oppfatning, men om en virkelighet som omfatter hele verden. Og denne virkelighet finnes i Skriften."¹⁵

Bibelen er "ordet om korset" (1.Kor.1,18), "for jøder et anstøt og for hedninger en dårskap" (v.23).

"Jeg vil ødelegge de vises visdom, og de forstandiges forstand vil jeg gjøre til intet. Hvor er en vismann, hvor er en skriftlærd, hvor er en gransker i denne verden? har ikke Gud gjort verdens visdom til dårskap? For eftersom verden ikke ved sin visdom kjente Gud i Guds visdom, var det Guds vilje ved forkynnensens dårskap å frelse dem som tror" (v.19-21).

"... den som forkaster mig og ikke tar imot mine ord, har den som dømmer ham: det ord jeg har talt, det skal dømme ham på den ytterste dag." (Joh.12,48). "... har den"¹⁶; "det ord".

"... vanskelighetene i Skriften: troen vil forstå dem i god mening og regne med at det gis en naturlig forklaringsmulighet selv om denne ikke kan fastslåes, og la saken stå åpen - vantroen vil forstå dem i dårlig mening og presse ordlydene inn i disjunktive spørsmålsstillinger som skal være egnet til å forringe Skriftens pålitelighet og troverdighet. Derfor kan troen ikke bekvemme seg til å tale om "feil og motsigelser" i Skriften, men den nekter ikke at Skriften har en "ringhetsskikkelse" som innebærer mange anstøttsmuligheter for vantroen. Også i den henseende er Skriftens utseende analog med den fornederede Guds Sønnens utseende: man tar anstøt - inntil man er blitt overbevist ved Ånden og begynner å elske Jesus Kristus og Skriften."¹⁷

Referanser og noter.

1. Walker, T.; Siccar Point Scotland; Unmasking a long-age icon <(James Hutton)>; pamflett; Creation Ministries Int.; pamfletten viser til Creation 27 (1)2005 og www.creationontheweb.com/siccarpoint ; (nå creation.com).
2. "Nyere arbeider på tidlig moderne vitenskap har demonstrert en direkte (og positiv) forbindelse mellom Hebraiskens gjennoppståelse, bokstavlig fortolkning av Bibelen i den Protestantiske Reformasjon, og oppkomsten av den empiriske metode i moderne vitenskap." (Snobelen, S.; Isaac Newton and Apocalypse Now: a response to Tom Harpur's "Newton's strange bedfellows": A longer version of the letter published in the 26 February 2004 Toronto Star; isaacnewton.ca/media/Reply_Tom_Harpur-Feb_26.pdf ; sitert hos Sarfati, J.; The Biblical Roots of Modern Science; Creation 32(4)2010,
3. Edwards, B.; Why should we believe in the inerrancy of Scripture?; Answers in Genesis (AiG); 05.07.11.
4. Se og Salme 33,6; "ord", "ånde".
5. NO30 nytter i 2.Pet.1,21 og i Ap.gj.27,15.17 drevet, drive, drev.
6. Ref. 3.
7. Hedegård, D.; Bibelen i min hverdag; En bok om Bibelen, dens opprinnelse og innhold og vår bruk av den; Lunde, 2. oppl. 1976, s.22. Glem hva Hedegård skriver om skapelsens seks dager og menneskeslektens alder (s.47).
8. Ibid.; s.26.
9. Norsk Studiebibel; Bibelforlaget, 1998; Bibelhåndbok; s.1683.
10. Ref. 7; s.28-30.
11. Ref. 9; s.1690.
12. Ibid.
13. Ibid.; s.1685-1686.
14. Valen-Sendstad, O.; Ordet som aldri kan dø; Lunde, 1949; s.78.
15. Odeberg, H.; Kristus og Skriften; Gry, 3. oppl. 1969; Skriftens selvitnesbyrd og ordlydens makt; s.46-47.
16. Eldre oversettelser skriver "den", "en", "one" ...
17. Ref. 14; s.76.
18. "Si da ikke ved dig selv: Det er min kraft og min sterke hånd som har vunnet mig denne rikdom, men kom Herren din Gud i hu! For det er han som gir dig kraft til å vinne dig rikdom..." (5.Mos.8,17-18.) Bibelen er også grunnboken i husholdning, ØKO-NOMI (av oikos, hus, og nomes, fordeling, lov, regel.)

"På uavhengighetskløkken <(Liberty Bell)> i Philadelphia (U.S.A.) står det: "Utrop frihet for hele landet og alle dem som bor deri!" Det er økonomisk frihet det her gjelder! Se 3.Mos.25,10: "Og I skal holde det femtiende år hellig, og I skal utrope frihet i landet for alle dem som bor deri; et jubelår <(av heb. jobel, basun (v.9))> skal det være eder, og I skal komme igjen, hver til sin eiendom, og komme igjen, hver til sin slekt." (a,s.27.) "Dette verset ble sitert i forbindelse med ringingen av Liberty Bell da America's Uavhengighetserklæring ble signert." (b.)

"Gjeld er og har opp gjennom historien vært en form for slaveri, og i mange tilfeller grunnlaget for nettopp avhengighet og ufrihet. Derfor er den spesielle amerikanske gjeldssaneringsloven, der huseiere ikke drar med seg gjelda når nøkkelen leveres, et forsøk på unngå dette. I USA er det långiveren som blir ansvarlig for lånet når man får overlatt ansvaret for sikkerheten. Gjeldsslaveriet tilhørte det gamle føydale Europa som man rømte fra. I USA kunne man starte på nytt - en eller flere ganger - på det individuelle

"Den 15. august 1971 erklærte president Richard Nixon at USA forlot den internasjonale gullstandarden. Dennebegivenheten er i ettertid kalt The Nixon Shock."

"Endringen i 1971 markerte overgangen til et pengesystem uten edelmetall eller andre fysiske varer som sikkerhet (for eksempel korn, te, skjell eller andre varer). For første gang i historien forsøkte menneskeheten seg med å kun bruke papirpenger uten innløsningsrett som betalingsmiddel, eller fiat money, som det også er kalt. Det eksperimentet er vi fremdeles midt oppe i." (c,s.32.34.)

"Sannsynligvis står vi overfor den siste store boblen som varer fram til rentene stiger igjen. Da blir gjelda dyrere å betjene og kapitalen mindre tilgjengelig, og boblen vil sprekke. Når den ryker, er det ikke flere å sette i gjeld. Da er alle muligheter uttømt, og kun pengetrykking gjenstår." (c,s.157-158.) (Og man kan tilføye med J.M. Keynes at "Lenin hadde rett. Det er ikke noe listigere, smartere middel for å endre basisen i det eksisterende samfunn enn å knekke tilliten til pengesystemet." (c,s.119.) "Sammenbruddet i Tysklands økonomi tidlig på 1920-tallet viste med tydelighet hvor galt det går med et ordnet samfunn i det pengesystemet kollapser. Sparepenger tapes, folks forbitrelse øker og ekstreme politiske krefter settes i sving." (Ibid.))

"Til tross for at de siste 250 års mål for politikken i de fleste land har vært å kopiere Englands industrialisering for å skape høyere velferd, gikk dette av moten i de siste tiårs økonomiske teori og praksis - i Vesten. Men i Det fjerne Østen brukte de dette tidsrommet av ideologisk stemningsskifte til å gjøre som rike land hadde gjort før dem - industrialisere for å øke velstand og velferd.

Hva gjør at industrien er avgjørende for et lands velstand? Først og fremst dreier industri seg om produktivitet. Jo mer et dagsverk utfører, jo rikere blir et land. Jo mer et menneske kan produsere på en dag, jo større overskudd skaper det i varer og profitt. Og industri er jo nettopp spesialisering i aktiviteter med økende avkastning ved høyere produksjon.

Dessuten gir industrien mulighet for å ta ut fortjeneste gjennom foredling av råvarer. Videre ..." (c,s.76.)

"Finanssektoren sluttet å fungere som en brobygger i tid for realøkonomien, men baserte sin inntjening på stadig mer pyramidespilliknende konstruksjoner. "Finansøkonomien ble oppfattet som mer virkelig enn realøkonomien", er en dekkende spissformulering fra Erik S. Reinert. Man begynte å nærme seg en situasjon der man forvekslet penger med det man kunne kjøpe for dem." (c,s.74.)

"Vanlige folk i Vesten har opplevd at globalisering i liten grad gjør dem rikere - kanskje heller fattigere. (c,s.183.) ("Totalt sett virker det som om globalisering virker best når den ikke drives for langt, for å bruke økonomen Dani Rodriks ord." (c,s.77.)) "... mens folk har trodd at gjeldsvekst var inntektsvekst, og at tjenester og handel kunne erstatte industri, har noen blitt stadig rikere."

"Professoren David Harvey, som har skrevet om nyliberalismens historie, hevder at fordi profitten falt så mye i løpet av 1970-tallet, ble det tatt grep for å skape en mindre stat, mindre regulering og mer fri flyt, det som nå kan kalles den nyliberale verdensorden, født med Thatcher/Reagani 1980, død høsten 2008,

gjenoppstått i 2009. Bankene var fortsatt like store, de samme personene satt i stor grad ved roret, Goldman Sachs tjente penger som aldri før, og nye reguleringer så knapt dagens lys. Hva skjedde egentlig, bortsett fra at velferdsstaten ble satt under kraftig press for å kunne finansiere den nye fellesgjelda? Nyliberalistene har, som Harvey har påpekt, lyktes i å øke profitten gjennom å svekke fordelingen i samfunnet. ... Sikkerheten rundt velferdsstaten har ikke vært like lett å angripe, før nå, når statsfinansene er sterkt svekket. ...

Ressursene hopper seg opp på få hender, og avindustrialiseringen er ikke stoppet. En videre utvikling etter de siste tiårs trender vil føre oss dit vi ikke vil - til en postindustriell føydalisme, kjennetegnet av kollektivets fall og atomisert rikdom, med multinasjonale selskap og rikfolk uten solidaritet verken med stater eller innbyggere." (c,s.183-184.)

"Framtidig privat forbruk må styres av inntektsvekst og ikke kreditt- og gjeldsvekst, og inntektsnivået må baseres på mer rettferdig profittdeling. Videre må offentlige budsjetter hvile på et styrket skatte- og avgiftsgrunnlag. Dessuten må gjeld skrives ned, ikke minst for stater og privatpersoner. ... Sist, men ikke minst, må produksjonens rolle i samfunnet gjenreises". (c,s.204.205.)

"Gjeld og rentesrente-effekt fjør at gjeld med jevne mellomrom må slettes, gjennom konkurser eller ymse gjeldsordninger. Det har i liten grad skjedd. For det første har man mkommet så langt ideologisk at man ville skjerme markedsaktørene for risikoen i markedet - aksje- og obligasjonseiere skulle ikke tape pengene. Med andre ord: Man har tatt opp gjeld for å unngå å sanere gjeld."

"Vesten har endt opp med gjeld framfor likvidering og redning framfor konkurser, i stedet for å nullstille systemet som på trettitallet. Det siste hadde sanert gjeld brutalt, men effektivt, og gitt staten rom for å bruke penger på investeringer fremfor å betale på (andres) gjeld." (c,s.94-96.) "Nullstille systemet ..."

"Doblingstiden av et lån finner man matematisk sett ved å dele 72 på lånerenten: Ved 7 % rente vil doblingstiden være 10 år. Det vil si at om man har et avdragsfritt lån i 10 år med 7 % rente, så har man betalt en sum tilsvarende hele lånet, men lånet er fortsatt like stort.

Allerede i det gamle Babylonia forstod man dette. Hammurabis lover foreskrev at gjeld skulle slettes ved hvert jubelår (hvert 50. år), slik at man fikk ryddet opp i økonomien og startet på nytt. Slik ungikk man at gjelda og rentesrente tok fullstendig overhånd og at finansøkonomien overtok for produksjons-/realøkonomien. I Mose-loven er også denne forståelsen nedfelt." (c,s.28-29.)

Guds lov ved Moses er mér enn jubelår. Den synes ha forbud mot renter til landsmenn (5.Mos.23,19-20; 2.Mos.22,25-27).

"Det hebraiske ordet for rente, er ordet: néschek av verbet: naschak - og grunnbetydningen av substantivet er: Bit - slangebit - mishandling - åger - rente." (d,s.12.)

"Det sjette år var "lørdags-året", da all gjeld skulde være betalt, alle forrétninger skulde gjøres på 6 års sikt og all gjeld skulde være betalt eller strýkes, bøkene balanseres, - sabbatsåret (et "lite jubelår") skulde feires av land og folk - et gjeldfritt folk skulde få begynne neste 7 års syklus." (a,s.26.) 5.Mos.15, 1-3.

Etter syv sabbatsår skal I "holde det femtiende år hellig og ut-

rope frihet i landet for alle dem som bor der; det skal være et jubelår for eder, og I skal komme tilbake, enhver til sin eiendom og enhver til sin slekt." (3.Mos.25,10.) Jubelåret skulle "finne sted på den store soningsfestens dag, til minne om at Herren på den dag eftergav folket all dets synd (cfr. 5. bønn i Fader-våret.)" (d,s.9.)

"... hver til sin eiendom"; "en slags hjemfallsrett kombinert med odel om man vil, i tråd med den innløsningsordning det eldgamle norrøne og germanske odelsinstituttet står for." (c,s.29.)

Innløsningsretten beskrevet i 3.Mos.25,24ff.

"At Moses har satt jordbruket som næringsvei i en særklasse i forhold til annen eiendom, ser vi av den forskjell som eksisterer mellom by og land når det gjelder løsningsrette av solgt eller tvangssolgt eiendom, og det har uten tvil sin grunn i det syn at jorden ikke bør gå fra hånd til hånd på samme måte som andre handelsvarer, for derved kan et helt folk så å si komme i den situasjon at det kommer til å drive rotløst i de strømminger som skiftende økonomiske situasjoner skaper, og en slik situasjon kan bli et samfunds undergang." (d,s.6.)

"... når jeg av de sociåle lover særlig omtaler jordloven og loven om pengevesenet, så er det fordi det er disse som særlig er utformet i Moseloven, og det av den grunn at de er de to bærende grunnlover i ålt økonomisk samfundsliv, d.v.s.: Jordloven som loven for en fåst grunnverdi.

Loven om pengevesenet som lov for den sirkulerende verdi." (d, s.4-5.)

"Det er ikke Moselovens mening å lære at et menneske kan innrette sig som det vil og allikevel slippe fri for alt ansvar og all gjeld - men - der skal være rett og rimelighet i gjeldsspørsmålet, både når det gjelder jorden og pengene." (d,s.11-12.)

"Guds lov - som forbyr gjeldsstifelse med ulimitert rentekrav - betinger allikevel opprettelse av kreditt på rimelige vilkår - ja den så å si påbyr kredittgivning, nemlig kreditt til virkelig å hjelpe og støtte den som trenger det - men uten å kunne mange-doble gjeldsbyrden således som vårt rentesystem betinger." (a,s.25.)

"Jorden må ikke selges for alle tider; for mig hører landet til, I er fremmede og gjester hos mig." (3.Mos.25,23.)

"Les i denne sammenheng: 3.Mos.25,16.26-27 som viser at salgsværdien av jorden ikke er avhengig av andre økonomiske faktorer eller kurssvingninger enn salgsværdien av det som jorden kaster av sig, åvlingsværdien, og man selger ikke jorden (for den hører åtten til), men et bestemt antall åvlinger, og salgsværdien blir værdien av avlingene inntil jubelåret.

Dernæst: les: 3.Mos.27,25 som sier at myntværdien ved slik jordhandel alltid skal være "hellig mynt" d.e. pari kurs - "tyve gera i daleren", dermed er jorden sikret mot spekulasjon i svingende kurser." (d,s.7-8.)

Jorden "er urørlig eiendom for den ått som har fått den av Herren - ved utlodning av landet efter folketallet. - (Les Mika 2,1-9). Vi ser her hvorledes Moseloven vil hindre ophopning av jordegods som gjør mange mennesker enten livegne eller hjemløse, samtidig verner åttene mot utarming av private kapitalrøverier eller mot maktmisbruk av staten dersom denne vil utnytte en nødssituasjon til skade for en ått. Moselovens syn er at staten er til for menneskets skyld og ikke mennesket for statens skyld." (d,s.6.)

"Jorden var fri... - "skattene" var ikke basert på eiendommene, men på produksjonen, av jordens avkastning". (a,s.22.) 5.Mos.14,

22; 26,12; (1.Sam.8,15.17.)

"Gi, så skal eder gis," sa Jesus. For meg fortoner kapitalismens bud seg nærmere som: "Ta, så skal eder gis," - og de to prinsipper kan jeg ikke få til å forlikes." (a,s.13.)

"Forskjellen mellom Guds system og menneskets er gjennomgripende: En sivilisasjon hvor livets fortjeneste består i kontanter og en annen hvor fortjenesten blir livet selv, et menneskeverdig liv til Guds ære.

I Guds system er det ingen konjunktursykler med forutbestemte krakk, hvor almenheten må tape sine investerte midler, - jorden kan ikke bli et spekulasjonsobjekt, bonden kan ikke settes på bar bakke av samvittighetsløse "corner"-makere og spekulanter, det er ingen fortjeneste ved gjeldsdannelse, "penger" er ikke verdier, underkastet valutaspekulasjon, penger blir en verdimåler som meter og liter og kilo, - og det blir like absurd å samle på penger som å hamstre metermål og kilolodder i en krisetid". (a,s.23-24.)

"Og mange folkeslag skal gå avsted og si: Kom, la oss gå op til Herrens berg, til Jakobs Guds hus, så han kan lære oss sine veier, og vi ferdes på hans stier! For fra Sion skal lov utgå, og Herrens ord fra Jerusalem." (Es.2,3; (Salme 2,7-12; Joh.Åp.12,5.))

Sogneprest Karl Johan Øye viser gjennom sitt foredrag "Jordloven" til: 1.Mos.47; 5.Mos.34,10; Mat.5,17-19; Mat.22,36-40; Rom.13,8-10; Rom.3,19-20; Mat.5,18; Gal.3,24; Rom.1,18-22; 3.Mos.25; 25,18-19; 25,23; Mika 2,1-9; 3.Mos.25,29.31; 25,32-34; 4.Mos.35,4f; Es.45,1f; 45,7-8; 46,16-17; 3.Mos.25,16.26-27; 27,25; 25,23-28; Es.45,9; 46,18; 1.Kgb.21; Es.5,8; 3.Mos.27,19-21; Salme 50,14; 3.Mos.25,8-10.1-7; 25,11-17.8-10; Mat.6,12; 1.Joh.3,18; Mat.7,21; Salme 118,23-24. Videre i foredrag "Loven om pengevesenet": Jos.24,31; Dom.17,6; Ez.7,10-11; Am.2,4-16; 8,4-7; 1.Kgb.10,21-27; Jos.6,19; 3.Mos.25,35; 25,36-37; 5.Mos.23,19; 2.Mos.22,25-27; 3.Mos.25,38; Mat.22,36-40; 3.Mos.25,39-42; Rom.9,6-8; Mat.3,9; Joh.8,32-36; 5.Mos.6,5; 3.Mos.19,18; Mat.22,36-40.

Ing. Albert Hiorth henviser bl.a. til "Taylor-Peddies standardverk i to bind, "The Economic Mechanism of Scripture", William Norgate, London 1934."

Ref.:

- a. Hiorth, A.; Bibelen om prinsippene for økonomikk; Hans Martin-nussens Forlag; 1943.
- b. Morris, H.M.; The New Defender's Study Bible; World Publ., Inc.; 2006.
- c. Smedshaug; Chr. A.; "Gjeld; hvordan Vesten lurte seg selv"; Res Publica; 2011.
- d. Øye, K.J.; Foredrag om "Jordloven" og "Loven om Pengevesenet"; 1933; Gjengitt i Hiort, A.; Alle Tings Gjenoprettelse; eget forlag; 1935.

ANGÅENDE BIBELEN; I NORGE.
Dag Jørgen Høgetveit, sept. 2011.

"Men det vedgår jeg for dig at efter den Guds vei som de kaller en sekt-lære, tjener jeg så mine fedres Gud at jeg tror alt det som er skrevet i loven og i profetene".¹

"Guds ord er levende og kraftig". "Mennesket lever ikke av brød alene, men av hvert ord som går ut av Guds munn." "Se etter i Herrens bok og les!" "Den hele Skrift er innblest av Gud"; "Ordet" er "Gúd."²

Så hvor er Gud; hvor er Skriften, Herrens bok, Guds ord? I ethvert bokomslag med påskriften "Bibelen"?

Hvor finnes inspirasjonen i en tekst? I ordlyden; kún i ordlyden.

"En viss omskrivning vil være nødvendig i enhver oversettelse. Språkenes grammatikk og setningsbygning er forskjellig, en ord for ord-translasjon lar seg simpelthen ikke gjennomføre om en skal oversette til korrekt språk."

"Det er en vesentlig forskjell på den form for idiomatisk^{<3>} oversettelse som består i en språklig tilpasning, og en bibelparafrase som tar seg frihet til å plusse på eller ta bort ord og meninger i teksten. Desom de meningstilføyelser som er gjort, framtrer som en del av bibelordet uten at det framgår at de enkelte ord savner ekvivalent i grunnteksten, så er det en fordékt kommentar som utgir seg for å være Bibelens tale.

Dette er slik, uansett om tolkningen er riktig eller feilaktig. En oversettelse som vil være oversettelse, kan ikke gå hvor langt som helst for å skape forståelighet."⁴

Der er vitnesbyrd om norske bibel-fragmenter fra 1100-tall.⁵

"Vi har en oversettelse som rekker fra 1. Mosebok til 2. Kongebok 25. Oversettelsen er nokså fri, og ikke ålt er tatt med. Kanskje er oversettelsen så gammel som fra Sverres tid; noe av den er i hvert fall sitert i andre kilder fra den periode. Håkon Magnusson satte i gang arbeidet med et stort bibelverk, og det kom så langt som til 2. Mosebok 18. Dette er et veldig arbeid, som

fyller 300 store sider i en moderne trykkutgave. Vers for vers eller avsnitt for avsnitt er tolket ... - På 1300-tallet forelå allerede dette store, ufullførte bibelverket i håndskrifter sammen med den eldre oversettelsen; samleverket har fått navnet Stjorn, "Styreelse". Det er på 650 sider i en moderne trykkutgave."⁶

Juni 1550 foreligger "Biblia, Det er den gantske Hellige Scriff, udsæt paa Danske; Esaiæ 40; Guds Oæd bliffuer evindelige." Christian III's bibel; Reformasjonsbibelen. Basert på "Luthers høytyske bibel av 1545, men også i stor utstrekning den lavtyske Luther-bibel av 1534 (som Bugenhagen hadde hovedansvaret for) synes etter nyere undersøkelser å ha vært brukt under arbeidet med den danske bibel. Men også Vulgata har vært rådspurt, og likeså de tidligere danske oversettelser."⁷

"Troskap mot den fremmede tekst bare "saavidt vort Tungemaal's Art vilde taale det", som oppdraget lød. Her er ingen slavisk og blind reproduksjon, men en (relativt) fri fordanskning hvor ord og stil vitner om dyp fortrolighet med folkets språk."⁸

Men fra 1607 foreligger også "Biblia, Paa Danske, Det er: Den gandske Hellige Skrifts Bøger, Paa ny igiennemseete, med Flid, efter den Ebræiske oc Grækiske Text, det næste mueligt var ... Efter vor Allernaadisgte Herris, Kong CHRISTIAN den IV. Christelige Befaling." Biskop Hans Paulsen Resen.

"Resens bibel skulle være en hendig utgave til en pris som flere kunne overkomme. Resen bygger på grunnteksten, men tar hensyn til en rekke oversettelser - også reformerte, som Bezas."⁹

I adskillig motsetning til Christian III's bibel, ble den Resen-Svaningske¹⁰ "kjent for sin nøyaktige og bokstavtro gjengivelse av grunnteksten, et verdig monument over samtidens tro på en verbalinspirert bibel. Her var språket tvunget inn i et hebraisk-gresk mønster, utstyrt med supplerende gloser i parentes der dansk syntaks helt nektet å følge med. Resen har i det hele fått det ettermæle, "at der af alle Danmarks navnkundige Mænd aldrig har været nogen der har skrevet saa barbarisk slét Dansk som han". Resultatet ble en oversettelse hvor språket var fremmed, stivt og ofte uforståelig. Men det var denne utgaven som seiret i rettroenhetens og verbalinspirasjonens århundre.

For de senere danske og norske bibeloversettelser kom dette til

å få katastrofale følger."^{10b}

"... katastrofale følger" etter prof. dr. theol Åge Holters vurdering.

Mye av den (grunn-) tekst-nære arv fra 1607 vedblev til og med Det norske Bibelselskaps revisjon i 1930; m.a.o. frem til 1978. Generasjon på generasjon i nær 400 år fikk preg derefter; tanker og språk vil ta preg av Guds ord slik det nu engang har behaget Gud å formidle det på hebraisk og gresk, og ikke omvendt, nemlig at bibel-teksten mer og mer blir oppløst av menneskelig tanke og språkutvikling hos mennesker uten binding til Standarden for ord og tanke, Guds ord.

"Språkernes utvikling er ... en historie av progressiv forenkling ... Språk kan kanskje reintrodusere tidligere tapt kompleksitet men samlet er de overflødige og ordrike aspekter systematisk strømlinjet fra språks komplekse struktur". <11>...

Denne trend er eksakt motsetning til ethvert evolusjonært konsept for språkopprinnelse, men er overensstemmende med loven om entropi i den fysiske verden."¹²

Som "luther-bibelen" fikk betydning for det tyske språk, ble "King James version" "medvirkende i å standardisere selve språket, givende et felles bånd blant dens millioner av lesere, og holder tilbake hva ellers ville ha blitt en mere rask forringelse av språket."¹³

Resens bibeloversettelse fra 1607 kom altså til å få følger for de senere danske og norske oversettelser. Enn så lenge fikk det følger i samtiden: "Det var denne tekst... Vaisenhuset i København stadig trykte opp, med bare små endringer. Og ettersom Vaisenhuset hadde fått monopol på all bibelproduksjon, var det den utgaven som så å si ble enerådende, enda den aldri var blitt autorisert. Den egentlige kirkebibel, Christian III's reformasjonsbibelfra 1550 med de rettelser som var foretatt under Frederik II og Christian IV, kom i langt mindre opplag og sjeldnere".¹⁴

"Selve det faktum at lutherbibelen ble trykt for siste gang i 1802, og at også den danske revisjonen av nytestamentet i 1819 bygde på Resen-Svaning, viser tydelig nok at den siste hadde seiret fullstendig."¹⁵

I 1816 kommer Det norske Bibelselskap og norske revisjoner og

oversettelser. (Utover 1800-tallet også en rekke utgaver ved andre utgivere."¹⁶

Ved prof. S.B. Herslebs revisjon i 1819 søkes sterkere norsk (dansk) syntaks,¹⁷ men bokstaven, ordlyden skal beholdes: "I de aller fleste tilfelle hvor syntaksen er blitt noe forbedret, har man gått videre på den nødvei som Resen brukte: å gjøre den bokstavtro oversettelse mer leselig ved å føye til utfyllende ord i parentes. En telling av slike parenteser i Romerbrevet f.eks. viser at det er hele 75 flere enn i R-S. I 15 av disse finner vi ord som til og med R-S har integrert i selve teksten. Det tyder på at våre revisorer i enda høyere grad kunne være "Buchstabilisten", før å bruke Luthers betegnelse."¹⁸ Parentesene (som man fremdeles etter 400 år stadig finner i den engelske Authorized Version av 1611 i form av kursivering), er siden blitt borte. "... et avgjørende skritt bort fra det oversettelsesprinsipp som var bestemt av læren om Bibelens verbalinspirasjon."¹⁹

"Hersleb hadde enda kunnet forene bibeltroskap og tekstkritikk", skriver Holter. "For den nye generasjon ved Det teologiske fakultet ble det vanskeligere. Da universitetslærerne Kaurin og Dietrichson sammen med boktrykker Chr. Grøndahl, alle medlemmer av Sentralkomitéen, i 1847 foreslo å stryke alle skarpe klammer om sekundære lesemåter, var dette både symbolsk og reelt det første varsel om en allianse mellom konservativ teologi og den nye legmannsbevegelse. Fra og med fjerde utgave 1848 er alle spor av tekstkritikk fjernet, med ett unntak: det beryktede comma johanneum i <1.>Joh. 5,7.8 fikk fortsatt lov til å stå i klammer. Til gjengjeld sløyfet man helt etterskriftene i de paulinske brev og i Hebreerbrevet."²⁰ "Vestreformert teologi har her, på en ganske overraskende måte, medvirket til å forsinke den utvikling i bibelsynet som våre første testamentutgaver åpnet veien for. Det er nok å minne om at de aller fleste av de lesemåter som i 1819 og 1830 ble tydelig skilt ut som uekte, ennå <nå> i 1966 står i vår kirkebibel, og uten klammer."²¹

NT-revisjon v. kap. (senere biskop) J.N. Skaar 1873.

GT-oversettelse i perioden 1842 - 1891; bl.a. ved Carl Paul Caspari, den tysk-jødiske teolog (kristen og døpt 24 år gammel), som på oppfordring fra Gisle Johnson i 1847 søkte og fikk et

teologisk lektorat ved Universitetet i Christiania, (prof. fra 1857), den tid jøder, etter arv fra danske-tidens sene 1600-tall, "ere fremdeles udelukkede fra Adgang til Riget." Loven ikke⁵⁷ endret før 1851.

"Den hellige Skrift er en Enhed, har én Ophavsmand, den Helligaand, har ét Væsen, der er helligt, har samme Indhold, Guds Aabenbaring til Menneskernes Frelse gjennom Tiderne, som er fremskridende, sker paa organisk Vis", skriver C.P. Caspari i "Den gammeltestamentlige Skrifts Historie".²²

"... hans dogmatiske grunnsyn stengte ham ute fra enhver påvirkning av de nyere litterærkritiske metoder fra siste halvdel av det 19. århundre. I sin eksegeese var han bundet til den gamle kirkelig-synagogale tradisjon, og i sin tekstbehandling til den rabbinske ærefrykt for hver bokstav og hvert ord i den overleverte tekst."²³

"Med er lærdom som en klassisk rabbiner og en autoritet som et helt Erlangen-fakultet, ble denne tyske jøde kristne et fjell på den teologiske flatmark i Norge. Hans bidrag til bibeloversettelsen (som i 1860 nevnes blant premissene for hans doktorgrad honoris causa ved Erlangen), var utvilsomt av samme store format. Hans innsats kom riktignok ikke til å gjelde den norske gjengivelsen i særlig grad, men oppfatningen av grunntekstens mening og kapitelresyméene".²³

"Den første hele bibelutgave med denne tekst ble utgitt i sin endelige form i 1891. Den siste revisjon hadde gått et langt skritt i møte med en nyere språkforståelse, men enda var den svært konservativ i forhold til det utkast til ny oversettelse av det nye testamente som forlåt ferdig gjennomsett i 1904.

Denne reviderte oversettelse av NT var besluttet påbegynt i 1870",²⁴ arbeidet utført av prof. J.F. Dietricson og prof. F.W.K. Bugge. "... Dietricson var mer bundet av den konservative tradisjon i tekstforståelsen enn sin yngre kollega, og revisjonskomitéen bemerket da utkastet var ferdig at det bare i få tilfelle hadde vært tatt hensyn til de nyere oppfatninger av tekstgrunnlaget i de deler som Dietricson hadde levert utkast til (evangeliené)."²⁵ "Dietricson har hele veien ukritisk fulgt textus receptus, den tradisjonelle teksttype ... mens Bugge arbeidet etter de nye tekstutgavene".²⁶

"Mellom Dietricson og Bugge, hans etterfølger ved Universitetet, 16 ligger det ikke bare en generasjon. Det er en ny epoke som innvarsles med F.W.K. Bugge som professor i "Nytestamentlig Exegese". Det man i dag vurderer som kompromiss mellom en konsekvent historisk-kritisk tekstforståelse og en dogmatisk-typologisk, ble dengang følt som "et friskt pust fra det høyere teologiske aandsliv ute i Europa" (A. Brandrud)."²⁷

Men en "ny epoke" ved prof. Bugge lyktes ikke ganske; revisjonskomitéen kom til noe annet.

"Vi kan ... slå fast at en forsiktig reaksjon begynte å gjøre seg gjeldende fra og med 1898, for så å komme med full tyngde mellom 1901 og 1904, da Bang, Odland og Storm foretok "et sammenhengende Gjennemsyn", som de sier i redegjørelsen."²⁸

"Hva var årsaken til at komitéen slo fullstendig om og bøyde seg for det som i redegjørelsen er kalt den historiske sammenheng og kirkelige tradisjon?"²⁹

"... i 1898 tok Thv. Klaveness det første skritt til å hente bibelkritikken ned fra det akademiske plan til det folkepedagogiske. I mai-heftet av "Kirke og Kultur" skrev han om Undervisningen i Bibelhistorie: Vi gjør ungdommen til fritenkere, hevdet han. For vi gir dem det falske inntrykk at for å være en kristen, må en tro på alt det som står i Bibelen. Og så ramler hele troen i det øyeblikk de får se at det finnes sagn i Bibelen."³⁰

"Klaveness nevnte <i foredrag, sept. 1901> spesielt det gamle inspirasjonsdogme, som teologien hadde oppgitt, men som "hersker i menigheden, i forkyndelsen og i barneundervisningen, og paa drager stadig kirken beskyldning for at den lærer hvad den ikke lenger tror".

Da slo legfolket full alarm. På legmannsmøtet i Trondheim september 1901 innledet Forfang over emnet: "Den aftagende Kirkesøgning og en af Aarsagerne dertil". Han hevdet at i de "Opløsnings-tider" en levde i, måtte folk i hvert fall ha noe som var trygt og stod fast. Derfor var det skjebnesvangert at "Den Hellige Skrifts historiske Paalidelighed holder paa at blive tvilsom for vort Folk". Legfolket har ikke noe imot sannheten, men deres tro tar skade når forskningens resultater "i fersk Tilstand bringes til Torvs". De "bliver for Menigmand i en Sum dette: Bibelen er en tvilsom, en upaalidelig Bog".

Dette måtte bli kjernepunktet for revisjonskomitéen, når den overveide virkningen av at kritikken slapp til i menighetens

bibel. For når bibelkritikken slipper til i teksten, skrev pastor Storjohann, ender det med "at ikke blot hjertet lukkes for ordet, men, hvad der er farligere, at ordet ikke kan oplade sig for hjertet. Man vil under hele denne læsning blive nødt til at høre den fristende røst: "har Gud virkelig sagt?"³¹

"Stemningen blant legfolket ble mer og mer pisket opp, ikke minst gjennom Heuchs bøker Mod Strømmen og Svar, som skulle hjelpe den troende menighet til å forstå den fulle betydning av at hele Skriften var Guds ufeilbarlige ord. Kirkemøtet i Kristiania oktober 1903 betegnet det foreløbige høydepunkt. Her stod legmenn fram og vitnet om hvordan folk utover landet spurte seg selv, når de skulle lese i sin bibel: "Er det Guds ord, som du har i dine Hænder?"³²

NT av 1904 ble altså ikke slik prof. Bugge ønsket, men det ypperste av norsk bibeloversettelse foreligger dog før 1904 / 1930.

Samtidig med NT-arbeidet braktes GT språklig mer i samsvar med NT av 1904; foreligger samlet i "revidert oversettelse av 1930"; Såvidt vites første gang Bibelselskapet har forlatt fraktur-³³ trykk.

I 1956 vedtar Bibelselskapets styre å utarbeide ny bibeloversettelse; skjønt "bibel"?; og "oversettelse"?:

"Ved oversettelsen av NT må man gå videre på den vei hvor NO 1904 tok det avgjørende skritt: forlate Textus receptus". "Oversettelsen skal så vidt mulig være nøyaktig: men den nøyaktighet som tilstrebes, er i første rekke en nøyaktig gjengivelse av tekstens mening og budskap".³⁴

"Det er ... nødvendig at folk blir klar over 1978-oversettelsens parafraaserende karakter og dens unøyaktighet. Dens forenklede språk og dens såkalte "forståelighet" kan villedde leserne til å tro at det er Guds ord de forstår, mens det ofte kan være oversetternes meninger og fortolkninger."³⁵ "Den nye bibelutgaven framtrer faktisk som en ny Bibel. Stilen er endret. Språktonen er stemt om. Selve bibelspråket er langt på vei avskaffet. Viktige ord som i århundrer har stått som bærere av teologiske hovedbegreper, er kastet ut av Bibelen. Et nytt, ytterliggående

idiomatisk og parafraserende oversettelsesprinsipp er innført, og et langt mer liberalt teologisk syn avspeiler seg i tekst og noter."³⁶

"I noten til dette oppslagsordet, "Kenitter", heter det: "Kenittene var kanskje ætlinger av Kain." At kenittene nedstammet fra en mann som het Kain, er det ingen tvil om, 4.Mos. 24:22; så det kan ikke være dette en setter "kanskje" ved i noten.

For folk flest er det bare én Kain som de kjenner til fra Bibelen, han som slø i hjel sin bror Abel og siden dro i landflyktighet bort fra Herrens åsyn til landet Nod. Der bodde siden hans etterkommere. De ble utryddet ved syndfloden.

I 1978-oversettelsen blir alt lagt til rette for at en forveksling kan skje. Ved en note som opplyser at kenittene "kanskje" er ætlinger av Kain, gir en lett folk det inntrykk at Kains slekt har overlevet syndfloden. ~~Historid~~ med 1.Mos 7:23 - eller kanskje at det ingen syndflod har vært."³⁷

"En gammel anklage mot Bibelen er at den hevder et foreldet verdensbilde. Denne anklage blir ikke lettere å tilbakevise etter at vi har fått den nye bibelutgave av 1978.

I ordforklaringene leser vi under oppslagsordet Havdypet: "Etter gammel israelittisk tro var det opprinnelig et urhav som dekket alt. Da Gud skapte jorden og himmelhvelvingen, satte han grenser for havets område (1.Mos. 1:9f.) Israelittene tenkte seg at jorden hviler på søyler i verdenshavet (Sal. 24:2, 104:5)."

Med dette blir Bibelens skapelsesberetning redusert til noe som ligger meget nær de hedenske skapelsesmyter blant Israels nabo-folk. Disse hedenske skapelsesfortellinger lærer ikke skapelse i egentlig forstand. De taler bare om en relativ "begynnelse", og skapelsen består bare i gudenes tildannelse av et materiale som allerede er for hånden.

Videre heter det i noten at israelittene tenkte seg at jorden hviler på søyler i verdenshavet. I den forbindelse henvises til Sal.24:2 og 104:5, hvor altså den folkelige overtro skal ha kommet til uttrykk.

Salme 104 er en storslagen, poetisk beskrivelse av Guds skaperverk, framstilt i et praktfullt billedspråk: Gud hyller seg i lys som en kappe, han spenner himmelen ut som et telt, han gjør skyene til en vogn, han farer fram på vindens vinger, han grunnfestet jorden på støtter, han dekket den med dype vann som et

klede, han lar kilder springe fram i dalene osv.

Av denne poetiske beskrivelse river en så løs en setning: "Han grunnfestet jorden på støtter." Selv om en ikke kan påstå at Bibelen lærer at skyer er vogner eller at vinden har vinger, påstår en altså at Bibelen lærer at jorden er plassert på søyler. En får det så til at Bibelen har overtatt en israelittisk folketro som skal gå ut på at "jorden hviler på søyler i verdenshavet" - og folk som leser dette, ser vel for seg en boreplattform ute i Nordsjøen: Slik er altså Bibelens verdensbilde!

Det noten ikke sier noe om, er det verdensbilde som Bibelen virkelig tegner ved et inspirasjonens under: "Du henger jorden på intet." Job 26:7."³⁸

Arthur Berg, Thoralf Gilbrant og Carl Fr. Wisløff fant behov for en ny norsk bibeloversettelse; "Norsk Bibel 88".

Redegjørelsen som følger NB-88 skriver: "Når det gjelder tekstgrunnlaget for NT, er det tatt hensyn både til den tradisjonelle, overleverte tekst, som utgjør ca. 90 prosent av alle nytestamentlige håndskrifter, óg til de gamle pergamentmajuskler og papyriene. I det vesentlige har vi lagt oss på samme forsiktige linje som 1904-bibelen (1930)."³⁹

"... synet på den bysantinske teksttradisjon utgjør et sentralt spørsmål i det problemkompleks det her gjelder."⁴⁰ "Skal våre bibelutgaver nå og i framtiden så godt som utelukkende baseres på noen få pergamentmajuskler og en del egyptiske papyrusfragmenter?"⁴¹

"De to menn mest ansvarlige for moderne endringer i det Nye Testamente var B.F. Westcott og F.J.A Hort, hvis Greske Nye Testament-tekst i stor utstrekning har erstattet den tradisjonelle Textus Receptus i moderne presteseminarer, især som revidert og oppdatert av Tyskerne Eberhard Nestle og Kurt Aland. Alle disse menn var evolusjonister. Ennvidere var Westcott og Hort Anglikanske tjenestemenn <"officials"> og nominellt ortodokse i teologi, men begge bestred bibelsk ufeilbarlighet, fremmet rasisme, og fusket endatil i spiritisme. Nestle og Aland, i likhet med Kittel, var Tyske teologiske liberalere."⁴²

"Tekskritikken har prinsipielt som oppgave å fastsette tekstens ekthet på grunnlag av de håndskrifter som foreligger. Men den

første betingelse for at det skal være mulig å fastsette hvilken tekst som er ekte, må jo være at det virkelig eksisterer en ekte tekst. Tekstkritikken har sin fornuftige hensikt så lenge en tror på en originaltekst. Men om det aldri har vært noen slik autograf, hvilken tekst er det så en søker å fastsette?"⁴³

"En kunne fristes til å sette saken på spissen og si det slik: De eneste forskere som med noen egentlig fornuftig motivasjon kan drive med tekstkritisk arbeide, er disse som tror på den velkjente gamle formulering og trosbekjennelse om en ufeilbar bibeltekst "as originally given", som opprinnelig gitt."⁴⁴

"Westcott-Horts teori har en merkelig bakgrunn: Den er konstruert for å tjene en eneste hovedoppgave, nemlig å bryte ned Textus Receptus' dominans."⁴⁵

"... også blant Horts tilhengere er det dem som later til å være oppmerksom på hva som alltid var det dominerende motiv hos ham. Gordon D. Fee skriver om Hort at han appliserte sin metode til teksttyper, "og dette gjorde han ikke for å finne den originale tekst, men for å eliminere de bysantinske manuskriptene fra å komme i betraktning".⁴⁶ "Westcott og Hort skrev bestandig med to ting for øye: Textus Receptus og Codex Vaticanus."^{46b}

"Ikke en eneste bibeloversettelse har kunnet bygge konsekvent på disse to håndskriftene <Vaticanus og Sinaiticus> - det forbyr seg selv, allerede av den grunn at det kan påvises hele tre tusen differanser mellom de to manuskriptene innbyrdes bare i teksten til evangeliene. Og da er ikke medtatt stavefeil og varianter mellom visse synonymer. Det er faktisk større forskjeller mellom de to kodexene innbyrdes enn det er mellom dem og den bysantinske teksten. Nå skal vi være klar over at 3000 differanser mellom to manuskripter betyr 3000 feil, det vil si feil i så godt som hvert eneste vers i evangeliene."⁴⁷

Og disse egyptiske tekstenes bakgrunn?

"Det alexandrinske miljø var sterkt påvirket av Platons idélære og av Aristoteles filosofi. Hos Platon var idéen det primære, det uttalte ord var bare en avskygning av idéen, det skrevne ord var igjen en skygge av det talte ord. Skrift som sådan var altså prisnipielt mindreverdig og i seg selv et tredjeklasse uttrykk for det egentlige. Denne filosofi kom til å påvirke holdningen

til Skriften i det kristne alexandrinske miljø." "Mens eni Antio- 21
kia viste den største respekt for hellig skrift, Gud selv hadde jo
med sin egen finger skrevet lovens bud på steintavler, kom iblant
en helt annen innstilling til uttrykk i Egypt."⁴⁸

F,J,A. Hort fremholder bl.a. at "Både i innhold og stil er den
syriske <antiokiske, bysantinske> tekst en tydelig og fullstendig
tekst."⁴⁹ Og konklusjon?

"Det at bibelteksten er klar og fullstendig, samtidig som den er
enkel, at den er fri for indre uoverensstemmelser, at den er
religiøst og litterært uklanderlig - alt dette er bare mistenkelig
for Hort. Han kan ikke forestille seg at Skriftens inspirerte
autograf kan ha vært nettop slik. For Hort er denne fullkommenhet
og uklanderlighet et tegn på at her har en revisjonskomité vært
i virksomhet, og ganske mange synes å være villige til å akseptere
et slikt resonnement."⁵⁰

I Antiokia "hadde en helt fra begynnelsen av nær forbindelse med
den jødiske urmenighet og den judaistiske avskrivertradisjon som
allerede i århundrer hadde tatt vare på Det Gamle Testamentes
tekst."⁵¹ "Fra menigheten i denne tredje største by i det romerske
rike utgikk hedningemisjonen, hvorfor da ikke også hovedlinjen i
bibeltradisjonen?"⁵²

"... profetene gransket og ransaket ... idet de ransaket hvilken
eller hvad slags tid Kristi Ånd, som var i dem, viste frem til".
"... for aldri er noget profetord fremkommet ved et menneskes
vilje, men de hellige Guds menn talte drevet av den Hellige Ånd."⁵³

På Bibelens siste blad lar Gud den siste gjenlevende apostel skrive
noe om dem som legger noe til eller tar noe bort fra ordene i
denne profetiske "biblos".⁵⁴

"For alt kjød er som gress, og all dets herlighet som blomst på
gress; gresset visnet, og blomsten på det falt av, men Herrens ord
blir evindeligg; og dette er det ord som er forkynt eder ved
evangeliet."⁵⁵ "Herrens ord er rene ord, likesom sølv som er rensset
i en smeltedigel i jorden, syv ganger rensset. Du, Herre, vil bevare
dem, du vil vokte dem for denne slekt evindeligg."⁵⁶

REFERANSER og NOTER:

1. ApGj. 24,14.
2. Heb. 4,12; Mat.4,4; Es. 34,16; 2.Tim.3,16.(15); Joh. 1,1.
3. Som er egen for et bestemt språk og avvikende fra bruken i andre språk.
4. Gilbrant, Thoralf; Hva er skjedd med Bibelen?, Rex, 1999; s. 66-67.
5. Ibid. s. 61.
6. Wisløff, Carl Fr.; Norsk Kirkehistorie; bd. I; Lutherstiftelsen, 1966; s. 310-312.
7. Ibid. s. 470.
8. Hoter, Åge; Det norske Bibelselskap gjennom 150 år; bd. I, 1816 - 1904; Det norske Bibelselskap, 1966; s. 115-116.
9. Ref. 6; s. 471.
10. "... revidert av professor (senere erkebiskop) Hans Svane (eller Svaning)"; Ref. 8; s. 115.
- 10b. Ibid.; s. 116.
11. "The evolution of languages, at least within the historical period, is a story of progressive simplification....Language may reintroduce previously lost complexity but overall the superfluous and redundant aspects are systematically streamlined from the complex structure of language (A History of the English Language, New York; Appleton Century-Crofts, 1957, p. 10).Gjengitt i: Morris, Henry M.; The new Defenders Study Bible; World Publ. Inc.; TN; 2006; Appendix 21, A Creationists Defense of the King James Bible; s. 2151.
12. Ibid. (Morris).
13. Ibid. s. 2152.
14. Ref. 8; s. 115.
15. Ibid.; s. 119.
16. Ref. 8; s. 148.
17. Setningslære, den del av grammatikken som handler om ordenes forbindelse innbyrdes, deres sammenføyning til setninger og disses innbyrdes forhold.
18. Ref. 8; s. 123.
19. Ibid. s. 132.
20. Ibid. s. 140.
21. Ibid. s. 141.
22. Ibid. s. 296.
23. Ibid. s. 297.
24. Aarflot, Andreas; Norsk Kirkehistorie; bd. II; Lutherstiftelsen; s. 436.
25. Ibid.
26. Ref. 8; s. 404.
27. Ibid. s. 405.
28. Ibid. s. 429.
29. Ibid. s. 428.
30. Ibid. s. 431.
31. Ibid. s. 432.
32. Ibid. s. 432-433.
33. "Gotisk".
34. Prinsippkomitéen; Farestad, Olav; kronikk, Dagen, 12.11.87.
35. Ref. 4; s. 66.
36. Ibid. s. 63.
37. Ibid. s. 80.
38. Ibid. s. 77-78.
39. Ibid. s. 296.
40. Ibid. s. 298.
41. Ibid. s. 299.
42. Ref. 11 (Morris); s. 2149.

43. Ref. 4; s. 327.
44. Ibid. s. 328.
45. Ibid. s. 305.
46. Ibid. s. 306.
- 46b. Tekstkritikeren E.C. Colwell; Westcott Genealogical Method; Journal of Biblical Literature; 1947; s. 111; Gjengitt ibid. s. 306.
47. Ibid. (Gilbrant) s. 301.
48. Ibid. s. 303-304.
49. Ibid. s. 315.
50. Ibid. s. 315-316.
51. Ibid. s. 317.
52. Ibid. s. 318.
53. 1.Pet. 1,10-11; 2.Pet. 1,21.
54. Joh.Åp. 22,18-19.
55. 1.Pet. 1,24-25.
56. Salme 12,7-8.
57. (Tilføyet apr. 2012.) Døpte jøder hadde før 1851 adgang Norge i flg. prof. Gunnar Danbolt ("Kunstreisen", NRK, P2; 31.03.12.)

BIBELSELSKAPET 2011.

"... ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, som ikke skal tas fra henne." (Luk. 10,42)

Dag Jørgen Høgetveit; november 2011.

Maria satte seg ved Jesu føtter og lyttet til ... lyttet til hans ord.

Søndag 23. oktober 2011 kl. 11.00 innledes samling i Oslo domkirke med N.F.S. Grundtvigs "Guds ord det er vårt arvegods, det våre barns skal være. Gud gi oss i vår grav den ros, vi holdt det høyt i ære!" (Norsk Salmebok nr. 549.) Predikant for anledningen, Bibelselskapets generalsekretær, Stein Mydske, har tekst fra siste del av Salme 73. Etter preken leses fra BS-2011's Joh.Åp.22, herunder "Om noen legger noe til" "Og om noen trekker noe fra ordene i denne profetiske boken".

"-Betlehem var en fattig by, det var ikke noe herberge der da Jesus ble født. Vi har derfor oversatt dette med "Det var ikke rom for dem der", sier ... Mydske til NTB."¹ Man kunne bli i villrede om barnelærdommen.

"-Bibel 2011 er på en rekke punkter mer konkordant og mindre idiomatisk enn forgjengeren", sier førsteamanuensis i Det nye testamente ved Norsk Lærerakademi, Gunnar Johnstad; teologisk hovedkonsulent ved BS 2011.² Johnstad må antas ha rett: "... på en rekke punkter".

"-Oversettelsesprinsippene som ligger til grunn for disse tre oversettelsene <Norsk Bibel, Bibelen Guds Ord og BS 2011> må nå kunne sies å ligge nærmere hverandre enn før" mener Johnstad. Et "prinsipp" er utlagt begynnelse, opphav, grunnsetning, og Johnstad nytter i sammenhengen, (korrekt igjen), "prinsippene"; i flertall.

"-Den nye oversettelsen innebærer at den tradisjonelle, noe klisjépregede karakteristikken av de andre bibeloversettelsene ... som "konkordante" oversettelser til forskjell fra Bibelselskapets "idiomatiske" oversettelse, ikke lenger er sakssvarende, sier Johnstad." Men nei. "Karakteristikken" kan gjerne presiseres, men "oversettelsesprinsippene" (fremdeles flertall) er uttrykk for divergerende oppfatning av hvordan Bibelen ble til og følgelig

hva den er. Dette fikk og får konsekvenser; konsekvenser som bl.a. får uttrykk i "den tradisjonelle, noe klisjépregede karakteristiken".

"Vi ble uttrykkelig gitt i oppgave å dreie oversettelsen i noe mer "konkordant" retning", skriver "bibeloversetter" i Bibelselskapet (BS), Anders Aschim;³ "... noe mer..." Men Aschim synes ikke ha vært bekvem ved mandatet; han fortsetter: "Personlig er jeg lite glad i dette ordet <"konkordant">, jeg synes ofte det blir et signalflagg uten tydelig innhold. Selv vil jeg heller formulere et ideal om en oversettelse som er transparént, som gjør det mest mulig gjennomiktig for leseren hvilke grunnspråklige strukturer som ligger under, uten å være så fiksert på enkeltord." Jesus sier riktignok noe om en "iota" og en "tøddel" (Mat.5,18), men ...

"Bibelen er blitt til over en periode på over tusen år", skriver professor ved Ansgar Teologiske Høgskole og medlem av "Oversettesutvalget", Hallvard Hagelia⁴, og man spør seg hvem Hagelia mener har penneført Mose-bøkene. "Ingen visste at de skrev Bibelen da tekstene ble nedskrevet, ofte i henhold til lange, muntlige tradisjoner"; (fortsatt Hagelia.) "... tradisjoner ..." Hvor relevant i sammenhengen er å anføre at "Ingen visste at de skrev Bibelen", når Bibelen er og (hvis) man mener den er, Guds Ord? Visste ingen? Paulus gjengir elskede dr. Lukas og kaller det "Skriften" (1.Tim.5,18.) Er "lange, muntlige tradisjoner" (også) uttrykk for at man antar Guds ypperste, minst degenererte dannelse, Adam, analfabet, selv etter 930 år på jorden? Eller uttrykk for at det utelukkes at Gud (f.eks.) har åpenbaret Moses både skapelsen og Mose egen begravelse?

For den ikke-grunnspråkkyndige fremtrer spørsmålet om tillit. Er det rimelig å anta at det er denne tids teologer som har rett år teksten som har fulgt oss i 100 år eller 400 år blir endret? Enn når der må gjøres valg og (ny-)valget fremtrer som "tidsmessig"?

Gud skapte, og det hele var "såre godt" (1.Mos.1,31; BS-30); "overmåte godt" (BS-78); "svært godt" (BS-11). Alle tre valg synes mulige; det siste synes mer egnet om man har tanker om "struggle for life" fra skapningens begynnelse og før syndfallet.

4004 f.Kr. Sen høst.^{6,7}

26

"And the Lord God called unto Adam", skriver den i år 400 år gamle engelske Bibelen (1.Mos.3,9); "Adam" (BS-30; "mannen" (BS-11)). "Det er faktisk slik at 1.Mos.4,25 er det første stedet hvor vi kan være helt sikre på at adam skal oppfattes som egennavn", skriver Aschim. Så hvem kalte Gud på? Hvorfor skriver BS "mannen"? BS-11's note til 1.Mos.2,7 skriver "På hebr. heter "menneske" adam".

"Selvfølgelig er det "ekteskapets institusjon" som inntiftes i 2,24" (Aschim), hvor "hustru" (BS-30), "hustru" (BS-78), i BS-11 er "kvinne". "Selvfølgelig"-heten er mindre selvfølgelig for de som leser BS-11 enn for leseren av Aschims kronikk. Selvfølgeligheten må antas minst hos BS-11's primære målgruppe, "de yngre generasjoner" (Hagelia).

BS-11's valg i 1.Mos.2,24 får implikasjon for tilsvarende mulig valg "hustru" / "kvinne" i Mat.19,5 hvor Jesus gjengir 1.Mos.2,24. "Det kan vel ikke kalles spesielt konkordant å oversette det hebraiske ... isjâ på to forskjellige måter i vers 23 ("kvinne") og vers 24 ("hustru"), spør Aschim. Hvis det er BS et poeng, kunne man muligens i.h.h.t. valgt "kvinne" for gresk "gune" i Mat. 19,5, gjengitt samme i Mat.1,20 "Vær ikke redd for å ta Maria hjem til deg som din "kvinne"; BS-22 skriver "kone" (forøvrig i en "ombygget" setning som (óg i BS-78) lar Josefs hustru Maria bli til Josefs vordende (eller hvordan man nå skal uttrykke det; det er lenge siden noe skulle "vorde" hos BS.))

1.Mos.11,4. "Kom, la oss bygge ... et tårn som når opp til himmelen" (BS-11). Hvordan må man oppfatte tilordnede note?: "Det veldige tempeltårnet i Babel kan være en bakgrunn for fortellingen."

Exodus. Tidlig mai Anno Mundi 2513⁹ (eller 1491 f.Kr. om man vil); "Da rakte Moses hånden ut over havet, og HERREN drev havet bort ... og israelittene gikk tørrskodd tvers igjennom havet." BS-11; 2.Mos. 14,21-22.

BS-11's kart "Utvandringen fra Egypt og ørkenvandringen" viser "Sannsynlig rute for vandringene", en rute som går nord om, ikke gjennom havet. BS har copyright på både exodus-teksten og kartbladet. Boken levner vel ikke tvil om hva BS mener egentlig grunn til å tro. Eller er kartet en teknisk glipp?: "The Norwegian

Bible Society gratefully acknowledges the cooperation of the Bible Society of Russia, who supplied GPS coordinates to ensure accuracy in the production of the maps" (fra "copyright-siden".)

"Rasende" om Gud virker nok i dagens norske språk sterkere enn "vred" og "harm", sier Johnstad"; saken gjelder 2.Kg.17,11. Man er i dag tilvendt tabloide oppslag om denne og hin som "raser", og vet det relativt intetsigende. Hvorfra hentes språk-inspirasjonen?

Generalsekretærens pretekst hin søndag; Salme 73. V.24: "... og derefter optar du mig i herlighet" (BS-30); "og siden tar du meg opp i herlighet" (BS-78); "og siden tar du imot meg i herlighet" (BS-11). Er BS-11 en rettere gjengivelse, eller har man et valg? Er BS-11's (evt.) nyvalg uttrykk for at det oppleves kjekkere å bli mottatt enn opptatt; noe i likhet med det nyere gravferds-ritual hvor "vi overgir" avdøde i Guds hender, som om vår innflytelse strekker seg inn i avdødes situasjon?

"... du utrydder hver den som faller fra dig i hor" (v.27; BS-30). "Hor" var under utfasing alt i -78. Nå innfases "hore" (Mat.21,31.)

"NT siterer ... ofte GT ut fra den greske oversettelsen Septuaginta." "Det er også vanlig at forfatterne siterer etter hukommelsen", leses det bak i BS-11 ("Siterer fra GT og andre skrifter i NT".) "Septuaginta", "forfatterne" og "hukommelsen"; m.a.o. en mangelfull oversettelse, opphavsmenn og det utilstrekkelige menneskelige minne. "Den hele Skrift er innblest av Gud..."

"Det kan være interessant og oplysende for læseren at Horne sier om de 263 direkte citater fra Det Gamle Testamente, at av dem er 88 ordret citerte fra Septuaginta, 64 er laant fra den, 37 har samme mening men forskjellige ord, 16 stemmer bedre med hebraisk, og 20 er forskjellige baade fra den originale hebraiske tekst og fra den græske Septuaginta.

Nu viser disse Hornes tal tydelig at apostlerne naar de skrev epistlerne osv. ikke brukte Septuaginta, fordi da alle deres citater vilde ha stemt med den. ... Det er ... sandsynlig at de oversatte sine citater fra Det Gamle Testamente til græsk direkte fra hebraisk, og brukte de græske ord som Aanden gav dem. Naar dette var saaledes, er det ganske naturligt at Septuagintas ordvalg undertiden var det samme som deres, men likesaa naturligt, fordi

Septuagintas oversættere ikke var inspirert, at ordlyden andre steder blev ulike. I hvert tilfælde er citaterne som de er nedskrevet av apostlerne, likesaa inspirert som de hebraiske originaler, skjønt de ikke er en blot og bar gjentagelse av disse. Det maa altid holdes for øie at ingen uten den Helligaand kjender den sande og hele mening av Hans eget ord, som det er skrevet i Det Gamle Tøstamente, og ingen uten Han kan gjengi den ufeilbarlig med andre ord."¹⁰

I note til Es.7,14 skriver BS-11 "Septuaginta ... oversetter "jomfruen", og i denne formen siteres verset i Matt 1,23." I følge S. Odland¹¹ er Mat.1,23 "sitert etter LXX" "med en ubetydelig endring"; altså ikke helt Septuaginta likevel. Rent faktisk ikke i det hele tatt, men helt Apostelen Matteus. BS er i realiteten uenig med Herrens apostel, Herrens sendebud, samt med en mer Esaias-tidsnær gresk oversettelse bekreftet av apostelen; med konsekvenser for gjengivelsen av Es.7,14.

"-... tekstene er nærmere grunnteksten på hebraisk og gresk ved at originalspråkenes uttrykksmåter og symbolbilder er søkt ivaretatt i større grad enn i den forrige ... , forteller Johnstad ...
-... bibeltekstene slik de nå er oversatt ... i størst mulig grad tar vare på Bibelens rikdom av bilder og poesi".

Man kjenner ikke definisjonen på "bilder og poesi", men leser "Han lot sitt koggers sønner fare inn i mine nyrer" (Klg.3,13; BS-30); "De piler han hadde i koggeret, sendte han inn i mine nyrer" (BS -78); "Inn i nyrene har han skutt sine piler" (BS-11). (Så var også koggeret borte; sogar hélt borte.)

Utfordringer ved "originalspråkenes uttrykksmåter"? Autoriserte danske oversettelse av 1931 skriver "koggers sønner" med "pilene" i en vers-note.

Bibelen er stedvis "paradoksal"¹². Intet reélt problem; Bibelen fremstiller det da heller ikke sòm problem.

"... de tok ved troen så mange som var utsett til evig liv" (Ap.gj. 13,48); "Gud... han som vil at alle mennesker skal bli frelst" (1.Tim.2,3-4.)

"Gud... frister ... ingen" (Jak.1,13.) "... led oss ikke inn i fristelse"¹³ (Mat.6,13.)

Det er antagelig hjemlet skrive "led oss ikke inn i prøvelse".

Siden kan det sammenholdes med at Gud (ikke "prøver ingen" men) nettopp prøver; "Herren prøver den rettferdige" (Salme 11,5.) Menneskets paradokser vedblir.

BS har funnet en ordning: "la oss ikke komme i fristelse" (BS-11); forøvrig enda en vri på det som ble vridd i BS-78. Hva (eller hvem) inspirerer til at generasjonene ikke lengre samstemt, by heart, kan "sitt Fader vår"? "Gud er ikke uordens Gud" (1.Kor.14;33.) "For riket er ditt og makten og æren i evighet. Amen" "mangler i de eldste håndskriftene og ble antagelig tilføyet da bønne ble brukt i gudstjenesten" (note BS-11.)

En leser, ukjent med hva "de eldste håndskriftene" innebærer, kunne finne BS' antagelse om tekstens ikke-autensitet plausibel. "... tilgi oss vår skyld" var, er og blir ikke "Herrens bønn"; overskriften er misvisende.

"Men det begav sig i de Dage", og fremdeles er det noen som "begir" seg; fremdeles inntreffer "begivenheter"...

"-NO 78 er iblant nokså ordrik og unødvendig omstendelig, noe preget av en iver etter å være pedagogisk-forklarende. Den nye oversettelsen er mindre ordrik, mer pregnant og kortfattet i uttrykksmåtene." (Johnstad)

"Maria, sin trolovede" (BS-30); "Maria, sin trolovede" (BS-78); "Maria, som var lovet bort til ham"(BS-11.)

"... det begav sig i de Dage", i de dage keiser Augustus og Kvirinius; i det hele gir Lukas en del presise opptegetninger av "terrenget". Dr. Henry M. Morris skriver (i.f.m. Ap.gj.) at bokens "tallrike referanser til byer fra det første århundres romerske verden, til tidens skikk, til politiske offisielle på flere nivåer (ofte ved navn), og til flere dateringer <"dates"> og hendelser, setter boken åpen for detaljert undersøkelse og kritikk med hensyn til nøyaktighet. I strid med den høyere kritikks forventninger, har arkeologisk undersøkelse ved Sir William Ramsay og andre, stadfestet dens nøyaktighet ved enhver vending og i full detalj."¹⁴

Men heller ikke arkeologiske vitnesbyrd får hjelpe;¹⁵ BS har gjort research på Betlehem A.D. ca. null, og "-Betlehem var en fattig by, det var ikke noe herberge der".

Det norske "herberge" er vel en oversettelsesarv fra Luther. Ordet er ikke nødvendigvis uttrykk for kommersiell losji, og kan gjerne

beholdes som oversettelse av det (så langt en kan se) ikke nødvendigvis kommersielt relaterte "kata-luma", et ord som og finnes²⁶ i (Mark.14,14; ("Hvor er mitt herberge" (BS-30.)) Saken hér er imidlertid at BS ikke har funnet herberget; de har funnet Skriften feil, og funnet å slette ordet: "... det var ikke husrom for dem."^{15b}

Sigurd Odland (forøvrig medlem av revisjonskomitéen som "reddet" BS'1904-NT-oversettelse)¹⁶ skriver at man "i NT har en fremstilling" som "må erkjennes å være et fullkommen pålitelig og normativt Guds-ord i alt det av dens innhold som vedrører tro og lære".¹⁷ Menighetsfakultetets læreråd skriver 12. februar 1917 (i skriv til Kirkedep.) om "Guds ord og den hellige skrift."¹⁸ Og man møter det som det tilforlåtelige "Bibelen inneholder Guds ord." Problemet er gammelt (1.Mos.3,1.) Teologene tror i alminnelighet noe. Apostelen Paulus "tror alt det som er skrevet i loven og i profetene" (Ap,gj.24,14.) (Man kunne forsøke forestille seg en ingeniør håndtere sitt fag slik som den jevne teolog...)

"Skriften kan ikke gjøres ugyldig" (Joh.10,35); "Skriften sier til Farao" (Rom.9,17); "Skriften forutså" (Gal.3,8); "Skriften har lagt" (v.22.)

"Skriften eller skriftene er" i flg. BS-11's "ordforklaringer", "i NT betegnelsen på samlingen av jødernes hellige skrifter... i kristen tradisjon... kalt Det gamle testamentet".

"Skriften sier", skriver Paulus (1.Tim.5,18) og gjengir både GT og NT (Luk.10,7); Man må gjerne anføre 5.Mos.24,14-15, men ordlyden er så meget nærmere Lukas hvilken igjen var nær Paulus. Paulus'gjengivelse av Lukas er i BS-11 gjengitt i kursiv hvilket indikerer GT-sitat. Forøvrig er "Skriften" som "sier" identisk med Jesus.

"Den hele Skrift er innblest av Gud" (2.Tim.3,16; BS-30); "Alle hellige skrifter, inngitt av Gud" (BS-78); "Hver bok i Skriften er innblåst av Gud" (BS-11), eller som BS-11 skriver i note: "Hver bok i Skriften kan også oversettes "hele Skriften"; BS synes motstrebende gå veien tilbake.

Den hele Skrift, GT / NT, er innblest av Gud. Ordet sier primært hvem Skriften, hele Skriften, kommer frá; mindre om hvordan den kom til oss; ("de hellige Guds menn talte drevet av den Hellige

Ånd." (2.Pet.1,21.)

"... slik / således / på den måte nemlig elsket Gud verden ...";
Joh.3,16.

Teksten taler om "kvalitet", men ved BS-78 er dette endret til "kvantitet" ved en innleggelse i et forsøk på utleggelse: "For så høyt har Gud elsket ..." En sannhetsindifferert preste- / prestinne-¹⁹stand har allerede en generasjon ved barnedåp "messet" BS' grunntekst-tillegg og skal få gjøre det en generasjon til: "For så høyt ..." (BS-11.)

Tilbake til tekstlesningen hin søndag i Oslo domkirke. "Jeg vidner for enhver som hører de profetiske ord i denne bok: Dersom noen legger noget til dette... og dersom noen tar noget bort fra ordene..." (Joh.Åp.22,18-19; BS-30.)
"Om noen legger noe til," skriver BS-11 og tar bort ordet "dette".

"-Bibelspråket er nytt. Det kan ein merke ved at lite brukte, vanskelege og uforståelege ord er borte. Ein prest frå Vestlandet sendte oss ei lang liste med nynorskord som konfirmantane ikkje forstod. Desse orda er no borte," sier generalsekretæren.²⁰
Av de samme konfirmantene er i årevis fordrettilegnet å lese, skrive, regne, fremmedspråk m.v. Skulle "en underlig gråsprenget en" by utfordring, konkluderer ikke læreren at Ibsen var en strålende ordvelger for sin tid, men for en ny generasjon ... En lærer lærer dem, han gir hjelp; og hjelp til selvhjelp.
Men i.f.m. det ene nødvendige, tilværelsens eneste fastpunkt (Mat.24,35), fordres intet og er ingen hjelp å vente. Isteden induseres den nye generasjon en oppfatning om "vanskelig", "uforståelig", utilgjengelig.

Alene Den Hellige Ånd åpenbarer Skriften, men det som skal åpenbares finnes utelukkende i tekstens ordlyd, og en bibel-oversettelse er følgelig i behov av maksimalt tilfang av mulige ord og nyanser; om nødvendig ny-konstrueres eller importeres ord; den til enhver tid gjeldende "rettskrivnings-normal" er ikke gjeldende.²¹

"Å fortelle om en levende Gud til levende mennesker krever et levende språk", er BS' slogan for anledningen; (man spør seg hva BS mener med "Å fortelle om"; menes det kanskje nettopp det?) Men

videre: "levende språk" for "levende mennesker" som reélt er døde (Mat.8,22) medmindre "ordet" "ved troen" er "smeltet sammen med dem" (Heb.4,2.) "... levende språk"? "Guds ord er levende og kraftig og..!" (Heb.4,12.)

Hvordan forferdiger man en ny bibel-oversettelse? Man lar være. Når det foreligger en kvalifisert oversettelse er det meste gjort. Om enkelte ord over generasjoner går ut av daglig bruk eller i dagligtale er tillagt endret mening, forklares dette i noter ved senere utgaver. Likeså når det kan vise seg noe burde være oversatt anderledes, eller ved alternativ lese måte samt nyanser;²² man nærmer seg en "studiebibel". Slik vedereføring av bibel-arbeidet forutsetter basalkompetanse, d.v.s. mennesker i pakt med Bibelens selv-vitnesbyrd. Slik (kompetanse) har BS ikke fremvist siden C.P. Caspari og J.F. Dietricsens dage.

"Fra Bibelselskapets side har vi sett det som en berikelse at det finnes flere ulike bibeloversettelser på samme språk. Det gir nemlig bibellesere som ikke selv kan grunnspråkene, en mulighet til å sammenligne og på den måten oppdage oversettelses- og tolkningsproblemer som kan løses på ulike måter." (Aschim.) Dertil gjør det memoreringen svakere og "samlingen om Guds Ord" forvirrende.²³ Nyttegjørelsen av konkordanser, andre oppslags- og kommentarverk, lider. Igjen: "Gud er ikke uordens Gud" (1.Kor.14, 33.)

Engelske Authorized Version av 1611 ble initiert ved en konferanse av Høykirke- og Lavkirke-partiene innkalt av Kong James I, Hampton Court Palace, januar 1604. Kong James ønsket én uniform oversettelse som hele Kirken skulle være bundet til og none other.²⁴ 54 mann var tilknyttet arbeidet, og "fra begynnelsen av", skriver dr. Miles Smith, "tenkte vi aldri, at vi skulle behøve å gjøre en ny oversettelse, ei heller å gjøre av en dårlig en god en ... men å gjøre en god en bedre ... Til det formål blev der mange valgt, som var større i andre menneskers øyne enn i sine egne, og som søkte sannheten heller enn deres egen pris". 400 år senere leses King James Aut. V., de engelsktalende folks fellesreferanse i hundreår etter hundreår, fremdeles utstrakt.

Aschim nevner "det "forbedrede klimaet" Hove observerer mellom de

ulike bibeloversettermiljøene her til lands. Flere faktorer har bidratt til denne mer åpne og dialogiske omgangstonen, ikke minst etableringen av møtestedet Norsk forum for bibeloversettelse." "Si meg hvem du omgås, og jeg skal si deghvem" eventuelle deltagere fra Norsk Bibel og Bibelforlaget er, eller er i ferd med å bli. Norge trenger Bibelen; ikke langtidseffekten av et "møtested" for "de ulike bibeloversettermiljøene her til lands."

BS-78 og BS-11 har forlatt tradisjonell loddrett vers-nummerering og henvisninger og noter under hvert vers. Dette må antas gjort for å gi en "fortløpende" tekst. BS-11's farve-markering av overskrifter og kapittelnummer bryter inn i den antatt tilsiktede tekstflyt.

Dyprøde detaljer (overskrifter, kapittelnummer og i noter) fungerer (i og med valgte farve) psykologisk som appetitt-vekkere. Også er språket behandlet av BS' adskillige profesjonelle stilister. For målgruppen, "de yngre generasjoner", kan vel resultatet fremstå som en tilforlatelig bok, men hvilken bok?

Når man beveger seg inn i teologenes anti-bibelske tankebygningsskoglomerat, blir man i behov av motgift. Og "motgift" gies - i Bibelen; Men ikke i enhver publikasjon med "Bibelen" påtrykket omslaget.²⁵

REFERANSER OG NOTER:

1. aftenposten.no; 19.10.11.
2. Dagen; 18.10.11.
3. Kronikk, Dagen; 27.10.11; respons på Hove, O.S.; kronikk, Dagen; 19.10.11.
4. Fædrelandsvennen; 18.10.11.
5. -
6. Ussher, J.; The Annals of the World.
7. Sarfati, J.; Why Bible history matters (and the timing of the Fall and Ark-building); Creation; 33(4)2011.
8. -
9. Ref. 6.
10. Collett, S.; Sannhets Bok; utgivelse ved ing. Albert Hiorth; Eget Forlag, 2. oppl., 1922; s.168-169.
11. Odland, S.; Fortolkning av Matteus' Evangelium; Lutherstiftelsen.
12. Tilsynelatende fornuftsstridig.
13. Eller "führe uns nicht in Versuchung" eller "lead us not into temptation" eller "led os ikke ind i Fristelse" eller "indled oss icke i frestelse" eller "Vor Fader ... led oss ikke ind i fristelse".

14. Morris, H.M.; The New Defenders Study Bible; World Publ., Inc., TN, 2006; Introduction to Acts.
15. Slike våtnesbyrd må antas kjent for Bibelselskapene.
- 15b. Nøe er slettet; "Katalýmati"; evt. "tópos" som vi kjenner som "rom" for dem ..."
16. Høgetveit, D.J.; Angående Bibelen; i Norge; www.kommentar-avisa.no/gjestekommentarer/gjestekommentarer-2011/angaaende_bibelen;_i_norge-19.10.2011.pdf
17. Ref. 11; s.27.
18. Kvalbein, J.; Fast Grunn, 2/83.
19. Prestinnene fremviser det allerede i sitt yrkesvalg (Ef.4,11; 1.Tim.2,12.)
20. Dagen; 31.10.11.
21. Ad "armods-prinsippet": "Legg ... merke til at den nye rettskrivningen har ført til nye vanskeligheter for oss. Før snakket vi om I og de, eder og dere, eders og deres. Nå er både I, eder og eders falt ut. Og resultatet er at vi ikke kan skille klart mellom 2. og 3. person flertall av det personlige pronomenet i genitiv. "Deres barn" kan bety både "eders barn" og "deres barn". Vi har stort sett vært lydige mot denne idiomatiske utarming av språket, men når meningen ellers blir uklar, har vi brukt de gamle formene ..." Studiebibelen; Studiebibelen A/S, Ski, 1988; Merknader til ord-for-ord-oversettelsen.
22. Eksempel på hvordan, er ref. 14; nytter forlaget Thomas Nelson's King James Version.
23. Nå tilkommer oppløsning av Den Norske Kirkes liturgi.
24. ~~Encycl. Brit.~~
25. Forøvrig henvises til ref. 16, ref. 7 og Sarfati, J.; Using the Bible to prove the Bible? Are biblical creationists guilty of circular reasoning?; Creation 30(4)2008.
26. (Tilføyet apr. 2012.) "Den amerikanske NT-forskeren Darrel Bocks kommentar om Lukasevangeliet, som sannelig er grundig nok og på over 3.000 sider, konkluderer med at den som underkjenner Lukas om disse ting <ang. Kvirinius>, kommer med en alt for rask og feilaktig konklusjon. Som flere andre peker han på at evangelisten kanskje ikke mener nettopp det som de som benekter hans troverdighet, anklager ham for å mene." (Andreassen, J.; Lukas' etterrettelighet; Dagen; 21.12.11.)
Først tillegge Lukas ha skrevet noe han ikke eksplisitt har; dernest imøtegå ham på det han tillagte.

OVERSETTELSE AV BIBELEN¹

Dag Jørgen Høgetveit; mars 2012.

"Oversetteren er en forræder", lyder et italiensk ordtak: "Spissformuleringen antyder at enhver oversettelse vil være innsnevrende, i noen grad misvisende og ute av stand til å yte full rettferdighet til originalen - begrensninger som ligger i oversettelsens natur."²

Hvordan gjengi "matpakkekjører" på korrekt utenlandsk?

"The Fast-window went on reason by Black-country" er (,om enn outrert,) på sett og vis en teknisk presis oversettelse; men som gjengivelse av at "Hurtigruten gikk på grunn ved Sortland", er det nonsense. "Window" er feil, men hvordan oversette Hurtigruten til engelsk? Direkte men vanskelig forståelig? Omskrivning? Kanskje finnes en språklig ekvivalent som rent teknisk sier noe annet enn originalen men som bærer samme mening? Hurtigruten er egennavn og varemerke; må det gjengis uendret; evt. med forklarende note? I England går man ikke på grunn; man kan evt. løpe eller ta. Norsk "grunn" er sammenfall av tre gammelnorske ord med noe sammenfallende betydning (og hvor forøvrig ingen har grunnbetydningen "årsak".) "Reason" er feil, men der er "match" mellom norsk grunnstøting og engelsk "ground"; oversettelsen byr ikke problem; og dog: gikk man på grunn, så løp man ikke... Skal man oversette beskrivende stedsnavn så også oversettelsen fremstår med mening? En forklarende note?

Skisserte eksempel har sammenfall i norsk og engelsk ordstilling; slik er det ikke nødvendigvis (en setning kunne være gresk og på omkring 200 ord.) Hvor "norsk" kan ordstillingen beholdes hvis en søker reell over-settelse? Kan alt "over-settes" hvis det er essensielt at budskapet er uforandret? Må det evt. fordres noe av mottakeren; utover ferdighet i å lese plain morsmål? Må man avfinne seg med at der er deler man ikke forstår og stadig adskillig man har igjen å lære?

Budskapet i en tekst fremgår i og med ordlyden; valgte ord, ordstilling, tegn. Mener man seg lese en "mening" "mellom linjene", så fremgår også den av: Ordlyden.

Man spør: "Bør oversettelsen legge seg så tett som mulig opp til ordlyden og setningsbygningen på originalspråket? Eller bør den snarere gjengi meningsinnholdet i grunnteksten slik at det fremstår mest mulig naturlig, klart og forståelig på mottakerspråket?"³

Martin Luther skriver at "... nå da det er oversatt til tysk og er ferdig, kan enhver lese og kritisere det. Man kan med øynene fare over tre, fire sider og ikke støte seg på noe en eneste gang. Man blir ikke oppmerksom på hvilke stener og blokker som har ligget der hvor man nå går over som over et høvlet brett".⁴

Kanskje som "et høvlet brett", men er det Bibelen?

"Konkordant" er et adjektiv avledet av det latinske "concordare", som betyr "å være enig i, samsvare, stemme overens med". At en oversettelse er konkordant, betyr at en tilstreber høy grad av samsvar med uttrykksmåten på originalspråket. En vil i størst mulig grad velge formuleringer som svarer til grunntekstens ordvalg, ordrekkefølge og setningsbygning. Ofte vil konkordante oversettelser også prøve, så langt det går, å oversette et bestemt ord i grunnteksten med ett motsvarende ord på norsk alle steder."⁵

"Vi skjønner nemlig ved tro å-rettferdiggjøres et-menneske, uten gjerninger lovs." (Rom.3,28)⁶

"Romerbrevets kapittel 3,28: "et menneske blir rettferdiggjort ved tro, uten lovgjerninger" gjenga Luther som bekjent: Et menneske blir rettferdiggjort ved tro alene, uten lovens gjerninger. Denne oversettelsen ble han angrepet for og svarer:

De fire bokstaver sola (alene) står der ikke, og de eselhoder har sett på disse bokstavene som en ku på en ny port. Men de ser likevel ikke at tekstens mening har det i seg, og at det hører med når man vil oversette det klart og sterkt. Jeg har villet tale tysk, ikke latin eller gresk, da jeg har satt meg fore å tale og oversette til tysk. Slik er det tyske språks framgangsmåte når det beretter om to ting og bekrefter den ene og benekter den andre. Da bruker man ordet solum (alene, bare), ved siden av ordet ikke eller ingen."⁷

"... tekstens mening... oversette det klart og sterkt", men er det Bibelen?

"Ofte brukes fremmedordet "idiomatisk" om den nye metoden. Grovt

uttrykt består den i at man spør mer etter meningen med hele setningen (eller setningsdelen) enn etter betydningen av de enkelte ordene. Man oversetter - eller gjengir - setninger, ikke bare ord."⁸

"Et "idiom" er en språklig vending som er særegen for et språk (til forskjell fra andre språk). Målet for idiomatiske oversettelser er en klar og forståelig språkføring i tråd med mottakerspråkets normer og indre struktur. En er ikke så opptatt av formell korrespondanse med grunntekstens uttrykksmåte som av saklig eller innholdsmessig korrespondanse. Å være tro mot originalteksten dreier seg ifølge det idiomatiske prinsippet ikke så mye om å ta vare på enkeltordene, som å bevare og overføre selve budskapet i teksten. Andre navn på det idiomatiske prinsippet er "meningsoversettelse"..."⁹

Ord-oversettelse versus menings-gjengivelse. Menings-"oversetteren" er prinsipielt fortolker og en fortolkning kvalifiserer ikke for å benevnes bibeloversettelse eller Bibelen; hvor nyttig den ellers evt. måtte være.

"... de forskjellige Sprog ... have hvert sine Særegenheder, der ikke egne sig til at overføres, og at selv saadanne Ordfølger i Hebraisk, der i vort Sprog ikke egentlig ere umuelige, dog ofte her gjøre en ganske anden Virkning end hist, idet en vis Stilling av Ordene, som i Hebraisk er uden særegen Eftertryk eller Farve, hos os viser sig i en Inversion med et eget rhetorisk Anstrøg."¹⁰ Løsningen er ikke oppløsning. Man får i møte med Skriften erkjenne at man ennå har meget å lære. Det angår også enkeltord: "Hvad har jeg med dig å gjøre, kvinne?" (Joh.2,4). Man får (av 19,26) lære at 2,4 ikke er å forstå som en kanskje umiddelbart oppfatter det. (Annet eksempel: Luk.14,26.)

"Lekfolkets vern har vært en nøyaktig bibeloversettelse, som holder seg til grunnteksten så langt som det er mulig på et annet språk."¹¹ Men å holde seg til grunnteksten er ikke gjort med et hvert vokabular.

I og med en "nøyaktig bibeloversettelse" "på et annet språk" oppstår "de gjenfødtes filologi"; man vil finne nykonstruksjon ("rettferdig-gjørelse"), eller eksisterende som opptar en bibelsk fylde ("kjød"). Når over tid er bygget opp og inn et "klassisk"

kristent vokabular som samsvarer med Bibelens, blir det en for-
brytelse siden å demontere Kanaans sprog ved omskrivninger.
Ordet ble sarx (Joh.1,14), man eter sarx (Åp.19,18), lever etter
sarx (Rom.8,13) eller korsfester sarx med dets lyster og begjæ-
ringer (Gal.5,24); kjød, kjød, kjød, kjød; Kanaansk og konkordant.

Det kan antas Norsk Bibél 88 ble redningen for neofile som hadde
hoppet fra NO30 til BS78 og, når anledning var, hoppet videre til
stadig "ny / bedre".

En begynner lese NB88. Teksten er gjenkjennelig. Men den stanser.
Stanser. Og stanser. "... de lengste setningene er brutt opp i
mindre enheter (som f.eks. Ef 1,3-14 som i grunnteksten og i NO30
er én setning, - den er i NB-88 delt i ikke mindre enn 8 setning-
er".¹²

Noen synes løpe lett over hvor Skriften setter punktum. Setnings-
bygning i en oversettelse kan være en vurderingssak men metodisk
oppdeling av lange setninger til kortere enheter blir et distinkt
symptom på hvem oversetteren i praksis anser seg å være vis à vis
Apostelen, Herrens sendebud.

"Men Filip var fra Betsaida" (Joh.1,45). Men intet "men" i NB88.
Hva G.O. Holmås betegner som "en overdrevent konkordant tilnær-
ming er det når en tar med alle forekomstene av konjunksjonen: de
(= og, men)".¹³ NB88 tar "svært ofte ... bort de mange innledende
"og" i hebraisk fortellerstil; det første kapittelet av Dommerne
har i NO30 15 slike, mens NB88 bare har 3."¹⁴ "Hebraisk forteller-
stil" eller Guds ord?

Ved revisjonen i 2007 "forkortes enkelte av de lengste setninger
ne"¹⁵ og teksten er oppdelt i avsnitt med avsnitts-overskrifter.

Oppdeling av setninger, luking av hva muligens oppleves som heb-
raiske / greske språklige utvekster / unødvendigheter og (ytterli-
gere) oppdeling av teksten; dette er redigering, ikke oversettelse;
nutids-pedagogikk og skolemestermentalitet anvendt på himmelens
og jordens skaper.¹⁶

"... bibelsynet/det teologiske helhetssynet kan influere en over-
settelse på flere måter. Det kan legge føringer for hvilken linje
en velger i de oversettelsesteoretiske spørsmålene... (tekstgrun-

nlag, oversettelsesprinsipp, språk og stil). Det kan også i visse tilfeller være utslagsgivende for konkrete oversettelsesvalg. ... kommer dessuten skriftsynet ikke minst til uttrykk gjennom selve tilretteleggingen av teksten og oversettelsens "utstyr", slik som tittelblad, overskrifter, kapittelsammendrag, ordforklaringer, referanser, noter osv."¹⁷

"Bibelsynet ... skriftsynet..." I spørsmål om tekstgrunnlag møter man snart bibelkritikken kamuflert som tekstkritikk; man får å skjelne formodentlig fakta, fakta og liberalteologisk postulat. "Holmås sier at forskningen kan rekonstruere en langt bedre tekst i dag enn den overleverte tekst. Rekonstruksjon har vært forsøkt mange ganger... Komiteeteologene kom i flertall eller mindretall om den ene eller den andre lese måte, bygget på ulike tekstfunn... Både Nestle-Aland og United Bible Societies-komiteer kommer stadig med nye forslag til lese måter. Slik er de "vitenskapelige kjensgjerningene", som Holmås viser til. De er ganske subjektive. Og preges gjerne av ulike teologiske syn".¹⁸

"Etter Jerusalems fall nådde det nye bibel-eksegese-system grunnlagt av Rabbi Hillel, sitt klimaks i Jamnia under ... Rabbi Aqiba (døde ca. 132). Den sistes fortolknings-system var basert på en ekstremt bokstavelig behandling av teksten, ifølge hvilken de minste ord eller minste deler, og noentider tilmed skriftens bokstaver, ble tillagt Guddommelig autoritet. Det uunngåelige resultat av slikt et system må ha blitt fastsettelsen av en offisielt anerkjent tekst, hvilken neppe kunne ha avveket vesentlig fra den som endelig ble antatt av Massoretene."¹⁹

"I andet efterkristelige Aarh.... blev... en enkelt bestemt Recension ophøjet til Normaltekst; alle Varianter blev tilintetgjorte, og senere blev der anvendt en uhyre Omhu paa Tekstens nøjagtige Afskrivning."²⁰

"Massoreter (av hebr. massôret, "overlevering") er blitt betegnelse for visse jødiske lærde som i 6. - 9. årh. e. Kr. utarbeidet systemer for sikring av riktig uttale av de gammeltestamentlige tekster, særlig med henblikk på opplesningen av den i synagogene. Streker, punkter o.l. angir dels vokalisasjonen av de oppr. uvokaliserte tekster..., dels aksentuasjon o.m."²¹

"Så langt Det Gamle Testamentes Hebraiske tekst angår, er King James basert på den Masoretiske tekst, medens de moderne versjo-

ner dels bygger på den Masoretiske, men også på Septuaginta, den Latinske Vulgata, Dødehavs-rullene, og forskjellige andre. Dette er især tilfelle med Kittel Hebraisk referansetekst, Biblia Hebraica, og fotnotene i "Stuttgart"-utgaven."²²

"En viktig skillelinje mellom moderne norske bibeloversettelser går ... på hvordan en stiller seg til middelalderens tekstoverlevering. Gjennom middelalderen var det i kirken i Østromerriket at en fortsatte å kopiere og overlevere den greske teksten. I vest kopierte en ikke lenger teksten på gresk, ettersom Bibelen nå nesten utelukkende ble lest på latin i Vulgatas utgave. ... Stort sett alle manuskriptene som er bevart fra denne perioden, tilhører en bestemt tekstform, som går under navnet bysantinsk".²³ (Se også "Angående Bibelen; i Norge" (ref. 1 (ref. 39-52)) om bysantinsk-/flertalls-/majoritets-teksttradisjon versus aleksandrinsk.)

"Et særlig tungtveiende argument for at den bysantinske tekstformen er mindre opprinnelig, er at vi ikke har noe håndskrift til NT eller gjengivelse av bibelteksten hos kirkefedrene før år 325 e.Kr. som gjengir denne tekstformen",²⁴ skriver Holmås, og tilføyer i en note at "Spredte bysantinske lesemåter finnes rett nok i enkelte eldre kirkefedresitat".

"Horts hovedargument mot den bysantinske tekst var et "argument utfra taushet". Han hevdet at denne tekst ikke finnes sitert av noen kirkefedre før Nikeamøtet i 325. Det skulle da være bevis for at den var av sen opprinnelse.

Dette argument er forlengst besvart og motbevist, men det forhindrer ikke at det fremdeles er i bruk. Det blir gjerne hevdet at Chrystostomos var den første som brukte den bysantinske tekst, og at hans dominerende innflytelse var grunnen til at den ble alminnelig akseptert og vidt utbredt. Også dette er feilaktig, det er slett ikke tilfelle at Chrysostomos konsekvent brukte denne tekstform eller var noen forkjemper for den. Jacob Geerlings og Silva New har gransket saken og konstatert at hans tekst for Markus-evangeliet er en blanding av forskjellige teksttyper som var i bruk i tiden før år 400. Hans varianter stemmer omtrent like ofte med Westcott og Horts egyptiske tekst som med den bysantinske. Dette vitner iallfall om noe helt annet enn en revidert kirkelig tekst som ble favorisert...

Selv om påstanden om kirkefedrenes taushet hadde vært riktig,

ville ikke dette vært noe bevis for at den bysantinske tekst var en redigert tekst av sen opprinnelse. Hver enkelt av fedrene siterte helt naturlig fra den tekstform som var i bruk på hans tid på det sted hvor han levde. Da kan en ikke vente at fedre i Egypt eller i Vesten skulle sitere en syrisk lokaltekst. Men når de så likevel tross alt faktisk gjorde nettopp dette, tyder det på at denne tekstform tidlig har hatt større utbredelse enn en har vært villig til å innrømme.

Det er nemlig påvist en mengde eksempler på bysantinske sitater hos pre-nikeanske fedre. Allerede John W. Burgon utførte her et grunnleggende arbeid, og hans etterfølger, Edward Miller, har dokumentert at bysantinske lesemåter ikke bare forekommer, men at de utgjør et solid flértall. Den bysantinske tekst er sitert 2630 ganger i hans materiale, mens alle de andre teksttyper tilsammen er sitert 1753 ganger, altså 60 til 40 prosent til fordel for den bysantinske tekst. Dette gjelder ikke bare de fedre som tilhørte sluttfasen av den pre-nikeanske epoke, men tvert imot: Om en bare tar i betraktning de tidligste skribenter, fra Klement av Rom til Ireneus, blir forholdet 65 til 35 prosent overvekt for den bysantinske tekst. Dersom en velger en liste over 30 virkelig betydningsfulle skriftavsnitt, blir resultatet enda mer overveldende i favør av den bysantinske tekst, hele 75 prosent i forhold til 25 (Edw. Miller: A Guide to Textual Criticism. London 1886). Med slike kjensgjerninger foran seg må en jo spørre hva som kan få noen til å påstå at det ikke finnes bysantinske sitater hos pre-nikeanske fedre. For som vi ser av nyere artikler, blir dette hevdet den dag i dag. Westcott-Horts tilhengere nekter konsekvent å godta de alarmerende og tilintetgjørende fakta som blir framlagt. Disse blir bortforklart med at kirkefedrenes skrifter er blitt redigert til bysantinsk tekstform av senere avskrivere." "Vi er ikke i dag avhengig av kirkefedrene for å konstatere at den bysantinske tekst kan føres tilbake til det 2. århundre. Vi har bedre vitner - vi har papyriene, som her synes å ha sin viktigste funksjon. På Horts tid var de tidlige papyrier ennå ikke oppdaget. Han var derfor uvitende om at bysantinske lesemåter var bevart i bibelhåndskrifter. Disse er selvsagt i seg selv langt viktigere enn sitater hos kirkefedrene. Papyriene har ikke bysantinsk tekst, det ville være utenkelig. De er fra et annet område og har sin lokale egyptiske tekstform. Derimot inneholder papyriene bysantinske lesemåter. Dette viser at disse var kjent i Egypt helt til-

bake til det 2. århundre. Det er virkelig slik som Kurt Aland påpeker: Disse ulike lesemåter var samtidig til stede i den samme egyptiske kirkeprovins."

"Papyrusfunnene får ... også den virkning at de stadfester autenticiteten hos kirkefedrene."

"Dermed er nå det viktigste argument for Westcott-Horts teorier ugyldig. Frederic Kenyon var før dette fullt klar over hvor avgjørende denne begrunnelse var, og hadde skrevet: "Dersom det kan bli vist at de lesemåter som Hort kaller syriske, eksisterte før slutten av det fjerde århundre, vil hjørnesteinen bli slått ut av teoriens byggverk." - Til det er bare å si: Det er nå bevist at bysantinske lesemåter eksisterte, ikke bare ved slutten av det 4. århundre, men allerede ved slutten av det 2. århundre."²⁵

"Med stor selvsikkerhet hevder Gordon D. Fee og de som følger ham, at det er en myte at Majoritetsteksten representerer den brede strøm av transmisjon tilbake til autografene. Uten et fnugg av historisk belegg påstås det at teksten er produkt av en sen resensjon, og dette holder en på med etter at det forlengst er påvist en mengde bysantinske lesemåter i papyriene fra det 2. århundre.

Samtidig innrømmer Dr. Fee at opprinnelsen av den bysantinske tekst er "innhyllet i mysterium". Slik må det vel fortone seg om en ikke er villig til å godta den enkle forklaring at den bysantinske (=syriske eller antiokiske) tekst simpelthen var den lokale tekst i dette område, på samme måte som det etter hvert oppstod egyptiske og vestlige teksttyper."²⁶

Den bysantinske tekstform er grunnlag "for hele den reformatiske bibeltradisjon". Med henblikk på den aleksandrinske, "... må en uvilkårlig spørre hva det er som er så verdifullt vedå forkorte Fadervår? Hva har en tjent på å ugyldiggjøre et stort avsnitt av Markus 16? Hvilken velsignelse skal det bringe Guds menighet at vi mister perikopen om kvinnen som ble grepet i synd og ført til Jesus? Hva hjelp for vårt åndelige liv kan vi få ved at "faste" forsvinner fra Jesu ord om "bønn og faste"? Hva har vi egentlig vunnet ved å miste alle de skriftsteder som er forsvunnet fra eklektiske greske tekstutgaver og fra den norske 1978-bibelen som følger dem?"

"Men spør en hva det er som gjør den.. bysantinske tekst så fat-

tig, så kan verken Hort selv eller hans etterfølgere peke på hva det skulle være som er gått tapt. Hort selv må innrømme at "nye utelatelser er sjeldne". Den rikdom som andre teksttyper skal tilføre vårt bibelstudium, er altså først og fremst reduksjoner i tekst og innhold."²⁷

Det Norske Bibelselskap, stiftet 1816, ble en foregangsinstusjon i bibelkritikk. NT-revisjonen ved S.B. Hersleb 1819, innførte "skarpe klammer, som "tilkjendegiver, at de Ord, der ere indenfor dette Tegn, troes ikke oprindeligen at have staaet i Texten". Standardutgaven av den greske tekst (Elzeviers) hadde på denne tid, som i Resens, den samme textus receptus som i Erasmus' første utgave 1516. Det forelå imidlertid en del forsøk på å etablere en bedre tekst... <I Herslebs 1819-utgave> er det hele 21 steder hvor lesemåten i textus receptus er markert som sekundær, alle overensstemmende med Griesbach, den nyeste og beste av utgavene som stilte seg kritisk til den "alment godkjente tekst".²⁸

"At en kirkelig bibeloversettelse tok dette første skritt bort fra textus receptus og opptrådte med et tekstkritisk apparat, så enkelt det enn er, var helt sensasjonelt på denne tid."²⁹

J.J. Griesbachs kritiske NT-versjon (1774-75) var basert på Elzeviers (bysantinske). Hvor Griesbach avvek i oppfatning, ble også andre tekster han fant av betydning oppført. Tekstene var inndelt i tre grupper; Aleksandrinske, vestlige og Bysantinske. "En lesemåte støttet ved kun én recensjon, anså han å ha kun ett vitne i sin favør; de lesemåter som var støttet av alle tre recensjoner, eller endog to av dem, spesielt hvis disse to var den Aleksandrinske og den vestlige, aksepterte han uten betenkning som genuin."³⁰

Froben i Basel leverte 1516 det første trykte greske NT i handel. Utgaven, forferdiget av Erasmus av Rotterdam, var basert på et mindre antall bysantinske håndskrifter tilgjengelig i Basel samt noen fra bekjente John Colet i England. Erasmus' manuskripter tok slutt ved Åp.22,16; resterende vers oversatt til gresk fra latinske Vulgata.

I 1633 trykket brødrene Elzevier i Leiden Erasmus' NT-tekst; en utgave som siden er benevnt Textus Receptus etter en passus i Elzevier-utgavens forord. Textus Receptus, den allment møttatte

eller godkjente tekst, var vel en rimelig benevnelse gitt tekstutgavens betydning / innflytelse i tiden etter 1516. Adskillige informerte mennesker nytter i ettetid T.R. om teknisk term for flertallsteksten.

"Oppsummerende kan vi si at textus receptus nøkternt vurdert ikke bare er en sen representant for en teksttradisjon som må betraktes som tekstkritisk mindreverdig, nemlig den bysantinske, men at den faktisk er en ganske dårlig representant for denne teksttradisjonen"³¹, skriver Holmås; (selv heller han til en mer sprikende, amputert, aleksandrinsk tekstform bevitnet av et mindretall håndskrifter, samt til idiomatisk gjengivelse av samme.)

Å hevde at Erasmus´tekst er tilnærmet fullkommen da den kom til å bli grunnlag for den reformatoriske bibeloversettelsestradisjon, synes noe enkelt. Men. Hvorfor vedblir Erasmus´og Elzeviers grunnteksten gjennom 400 år? Fordi oversetterne er ukjent med nyere tekstfunn? Fordi de er "idiomatisk" kalibrert og følgelig mindre kravstore på ordlyden?

Svaret kan være omtrent slik N. Yri beskriver, at "Rekonstruksjon har vært forsøkt mange ganger ... Komiteeteologene kom i flertall eller mindretall om den ene eller den andre lese måte, bygget på ulike tekstfunn. Det interessante er jo at slett ikke alle har vært enige i at det er mulig å bli så mye sikrere på den originale teksten i NT, selv om teologene drøftet dette i sine komiteer".¹⁸

"Herrens ord er rene ord, likesom sølv som er rensset i en smeltdigel i jorden, syv ganger rensset. Du, Herre, vil bevare dem, du vil vokte dem for denne slekt evindeligg. Rundt omkring svermer de ugudelige, når skarn er ophøiet blandt menneskenes barn." (Salme 12,7-9).

"Bak de valg en finner i NB88 og BF97 <(Bibelen Guds Ord)>, aner en det teologiske premisset at Gud har bevart bibelteksten uforandret gjennom historien. Hva den tekstkritiske vitenskapen har å si, har i høyden relativ verdi i forhold til dette premisset. Bibeltekstens historie representerer en ubrutt tradisjon i den kristne kirke. Når moderne tekstforskning hevder at vi nå har tilgang til mer opprinnelige tekster enn de som har vært overlevert gjennom mesteparten av kirkens historie, betyr det at Bibelens tekst i lengre perioder av kirkens historie har vært ført videre

i en mindreverdige versjon. Dette kan oppfattes som en problematisk tanke fordi det i ytterste instans setter spørsmålsteget ved Guds pålitelighet. Særlig sterkt oppleves antakelig problemet om en forfekter en stram verbalinspirasjonslære, dvs. at en mener at Bibelen er inspirert ord for ord.

Henvisningen til at Gud har bevart den bibelske tekst gjennom historien i en bestemt tekstform blir problematisk når den fremstår som et trospostulat - en teologisk påstand - som hever seg over vitenskapelige og historiske kjensgjerninger og slik risikerer å bli immun for enhver argumentasjon",³² skriver Holmås.

"I begynnelsen var Ordet..."

Det er mulig å se en linje fra Antiokia og Jamnia, et kristent og jødisk miljø med respekt for ord, en linje gjennom den bysantinske og masoretiske overleveringstradisjon, en linje inn i konkordante bibeloversettelser ved mennesker med respekt for ord.

Det er også mulig å se en linje fra Aleksandria, et miljø hvor ord ble aktet som tredjerangs uttrykk for det egentlige, en linje gjennom aleksandrinsk overleveringstradisjon, en linje gjennom den "vitenskapelige bibelforskningen etter opplysningstiden"³³, en linje inn i idomatiske "bibeloversettelser" ved mennesker med mangelfullt utviklet respekt for ord.

Bibelselskapet leverte 1930 en samlet revisjon av GT(1891) og NT (1904). "... siden 1904 har Odland, A. Chr. Bang og efter dennes død (1913) Gustav Jensen arbeidet paa en sproglig Afpudsning for at bringe Udtryksformen <i GT> i Overensstemmelse med den sidste Oversættelse af det ny Test."²⁰ Som ventelig større endringer enn i NT hvor S. Odland var sentral allerede i 1904.

"Rettelsene i Det nye testamente ved Odland og rektor Alnæs i 1929 var ubetydelige: I ortografi og grammatikk en lett justering og i uttrykk og eksegese syv forandringer (ifølge Odlands redogjørelse".³⁴ (Et hint om Odlands prinsipielle (eller manglende sådant) forhold til oversettelse, fremgår hvor Å. Holter gjengir Odland i.f.m. NT-prøveoversettelse (før 1904): "Verbenes flertallsformer kan nok forsvares "fra et stringent doktrinært standpunkt"; men når de faktisk er forsvunnet fra talespråket og den nye generasjons skriftspråk, "kan man da med en doktrine stanse denne utviklingens strøm? Lad os tænke paa børnene i 1920 og fremover!"³⁵

Universitetets teologiske fakultet frarådet (1916) Kirkedepartementet nytte GT1891 "i den nye Tekstboken, fordi den ikke på noen måte holdt mål, hverken i språk ("et slags dunkelt hebraisk-norsk") eller i innhold ("bundet til den af de jødiske rabbinere overleverte hebraiske textus receptus uten hensyn endog til de andre gamle tekstvidner")."³⁶

"Etter hva som tidligere er nevnt om utviklingen for våre testamentutgaver <(se sit. ref. 71)> og om oversetternes ortodokse skriftsyn, er det ... ikke overraskende at ... utgaven ikke har noe som helst tekstkritisk apparat. Ser man nøyere etter, vil man likevel oppdage spor av tekstkritikk, skjult i skarpe parenteser. Det dreier seg om lesemåter tatt opp fra den greske oversettelsen Septuaginta".³⁷ Holter lister fem; de gjenfinnes i NO30.³⁸

"Skarpe parenteser brukes også noen få steder hvor teksten enten er usikker eller så ødelagt at man har måttet ty til ren gjettning:"³⁹ Salme 118,27; 27,8 og 2.Sam.5,8; den første utelatt av NO30.

"Runde parenteser i 1891-utgaven er forbeholdt ord og setninger som riktignok fantes i grunnteksten, men som brøt den logiske og syntaktiske sammenheng... De forteller at man enda følte seg bundet av de hebraiske "Ordenes Følge", og hvor lite forpliktet man kjente seg til å gi bibelleseren en ledig, idiomatisk oversettelse framfor en klosset reproduksjon. Det kan også uttrykkes slik at man prinsipielt betraktet en bibeloversettelse som riktig og god, når den ved å beholde mest mulig samme syntaks som i originalen, gav leseren en følelse av å oppleve originalteksten."⁴⁰

Der "hvor Nødvendigheden kræver det", tilføyes noter under verset, bl.a. "noter man kunne kalle "alternative oversettelser", som enten var en friere, mer idiomatisk gjengivelse, særlig av semittismer... eller et forsøk på å gjøre en umulig oversettelse mer akseptabel... Av denne type noter var det en mengde, en ganske naturlig følge av at man mest mulig prøvde å oversette ordrett og lengst mulig uten å ty til tekstrettelser."⁴¹

"Når det gjelder de ... bibelteologiske begreper ... , er det ikke skjedd store forandringer. Vi finner her, som Mowinckel har påtalt ut fra 1930-revisjonen, en praktisk talt unyansert og konkordant gjengivelse av en rekke grunnbegreper som "rettferdig", "rettferdighet", "miskunnhet", "frelse", "fred" osv. Det er alt

sammen en videreføring av det gamle leksikalske prinsipp å gjengi en glose med én og samme ekvivalent, samtidig også diktert av det bibelteologiske motiv å sikre begrepsmessig sammenheng innenfor Det gamle testamente og - ikke minst - mellom Det gamle og Det nye testamente."⁴²

Arbeidet med hva ble NT1904, fulgte "de nye tekstutgavene av Tischendorf, Tregelles og Westcott-Hort, etter regelen: å fravike textus receptus i de tilfelle hvor disse stod sammen i valget av alternative lesemåter." Der skjedde en endring de siste årene og "Vi har ikke betænkt os paa, hvor vi fandt det paakrævet, at gjøre Undtagelser"⁴³, het det i den endelige redegjørelse 1904.

Dog: "Sammenlignet med utgavene av 1819 og 1830 er det ... tatt et langt skritt videre bort fra textus receptus. Noen liste over de mange avvik foreligger ikke. Men om vi bare holder oss til evangeliens Jesu-ord, har vi funnet utelatelser på omlag 70 steder. I de fleste tilfelle dreier det seg om et enkelt ord eller to-tre... På de øvrige steder er ... større setningsledd ... fjernet, i mange tilfelle også her ord som bibelleseren fant igjen på parallellstedene".⁴⁴ Holter lister 20 slike ledd, (hvorav "Sandelig siger jeg eder" (Mat.11,11) er gjeninnført i NO30.)

Dertil listen bak NT som forteller "Følgende Steder mangler, blandt andre, i flere eller færre af de ældre Haandskrifter."

"Viktig er det at man har tatt et avgjørende skritt videre mot et prinsipielt nytt syn på hva det vil si å oversette, eller rettere: fra Resen tilbake til Luther",⁴⁵ skriver Holter i.f.m. NT-revisjonen 1873; det gjelder vel fremdeles i 1904. Bl.a."er nå hele parentes-systemet oppgitt. For det meste erslike innklamrede ord nå integrert i teksten".⁴⁵

"Bibelselskapets 1938-utgave... ble folkets nynorskbibel ... Den gikk i likhet med Fyrebelsbibelen mye lenger enn NO30 i folkelig retning, ved å forkorte lange setninger fra grunnteksten, sløyfe bindeord (som "og", "men" og "for") og bruke folkelige ord og uttrykk. Både Fyrebelsbibelen og NO38 gikk mye lenger i idiomatisk retning enn bokmålstradisjonen gjorde. Vi kan faktisk konstatere at bokmåls- og nynorsktradisjonen i Norge gjennom hundre år har gått til dels ulike veier i et helt grunnleggende spørsmål."⁴⁶

" Tekstrettinger på basis av Septuaginta forekommer ... noen ganger i NB88".⁴⁷

I flg. Norsk Bibels redegjørelse for NB88, har man i tekstvalg "i det vesentlige" lagt seg "på samme forsiktige linje som 1904-bibelen(1930)."⁴⁸ "Den foreliggende bibelutgave <NB88(07)> har tatt med alle de steder som finnes i 1904/1930-bibelen. I noen få tilfeller har en også fulgt lesemåter som er bevitnet i majoritetsteksten og som ligger til grunn i eldre norske bibelutgaver."⁴⁹

"Utgiverne av NB88 distanserer seg i sin redegjørelse uttrykkelig fra å basereoversettelsen på textus receptus og taler isteden varmt for flertallsteksten. I oversettelsen vil de ta hensyn både til flertallsteksten og til de gamle papyrus- og pergamenthåndskriftene fra antikken. Hvordan de konkret veier de to hensynene opp mot hverandre, har de imidlertid aldri gjort rede for. ... Videre spiller henvisningen til en ubrutt tradisjon tilbake til aposteltiden en viktig rolle når utgiverne av NB88 argumenterer prinsipielt for valg av tekstgrunnlag. Men at den nokså tilfeldige sammen-setningen av aleksandrinsk tekstform og bysantinsk tekstform som vi finner i NB88 skulle representere denne ubrutte tradisjonen, en helt usannsynlig påstand."⁵⁰

Forøvrig er det "åpenbart at NB88 er sterkt avhengig av NO30, både i selve bibelteksten og i innledninger, noter og grafisk oppsett. NB88 ønsket uttrykkelig å videreføre tradisjonelt norsk bibelspråk."⁵¹

"Med utgivelsen av BF97 har en villet tilby en norsk bibelutgave som enda mer konsekvent forkaster forutsetningene fra den historisk-kritiske bibelvitenskapen enn det NB88 hadde gjort."⁵²

Bibelen Guds Ord; Bibelforlaget 1997; BF97.

"Oversettelsen av GT ... følgerden masoretiske tekst." "NT ... ut fra en gresk overlevert tekst ... brukt i dansk-norske ... til 1904";⁵³ Textus Receptus

"Men i praksis må også BF97 noen ganger støtte seg på lesemåter fra Septuaginta for å gi en forståelig tekst. Det er også eksempler på at LXX-lesemåter har "sluppet gjennom" i denne oversettelsen, antakelig via andre oversettelser. ... Til vår overraskelse hevder Leif S. Jacobsen, en av oversetterne av BF97, i en fire-siders reklame for oversettelsen i Vårt Land 24.3.2011 at man også har bygd på teksten fra Dødehavsrullene. Her ser vi vel et

eksempel på en opportuniste som på mange måter er typisk for BF97 som oversettelse."⁵⁴

"Det er neppe grunnlag for å kalle BF97 en selvstendig oversettelse fra grunnspråkene. I forordet til NT-utgaven fra 1995 heter det: "Den oversettelsen <...> som her foreligger, gjengir Guds ord utfra den greske overleverte tekst etter mønster fra en populær og elsket engelsk bibelutgave, kalt King James (dennye King James-Bibelen)." Hva som ligger i formuleringen "etter mønster fra", er ikke helt klart, men en undersøkelse av selve teksten tyder på at det bør forstås slik at BF97 er mer eller mindre avledet av den engelske New King James Version."⁵⁵ Samtidig er konsultert skandinaviske, tyske og andre engelske utgaver.

14 år etter NT-utgivelsen, 2009, skrives (fremdeles lett kryptisk) at BF97 "bygger på oversettelse fra grunntekstene".⁵³ Man får da tro den "bygger på"; ikke "ér".

"Om BF97 skriver hovedredaktør Norvald Yri at en har hatt "et ønske om å følge det samme konkordante mønster som de tidligere norske utgaver og King James-utgavene hadde fulgt";⁵⁷ og man savner umiddelbart de norske parenteser (evt. K.J.'s kursiv-tekst.) I Ef 1,3-14 finner man 6 punktum ... "... de mange innledende "og" ... det første kapittelet av Dommerne har i NO30 15 slike... BF97 ingen".⁵⁸

"Om en sammenligner med NB88, er det slående hvor mye mer ujevnt og tilfeldig det konkordante prinsippet gjennomføres i BF97. Det er ofte vanskelig å se hva som motiverer..." "Små endringer i grammatikken og tilsynelatende umotiverte tillegg eller utelatelse er vanlig".⁵⁹

Samtlige setninger i Apgj.8,1-3 åpnes i BF97 med "og"/"men". "På den andre siden kan BF97 i mange tilfeller tillate seg å gjengi grunnteksten ganske fritt. Med andre ord: Graden av konkordans varierer mye i denne oversettelsen. Det er slett ikke alltid at en oversetter småord så rigorøst som i Apg 8; det er mange eksempler på at en dropper konjunksjoner og småord i grunnteksten eller erstatter dem med andre (f.eks. Mark 2,13-15). I Luk 14,7 er gjengivelsen mer idiomatisk enn konkordant: "Da Jeus la merke til hvordan de innbudte gjestene valgte de beste plassene, fortalte Han en lignelse og sa til dem." Her snur en helt om på den greske setningsbygningen og kommer dessuten med flere tydeliggjøringer i forhold til grunntekstens uttrykksmåte; istedenfor "han"

skriver en "Jesus" og ett substantivert adjektiv, "(de) innbudte", 50
gjengis med to ord, "(de) innbudte gjestene".⁶⁰

"Det konkordante prinsippet virker egentlig nokså tilfeldig praktisert; graden av konkordans varierer såpass mye at det er vanskelig å snakke om et rimelig gjennomført prinsipp. Mye av forklaringen ligger nok i at BF97 er blitt til i tett avhengighet av andre oversettelser."⁶¹

NB88 oversetter "det hebraiske ordet basar - og det parallelle ordet på gresk, sarx - temmelig konsekvent med "kjød"... Det gjorde også BF97 i de første utgavene. Med revisjonen fra 2007 ble dette imidlertid endret slik at basar/sarx nå oversettes forskjellig avhengig av den litterære sammenhengen det står i... Her ser vi BF97s vankelmødige praktisering av det konkordante prinsippet tydelig illustrert; en slik variasjon i gjengivelsen av basar/sarx har nemlig vært et standardeksempel på et idiomatisk prinsipp i faglige fremstillinger."⁶²

"BF97/07, åpenbart inspirert av Bibelselskapets NT-utgave NT05, har endret "brødre" til "søsken" og "legeme" til "kropp" (men derimot ikke "velbehagelig") Dette synes å bekrefte inntrykket at BF97 ikke styrer etter noe som kan kalles et språkpolitisk prinsipp, men snarere etter pragmatiske og strategiske hensyn."⁶³

"... den mer eller mindre gjennomførte høystilen i NB88 er definitivt ikke Bibelforlagets linje. Men også på dette punktet fremstår BF97 som usedvanlig ujevn... en kan ... finne flat hverdagsprosa som assosieres med lavstil, ofte i uskjønn forening med høytidelige eller gammeldagse vendinger. BF97 oppviser en påfallende mangel på stilsans."⁶⁴

En leser; og registrerer hva synes passert gjentagne revisjoner: "Han lagde en grav" (Salme 7,16); "Du har ransakt meg" (17,3); "Han svevde" (18,11). "Etter å ha lagd seg en pisk" (Joh.2,15). "... til sin kone" (Ef.5,31), men "kona skal" (v.33).

"... idet de gransket etter hvilken..." (1.Pet.1,11). "I BF97 finner en stadig merkelige brudd på norsk idiomatikk (der det ikke skyldes konkordant gjengivelse av grunnteksten): "For Gud er mitt vitne <...> at jeg ustanselig minner om dere i mine bønner" (Rom 1,9; "minne om noen" betyr på norsk "ligne på noen")"⁶⁵
O.s.v.

Stor forbokstav indikerer normalt egennavn, ny setning, evt. sub-

stantiv. BF97 nytter "Store forbokstaver ... når det er tale om Gud"⁵³: "... om Ham jeg sa: Etter meg kommer en Mann som..." (Joh.1,30).

Bibelforlaget trykker "Jesu ord i rødt". (Hvis rødt er Jesu ord, hva er den øvrige tekst?)

Anførselstegn ved tale antagelig importert fra Thomas Nelson's New King James Version (evt. fra Bibelselskapet).

I sum frembyr BF97 en overflødighet av lesnings-forstyrrende visuell støy.

BF97 har i flere utgaver et bredt, informativt noteapparat⁶⁶ hvor bl.a. inngår "Lesemåten i" United Bible Societies' 3.- samt Nestle-Alands 26.-utgave gresk NT; videre lesemåter fra "Flertallsteksten", da i kontrast til Textus Receptus. Flertallstekst-utgave ikke oppgitt.⁶⁷

Det hevdes, med noe rett, at oversettelsen har større betydning enn valget av tekstgrunnlag.⁶⁸ Slikt bør ikke settes opp mot hverandre, men gitt "fakta på bakken", må gjøres noen overveielser for å finne farbar sti.

Av tilgjengeligeutgaver står Bibelselskapets Revidert Oversettelse av 1930 fremst i respekt for ord; for tekstgrunnlagets ordlyd. Dens konsesjoner til bibelkritikken bør kunne avhjelpest ved BF97's noteapparat.⁶⁹

Vil Bibelselskapet gjøre Norge en reell tjeneste, gjenutgis deres GT1891 og NT-tekst fre 1872⁷⁰ (d.v.s. etter at "alle spor av tekstkritikk ... med ett unntak"⁷¹ 1848 er fjernet, og før man 1873 går "fra Resen tilbake til Luther"); Og vel å merke seg: Uten at det i tekst, noter, henvisninger eller kapittelsummarier, endres så meget som en bokstav eller et komma.

REFERANSER OG NOTER:

1. Nærværende bør ses i sammenheng med:Høgetveit, D.J.; "Angående Bibelen; i Norge" og "Bibelselskapet 2011".
2. Bøe, S.; Holmås, G.O.; Når Ordet blir norsk; Norske bibeloversettelser 1945-2011; Tapir Akademisk Forlag 2011; s.56 (GOH).
3. Ibid. s.40.
4. Lehrfeldt, S.; Lutherboken; Lunde 1977; s.198.

5. Ref. 2; s.41 (GOH).
6. Ihht. Studiebibelen; Studiebibelen A/S 1988; (ord med bindestrek er ett ord på gresk.)
7. Ref. 4.
8. Wisløff, C.F.; Bibelutgaver i Norge; Fast Grunn 1/86; (Norsk Bibels Forum).
9. Ref. 2; s.41-42 (GOH).
10. Holter, Å.; Det Norske Bibelselskap gjennom 150 år; I; 1816 - 1904; 1966.
11. Ref. 8.
12. Bøe, S.; Norsk Bibel - en sammenligning med Bibelselskapets 1978-utgave; Fast Grunn 2/89; (Norsk Bibels Forum).
13. Ref. 2; s.192.
14. Ibid.; s.168 (SB).
15. Ibid.; s.60 (GOH).
16. "Hr. Alnæs er kun én av mange og, som det vil fremgaa av det følgende, en av de bedre; han er i god Tro, om han ikke er i godt Skjøn, og han er i ærlig Vilje - til at gjøre det gale. Skylden deler han med Forgjængere, som har nedbrutt Agtelsen for literær Eiendomsret, som i letfærdig Omgang med andres Navn og andres Arbeide har gjort Grænserne vigende mellom hæderlig og uhæderlig, tilladelig og utilladelig."
"Den Norsklærer, som lar trykke Utvalg av Pesi med sine Rettelser og Ændringer, er at betragte ganske paa samme Maate som den Tegnelærer der vilde utgi et Utvalg av klassiske Billedverker i Reproduksjoner som av ham selv var rettet og ændret for at bringes i Overensstemmelse med de kunstneriske Principper hån ansaa for de rette."
"Og alt sit dyptforstaaende Arbeide gjør de i "de Unges" Navn. "At gjengi forfattere som Wergeland (og Welhaven) helt i deres samtids sprogdragt, det vilde være at gjøre de unge en daarlig tjeneste: det vilde til fordel for formen trække opmerksomheten bort fra indholdet," bemerker Hr. Alnæs ... Tænk det Hedda! Tænk om man opdrog de stakkars Unge til litt mer Formsans end deres Lærere hadde! Tænk hvorledes de da maatte dømmes om alt det som var gjort for deres Skyld!" (Hambro, C.J.; Sprogets Aand og Bokstavens Tjenere; Aschehoug 1913; s.31.34.49-50.)
17. Ref. 2; s.79 (GOH).
18. Yri, N.; "Bibelen Guds Ord" og teksten i NT; 01.01.11.
19. Stenning, J.F.; Encycl. Britannica.
20. Salmonsens Konv.leks.
21. Aschehougs Konv.leks.
22. Morris, H.M.; The New Defender's Study Bible; World Publ. Inc. 2006; s.2149
"Angående de Hebraiske tekstendringer fremlagt av Rudolf Kittel <(d. 1929)>, er det verd å notere at Kittel var en Tysk rasjonalistisk høyere kritiker, avvisende Bibelsk ufeilbarlighet og fast hengiven til evolusjonisme. Dødehavsrullene ble produsert av en kjetttersk Jødisk sekt kallet Essenerne, enskjønt de for det meste overensstemmer med den standard Masoretiske Tekst." (Morris).
Med Dødehavsrullene er man tilbake til "eldste og beste"-problematikken; nå ikke i "Aleksandria" men hos Essenerne.
23. Ref.2; s.23 (GOH).
24. Ibid.; s.24.
25. Gilbrant, T.; Hva er skjedd med Bibelen?; Rex 1994; s.310-314.
26. Ibid.; s.316-317.
27. Ibid.; s.316.
28. Ref. 10; s.124; Holter lister samtlige 21.
29. Ibid.; s.125.
30. Encycl. Brit.

31. Ref. 3; s.27.
32. Ref. 2; s.39.
33. Ibid.; s.26.
34. Ref. 10; s.416.
35. Ibid.; s. 410-411.
36. Ibid.; s.324.
37. Ibid.; s.311-312.
38. 1.Mos.4,25; 2.Kg.10,15;Sal.129,1; Ords.23,35; Jer.23,33. I Salme 129,1 nyttes rund parentes; NO30 tankestreker.
39. Ref. 10; s.312.
- 40 Ibid.; s.304-306.
41. Ibid.; s.314. "Her har vi det Nye Testaments eget eksempel å holde oss til. De mange sitater fra det Gamle Testamente er ikke modernisert og tilpasset den "nye tid". De er ikke overført til et språk som leserne brukte i sin dagligtale. De "hebraismer" og dunkle uttrykk som nåtidens oversettere fjerner fra bibelteksten, ble nettopp gjengitt i de apostoliske brever til de hedningekristne forsamlinger. Ingen skal tro at det var så meget lettere for disse nyomvendte hedninger enn for kristne lesere i våre dager å forstå hva der lå i disse gammeltestamentlige uttrykk og bilder (Hugo Odeberg). Vi kan altså fastslå utfra det Nye Testamente at det er et uriktig og ubibelsk oversettelsesprinsipp å berøve Skriften dens egne ord og uttrykk." (Gilbrant; Ref. 25.)
42. Ref. 10; s.308-309.
43. Ibid.; s.421.
44. Ibid.; s.422.
45. Ibid.; s.392.
46. Ref. 2; s.95 (SB).
47. Ibid.; s.35 (GOH).
48. Ref. 25; s.296.
49. Bibelen Ressurs; Norsk Bibel AS 2011; s.2055.
50. Ref. 2; s.38 (GOH).
51. Ibid.; s.167 (SB).
52. Ibid.; s.186 (GOH).
53. Bibelen Guds Ord; Studieutgave; Bibelforlaget; 2. oppl.; 2009; forord s.IV.
54. Ref. 2; s.35 (GOH).
55. Ibid.; s.90.
56. -
57. Ref. 2; s.44 (GOH).
58. Ibid.; s168 (SB).
59. Ibid.; s.192 (GOH).
60. Ibid.
61. Ibid.; s.45 ((GOH).
62. Ibid.; s.51.
63. Ibid.; s.66.
64. Ibid.; s.62.
65. Ibid.; s.194.
66. "De tekstkritiske notene er overtatt mer eller mindre direkte fra New King James Version og rommer dessverre en god del feil." (Ref. 2; s.32 (GOH).)
67. Holmås oppgir to slike: Z.C. Hodges / A.L. Farstad (1982) og M.A. Robinson / W.G. Pierpont (1991). (Ref. 2; s.25).
68. "I noen tilfeller hvor vi ikke absolutt sikkert kan avgjøre hvilken leseart som er den riktige og opprinnelige, har vi ikke annet å gjøre enn ydmykt konstatere at vi for tiden ikke kan uttale oss med sikkerhet om akkurat det punktet. Men til tross for ulike lesearter skaper ikke disse i noe tilfelle tvil om noen bibelsk lære. For Den Hellige Skrift er ... slik innrettet at en

og samme lære kommer til uttrykk på flere steder". (Erlandsson, S.; Bibelens opprinnelse og formål; Chronos 1977; s.16-17.

69. NO30 avviker (Mark. kap. 1-3) fra T.R. på 9 av 12 steder, hvor noter iBF97 oppgir en annen tekst i U.B.S. /Nestle-Aland (NB88/07: 7 av 12; avvikene ikke konsekvent de samme; i 2,16 følger NO30 (ihht. BF97) T.R.; BN88/07 ikke.)

70. Da parentessystemene GT / NT ikke korresponderer, behøves en redegjørelse.

En bok for studie må gi god lesbarhet: Format 22 x 16 cm; helt hvitt papir; (eks.vis) Sabon 11 el. Stempel Garamond 11 pkt. (det har en årsak at div. prosa trykkes noe større enn Bibelen. -Men boken blir tykkere? Ja, den blir.) Kun sort tekst; trad. vers-/note-/henvisnings-oppsett; trad. topptekst; normal marg; gullsnitt; Bibelselskapets 1951 22 x 14's sorte perm.

71. Ref. 10; s.140; "unntak": del av 1.Joh.5,7-8.

EVANGELIET

"Min hjelp kommer fra Herren, himmelens og jordens skaper."
(Salme 121,2.)

Dag Jørgen Høgetveit; januar 2012.

"Evangeliet" er "det gode budskap"; budskapet om Kristi seier, "ordet om korset" (1.Kor.1,17-18); budskapet "om Guds rike" (Luk.8,1), om "fred" (Ef.2,17¹), "om Kristi uransakelige rikdom" (3,8,) "... så har GUD elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, forat hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv." (Joh.3,16); Evangeliet er syndenes forlatelse.

Apostelen Johannes har skrevet mér: "... verden er blitt til ved ham, og verden kjente ham ikke. Han kom til sitt eget, og hans egne tok ikke imot ham. Men alle dem som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, dem som tror på hans navn" (Joh.1, 10-12); Skapelsen, Skaperen, skapningens rette eier, Frelseren. "Johannes-prologen knytter skapelse og forløsning sammen"²

"... ve mig om jeg ikke forkynner evangeliet", skriver apostelen Paulus; selv "utkåret til å forkynne Guds evangelium" (1.Kor. 9,16; Rom.1.1.) "Gjør en evangelists gjerning, fullfør din tjeneste", skriver han til Timoteus (2.Tim.4,5.)

"Evangeliseres" det? Forkynnes Evangeliet; héle Evangeliet?

"Evangelium" finnes siste gang i Bibelen i Åpenbaringen 14,6-7; Apostelen Johannes igjen: "Og jeg så en annen engel flyve under det høieste av himmelen, som hadde et evig evangelium å forkynne for dem som bor på jorden, og for hver ætt og stamme og tunge og folk, og han sa med høi røst: Frykt Gud og gi ham ære! for timen før hans dom er kommet; og tilbed ham som gjorde himmelen og jorden og havet og vannkildene!"

"Åpenbaringsboken forteller at en engel blir sendt av Gud for å forkynne et evig evangelium for hele menneskeheten rett før denne tidsaldersavslutning. Det er den siste appell fra himmelen om å besinne seg før det er for sent."³ "Gud er både skaper og dommer. Det er om Jesus vi leser dette. Han var aktiv med Faderen i skapelsen. Og Jesus sier at Faderen har overgitt hele dommen til Sønnen (Joh.5:22).

Hele menneskeheten er omfattet av budskapet fra engelen. Det er

særs kortfattet. Og så har det ikke ett ord om frelse. Men tar man budskapet inn over seg, fører det til at man bøyer seg for Gud og ber om frelse."

"Mye av forkynnelsen om Jesus som frelser fremstilles som et tilbud. Et tilbud om å få møtt et følt behov... for mange oppleves det som ett tilbud blant mange andre. Forkynnelsen synes i liten grad å føre til uro, oppgjør, omvendelse og tro. Folk synes i alminnelighet uberørt og uinteressert. Kanskje er det fordi de tenker at sine personlige behov kande få møtt på annet hold. Beror denne bekymringsløse likegyldighet på mangler ved forkynnelsen? Hva med å forkynne også de andre sider av Jesu gjerning?"

"Man innrømmer kanskje Gud en beskjeden rolle i dannelsen av den første materien. Og så har utviklingen over oseaner av tid ført til det komplekse mangfold vi ser i dag. Denne forlegenheten på Bibelens første kapitler gjør at mange unnlater å la Bibelen komme til orde på dette området.

Men det folk ikke hører, anser de som ikke viktig. Derfor har troen på Gud som Skaper for en stor del gått tapt. Men hvem er da Jesus? Og med hvilken autoritet kan han gi oss mennesker direktiver for hvordan vi skal leve? ... Hvis evolusjonen er sann og skapelsesberetningen bare myte, da er det mer enn de første kapitler i Bibelen som faller.^{<4>} For der finner vi forklaringen på alle de fundamentale spørsmål mennesket strir med.

Hvis det ikke var noe syndefall, er det heller ingen reell skyld og intet behov for soning. Da blir budskapet om korset uten mening. Hvis de individer med de beste genetiske forutsetninger overlevde i kampen for tilværelsen, mens de mindre gunstige dukket under, da stemmer ikke Det nye testamentets lære om at døden kom inn som et resultat av synden.

Synden blir bare svakheter som henger igjen fra vårt dyriske opphav som utviklingen videre vil løse oss fra.

Er evolusjonen sann, kan ikke Bibelen være det. Var urhistorien bare primitive menneskers forestillinger, så er Jesus i samme kategori, for han gjentar og stadfester de sentrale elementer av urhistorien i sin undervisning. Men er Jesus fanget av et uopplyst sinn og bare en videreformidler av mennesketanker som alle tings opprinnelse, da er han ikke Gud, og vår tro har intet fundament i virkeligheten."

"Men hvis det er en Skaper, har han eiendomsrett til sitt eget skaperverk. Han har rett til å bestemme naturlovene og reglene."³

"I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden." (1.Mos.1,1).

Hertil skriver NORSK STUDIEBIBEL⁵ (No.Stb.): "Bibelteksten sier intet om tiden for denne "begynnelse" som kan ha vært uendelig lenge før menneskets skapelse." I kommentarene til 1.Mos.1,1-5, fremholder No.Stb. det som mulig å anta klassisk "gap"-teori⁶.

Sier bibelteksten "intet om tiden for denne "begynnelse"?"

Skapelsesuken avsluttes i 2,1-2: "Så blev himmelen og jorden med hele sin hær fullendt. Og Gud fullendte på den syvende dag..."; Også "himmelen og jorden" (1,1; 2,1) omfattes av de seks dagers virke. 2.Mos,20,11 og 31,17 skriver "i seks dager gjorde Herren himmelen og jorden." Det står skrevet. I stein⁷.

"Seks dager". Til 1.Mos.1,5 skriver No.Stb. "Det sies her intet om hvorvidt det gjelder bokstavelige dager eller tidsperioder."⁸ Men hva sier Skriften? Sies "intet om ... bokstavelige dager eller tidsperioder"?

"Bruken av "dag" (Hebraisk yom) i 1.Mos.1:5 er dets første forekomst i Skriften, og her er det spesifikt definert av Gud som "lyset" i den sykliske suksesjon av lys og mørke hvilken alltid siden har konstituert en sol-dag. Siden det samme ordet er nyttet ved definering av alle senere "yom-er" som nyttet for dette "første" yom, er det ubestridelig at Gud akter oss å vite at skapelsesukens dager var av samme varighet som enhver naturlig sol-dag. Ordet yom i Det Gamle Testamente er nesten alltid nyttet på denne naturlige måte, og er aldri nyttet for å bety noen annen bestemt tidsperiode enn en bokstavelig dag. Dette blir spesielt klart når det er kombinert med et nummer (f.eks. "første dag") eller med bestemte begrensninger (f.eks. "aften og morgen"), ingen av hvilke bruk i Det Gamle Testamente, tillater ikke-bokstavelige betydninger. Av og til, selvom sjelden, er det nyttet symbolsk eller i meningen av ubestemt <"indefinite"> tid (f.eks. "Herrens dag"), men slik bruk er (som i Engelsk eller andre språk) alltid tydelig fra selve konteksten. Derfor er den såkalte dag-tidsalder teori ved hvilken skapelsens dager er antatt å korrespondere til de <forestilte> geologiske tidsaldre, utelukket ved denne definitive bruk av ordet i dets første forekomst; Gud Hamself definerende det!"⁹

Om "dag" skriver No.Stb. fortsatt: "Skapelsesberetningen" "omtaler" "de syv skapelsesdager som "den dag da Gud Herren gjorde jord og himmel" (2:4)"; gjengivelsen av 2,4 følger ikke oversettelsen Norsk Bibels oversettere har funnet grunnlag for og som No.Stb.

ellers nytter; men 2,4b's (evt.) "den dag": "den dag da Gud Herren gjorde jord og himmel" er i.h.h.t. 1,1 skapelsens første dag, da "Det var ennå ingen markens busk på jorden" (2,5).

Om Guds "Det bli lys! Og det blev lys", skriver No.Stb.: "Kan være et diffust lys fra himmellegemene som allerede var skapt, vers 1" Hva man slik mener, fremgår videre av overskriften til v. 14-19: "Fjerde dag: Sol, måne og stjerner kommer til syne"; uaktet Skriften i det beskrevne avsnitt skriver "Gud gjorde de to store lys (v. 16).

Tilbake til v.3; "Det bli lys!" "Gud... bød at lys skulle skinne frem av mørke" (2.Kor.4,6). Jesus er "verdens lys" (Joh.8,12); "Gud er lys, og det er intet mørke i ham" (1.Joh.1,5); Gud, "lysets ophav og mørkets skaper" (Es.45,7). "Og staden trenger ikke solen eller månen til å lyse for sig; for Guds herlighet opplyser den, og Lammet er dens lys." (Joh.Åp.21,23).

Om Guds "Det bli en hvelving midt i vannene!" skriver No.Stb.: "Poetisk billedspråk... kan også være en realistisk hentydning til den sfæriske samling av klar vanndamp...". "Poetisk billedspråk". En hovedregel for bibelfortolkning er at man mottar teksten for pålydende; d.v.s ingen "fortolkning" hvor tekstens (eller et annettekstavsniitts) pålydende ikke indikerer noe å fortolke. Alternativt begår man under forsøk på utleggegelse av Skriften, innleggelse i.

BIBELEN GUDS ORD; STUDIEUTGAVE¹⁰ skriver: "Et alternativt syn, som fremsetter tanken om at skapelsen i 1.Mos.1,1 ble bragt i uorden (muligens på grunn av Lucifers fall), er ikke ubibelsk, men kan heller ikke verifiseres."

Ikke kun er det uverifiserbart, men Skrift-stridig (se ovenfor / nedenfor).

BIBELEN RESSURS¹¹ skriver til 1.Mos.1,2 "De to ordene øde ... tom uttrykker kaos. Jorden var ikke skapt slik (Jes.45:18), men slik var den blitt (Jer.4:23). En underlig henvisning til Jeremias gitt konteksten i Jer.4; henvisningen til Esaias synes forutsette en annen oversettelse enn den Norsk Bibels oversettere har funnet grunnlag for og som Bibelen Ressurs nytter.

"Ordet her for "øde" (eng. "in vain") er det Hebraiske tohu, og dette verset har blitt gjort til hoved-bevis-tekst (i realiteten pre-tekst) for den såkalte "gap-teori", hvilken forsøker legge milliarder av år til jordens og dens innbyggers historie, i et antatt gap mellom 1.Moseboks to første vers. 1.Mosebok 1,2 sier at "jorden var øde" <eng. "the earth was without form"> - det er, tohu - så argumentet er at siden Esaias sier at Gud ikke "skapte" jorden tohu, må den ha "blitt" tohu i en stor kataklysme som utgjorde klimaks i og terminerte, de geologiske tidsaldre. Imidlertid er dette en geologisk umulig teori, siden disse tidsaldre helt er basert på en antatt uniform sammenheng med nåværende geologiske prosesser, og der er intet rom i de geologiske tidsaldre for en global kataklysme som ville etterlate jorden uten form og tom. Gap-teoriens hovedhensikt er å unngå konflikt med geologer om jordens alder, men den bentfrem motsier dem på deres basispremiss av uniformitarianisme^{<12>}. Slik en verdensvid kataklysme som foreslått av gap-teoriens forslagsstillere, ville slik oppløse og rearrangere jordens skorpe at ingen evidens for forutgående tidsaldre ble å etterlate. Gapteorien ønsker således å tillempe de geologiske tidsaldre ved å ødelegge all evidens for dem! Dette er hvorfor ingen geolog, Kristen eller annerledes, tror gap-teorien."⁹

"Heller ikke behøver frasen tohu waw bohu bety "ødelagt og avfolket" <"ruined and desolated">, som gap-teorien trenger til. King James-oversettelsen "uten form og tom" <"without form and void"> er den rette betydning."⁹

Bibelen Ressurs fortsetter (1,9): "Samlingen av vannet og det tørre lands tilsynekomst er nye skaperhandlinger Gud gjør for å få orden på det kaos som ble beskrevet i v.2." Til 3,1: "Uten videre introduksjon opptrer slangen i paradiset. Dette er den første antydning i Skriften om skapelse utenfor og utover det Adam og Eva opplevde." Og: "Det moderne mennesket undrer seg iblant over at språket ikke er mer presist. Men det er ikke hensikten med disse kapitlene. De er skrevet for å klargjøre én sannhet: Gud skapte himmelen og jorden."¹³

"Disse kapitlene" forteller bl.a. når det skaptas, hvem som skapte, hva som, i hvilken rekkefølge, på hvor lang tid, tildels hvordan det skaptas; det fortelles oss at Gud ønsket meddele "himmelens og jordens historie, da de blev skapt" (2,4) og at alt

var såre godt. Kontinuiteten gjennom de seks dagers skapelse "gnis" inn: "I begynnelsen ... jorden. Og jorden var... Og Gud sa... Og Gud så... Og Gud...

Adams påfølgende fall hadde fremtids-konsekvens. Om Bibelens "forståelsen av den menneskelige naturen" skriver Bibelen Ressurs: "Menneskene er skapt i Guds bilde og er i stand til å gjøre mye godt. Samtidig er de også syndige og i stand til å gjøre mye ondt."¹⁴ Skriften sier: "det finnes ikke nogen som gjør godt, det finnes ikke en eneste." (Rom.3,12; (Salme 14,2-3)).

Under overskriften "Hvordan forstå Bibelen?"¹⁵ skriver Bibelen Ressurs: "Vi kan stole på Bibelen i alt som er dens fremste mål: Å føre oss til omvendelse og frelse, slik at vi sier nei til et liv borte fra Gud, og ja til et liv for Herren. Den som bruker Guds ord for å få åndelig visdom, vil hente større innsikt i livets viktigste spørsmål enn mange som bare bygger på menneskelig filosofi."

En kunne dvele ved passasjene "større innsikt" "enn mange som bare" samt "filosofi"¹⁶; Men: Det var den sak at "Vi kan stole på Bibelen i alt som ..." Slik fremstilling av Bibelen som en delvis troverdig bok (d.v.s. en ikke-troverdig bok), må vel antas representativ for Bibelen Ressurs' redaktører og Norsk Bibel A.S.' ledelse.

"Jeg visste, da jeg hadde studertgeologi i sekulære miljøer, at på sent 1700-tall hadde James Hutton, og på tidlig 1800-tall Charles Lyell, foreslått uniformitets-prinsippet og, på den måte, en gammel jord. Sekularister har kanonisert dem for å ha åpnet døren for Darwin til i 1859 å totalt miskreditere Bibelen! Mange ledende vitenskapsmenn stod imot disse ideene, og forsvarte Skriften som både sann og vitenskapelig. Men ved sent 1800-tall var nesten alle slike stemmer blitt stilnet. Hva kunne ha brakt slik en bråvending?

Min yrkes-lesning brakte svaret. I mange tilfelle var det kristne som ledet angrepet på Skriften. Begynnende på tidlig 1800-tall, adopterte teologer beredvillig gammel-jord-ideene, deretter uniformitarisme i stedet for Flommen. De lekte onndog med evolusjons-ideer lenge før Darwin. De Bibel-troende vitenskapsmenn av de dage var derfor i den vanskelige posisjonen å forsøke forsvare Skriften

mens teologene var imot dem.

Gradvis avtok tro på en historisk betraktning av 1. Mosebok, og en generasjon senere, da Darwin fremla sin mekanisme for evolusjon, falt endog vitenskapsmenn i fellen hans, og få akademikere, hverken vitenskapsmenn eller teologer, aksepterte lengre skapelse. Parentesisk: ting har ikke endret seg mye. Vitenskapsmenn og lekmenn, ikke teologer, leder den nye skapelses-gjenopptakelse. I det store og hele er presteseminar-utdannede teologer opponerende eller indifferente til bibelsk og vitenskapelig kreasjonisme. Men det kreves ikke en seminar-grad for å vite at Bibelen lærer Skapelse og en ung jord. I virkeligheten kreves trolig presteseminar-utdannelse for å akseptere de forskjellige perversjoner av Skriften, slik som dag-tidsalder-konseptet, rammeverk-hypotesen, teistisk evolusjon, og lokal-flom-teorien. Nåtidens evangeliske har hardt for å finne et større seminar som klart holder ved en historisk, grammatisk betraktning av 1. Mosebok. De fleste foretrekker å allegorisere den og hilser evolusjon og / eller gammel-jord-tenkning velkommen inn i deres teologi.

En gruppe professorer fra et større, konservativt evangelisk presteseminar møtte nylig vitenskapsmenn fra Institute for Creation Research. Enhver av dem hadde forlatt nylig-skapelse-posisjonen, vanligvis til fordel for rammeverk-hypotesen. Ved møtets ende ble hver deltager bedt om å identifisere hva som skulle til for å endre hans posisjon. Hver vitenskapsmann fastholdt han ville skifte til tro på den gamle jord kun hvis han var overbevist om at Skriften lærte lange tidsaldre, selv om hver var viss på at vitenskap favoriserte ung-jord-posisjonen. Motsatt vedgikk teologene at de holdt på en gammel jord trass i Skriftens åpenbare mening, og ville ~~anta~~ anta en ung-jord-tro kun hvis sekulære vitenskapsmenns konsensus syn skiftet til nylig skapelse. Intet under kirken er så veik, hvis dens ledere har antatt hva de tidligere ville ha ansett som vranglære.

Idag er kanskje den vanskeligste pille for liberale og ny-evangeliske teologer å svelge, muligens ung-jord-doktrinen. Selv mange "fundamental"-teologer fastholder den såkalte gap-teorien for å tillempe de geologiske tidsaldre, mens moderate "evangeliske" forfekter dag-tidsalder-konseptet, mens elite-seminarister har antatt rammeverk-hypotesen. Alle holder fast ved gammel-jord-ideen.

Historisk var spørsmålet om jordens alder den første av Skriftens doktriner som ble forlatt av kompromissmakere, deretter Flommen,

deretter skapelsen. Idag har syklusen vendt om. Med evolusjon nå avdekket som ikke troverdig, re-antar mange Kristne skapelse, men holder fremdeles fast på gammel-jorden og lokal flom. Hvor mye bedre det ville være å komme hele veien tilbake til en bibelsk verdensanskuelse (en som anvender bedre vitenskap, i parentes bemerket)."¹⁷

"Ditt ord er en lykte for min fot og et lys for min sti." (Salme 119,105).

"... hadde I trodd Moses . da hadde I trodd mig; for det er om mig han har skrevet; men tror I ikke hans skrifter, hvorledes kan I da tro mine ord?" (Joh.5,46-47). "Når jeg har sagt eder de jordiske ting, og I ikke tror, hvorledes skal I da tro om jeg sier eder de himmelske?" (Joh.3,12).^{18,19,20}

Referanser og noter.

1. "evangelisato" fred".
2. Norsk Studiebibel; Bibelforlaget, 1998.
3. Magnus,A.J.; Uten syndefallet blir korset uten mening; Dagen, 02.01.12; "Artikkelen har stått på trykk i Ungdom i Oppdrags organ Mot Målet."
4. Se ellers Høgetveit,D.J.; Hvis utgangspunktet...; hvis 1.Mose-bok var feil?; kommentar-avisa.no ; 14.05.10.
5. Ref. 2.
6. Se videre Høgetveit,D.J.; Evolusjon og klassisk gap-teori; kommentar-avisa.no
7. Se ellers Batten,D. (red.); The Creation Answers Book; More than 60 of the Most-Asked Questions About Creation, Evolution and The Book of Genesis Answered!; Creation Book Publ.; 3.ed. 2009; What about gap theories?; s. 53.
8. Noen vil anføre at "én dag er i Herrens øine som tusen år" (2.Pet.3,8), og skapelsesdagene antagelig seks tusen år. Tusen år er i Herrens øine som én dag (2.Pet.3,8), eller "som en vakt om natten" (Salme 90,4.) Om "én dag" regnes tål fire timer istedet for tusen år, skulle skapelsesdagene bli tjuefire timer...
9. Morris,H.M.; The New Defenders Study Bible; World Publ. Inc.; 2006.
10. Bibelforlaget; 2. opp.; 2009.
11. Studiebibel; Norsk Bibel AS; 2011.
12. Note 6; note 4.
13. Ref. 11; artikkelen "Gud som skaper"; s.7.
14. Ibid.; artikkelen "Bibelen - troverdig og sann"; s. 1977.
15. Ibid.; s. XVIII.
16. "Se til at det ikke må være nogen som gjør eder til sitt rov ved verdslig visdom <"tês filosofias"> og tomt bedrag, efter menneskenes lære, efter verdens barnelærdom og ikke efter Kristus." (Kol.2,8).
- "Det er signifikant at, trass betydningen av filosofi i hele den Rømerske verden, er dette den eneste nevning av ordet "filosofi" (fra en kombinasjon av to Greske ord, betydende "kjærlighet til

visdom") i Bibelen, og her advare Gud oss mot det. Lignende beskriver den eneste nevne av filosofer (Ap.gj.17:18) de to hoved-filosof-tanke-skolene <"major philosophical schools of thought"> av hvilke begge opponerte mot Paulus da han preket Kristus. Paulus har kanskje hovedsakelig tenkt på Epikureerne og Stoikerne når han skrev denne advarselen, men hans guddommelig guidede penn omtalte bare å passe seg for all filosofi. Kjærligheten til menneskelig visdom karakteriserer ethvert system av filosofi; alle følger de menneskers tradisjoner og verdens emner. I stedet skulle mennesker elske Kristus, som er blitt oss sann visdom (1.Kor.1:30) og i hvem er skjult <"stored"> alle sann visdoms og sann kunnskaps skatter. Som Paulus allerede hadde skrevet, hadde Kristus skapt og var opprettholdende alt (1:16-17). Enhver filosofi sentrert i mennesker eller såkalte "guder", heller enn i den sanne skapelses-Gud <"God of creation">, er dømt <"bound"> til å bli falsk og skadelig." (Ref. 9).

17. Morris, J.; The Young Earth; The Real History of the Earth - Past, Present, and Future; Master Books; AR; 2007; The Biblical Battlefront, s. 124-125.

18. Den som finner sitatene fra Joh. 5 og 3 ute av kontekst, kan lese videre i kap. 1.

19. Se ellers Sarfati, J.; Why is the Church losing its Young People?; Creation 32(4)2010.

20. Hør ellers Fangrad, R.; Genesis & the Gospel Connection; Audio CD; samt Fangrad, R.; Evangelism Strategies for an Evolutionized World; Audio CD; CREATION.COM

MENNESKESØNNEN

"... og han er kalt Guds ord." (Joh.Åp.19,13.)

Dag Jørgen Høgetveit; apr. 2012.

Menneskesønnen lærer gjentagent at mennesket er på jorden "fra skapningens begynnelse" (Mark.10,6; (Luk.11,50-51; jfr. Rom. 1,20)).

Hertil vi mang en teolog tenke at Menneskesønnen, ikke løy, nei, men Menneskesønnen visste ikke bedre:

"... kommer den positive teologi i sine resultater til noe nær samme grunnoppfatning som arianerne av den inkarnérte, altså av den historiske Jesus, nemlig at han ikke er fullt og helt og uforandret Gud. Det skjer ved følgende tankegang, som man finner hos omtrent alle positive teologer:

Den guddommelige bevissthet er ubegrenset. Menneskets bevissthet derimot er endelig og begrenset. Når da Guds Sønn skal inkarneres og bli menneske, så er dette bare mulig derved at han forándrer sin uendelige bevissthet til en endelig. Det betegner Thomasius som en "selvbegrensning", Frank og Hallesby betegner det som en "depotensering", og samtlige positive teologer hevder at denne Guds Sønnns selvbegrensning og depotensering innebærer at han avlegger eller - som Madsen uttrykker det - avfører seg en rekke guddommelige egenskaper, i første rekke avfører Guds Sønn seg sin allmakt, allestedsnærvar og allvitenhet. Således depotenserer Sønnen seg selv ned på skapningens endelige og begrensede plan, så han faktisk forandres fra å være fullt og helt Gud i Guds fylde, til å være et tidshistorisk betinget og begrenset menneske."

"Enten man med Arius taler om "den annen Gud som bare uegentlig er Gud, og egentlig en skapning", eller med den positive teologi taler om "den depotenserte Gud" som ikke er Gud i Guds egentlige vesensfylde - så opphever og tilintetgjør begge deler sannheten i Jesu egne ord: "Den som har sett meg, har sett Faderen" (Johs. 14,9). For man kan jo ikke si at det å se en depotensert Sønn er å se den egentlige Fader. Og det opphever sannheten i Jesu ord: "Jeg er veien og sannheten og livet" (Johs. 14,6). For etter konsekvensene i den positive teologi skulle Jøsus ha sagt: "Den som har sett meg, har sett en redusert og depotensert Gud", og: "Jeg er den depotenserte vei, den depotenserte sannhet og det depotenserte liv."¹

"OK, la oss for årsak drøftelsen, for det første anta at skapelse

var ved evolusjon, over millioner av år av død og lidelse - og at Jesus utførte noen slags lobotomi på Segselv, slik at Han ikke lengre kunne minnes hva virkelig fant sted. Altså forstod Han 1. Mosebok kun på den mest naturlige direkte måte, uten å innse hva den reelle sannhet var. Hva du hevder i det tilfellet, svarer til dette: At Gud Faderen, vitende den virkelige sannhet, ikke bare tillot Apostlene, men Sin elskede Sønn, medens på jord, å tro og lære ting som var absolutte uriktigheter. Enn videre betyr det at Faderen tillot disse uriktige lærer å opptre - gjentagne ganger - i Sitt åpenbarte Ord. Med det resultat at i omkring 2000 år var den veldige majoritet av Kristne alvorlig villedet om slike ting som, ikke bare skapelsens tid og måte, men evangelie-avgjørende emner som opprinnelsen til synd, og til død og lidelse."²

"<Jesus> som, da han var i Guds skikkelse, ikke aktet det for et rov å være Gud lik, men av sig selv gav avkall på det og tok en tjeners skikkelse på sig, idet han kom i menneskers lignelse <el. "tømte sig selv idet han tog en Tjeners Skikkelse paa, og blev Mennesker lig">". (Fil.2,6-7.)

" Dette taler riktignok om "tømming" (kenosis), men hva sier det virkelig? "Han tømte seg selv ved å ta ...". Det vil si: Han tømte ikke noe út av Segselv, slikt som guddommelige egenskaper; Hans tømning av Segselv var snarere ved å tá. Det vil si: det var en subtraksjon ved hjelp av tilføyelse - tilføyelse av menneskelig natur til Hans guddommelige natur, ikke borttagelse av noe guddommelig."³

REFERANSER:

1. Valen-Sendstad, O.; Ordet som aldri kan dø; Lunde 1946; s.106. 109.
2. Wieland, C.; Jesus on the age of the earth; Creation 34(2)2012; s.53.
3. Sarfati, J.; Theistic Evolution and the Kenotic Heresy; Creation 34(2)2012; s.54.

THE ARRIVAL OF THE "FITTEST"?

Stykker av et destruktivt livsløp.

Dag Jørgen Høgetveit; oktober 2011.

"Som svar på spørsmålet "hvem er den største biolog gjennom alle tider?" skrev redaktøren i Science News, "Der er kun ett svar. Ethvert annet ugyldiggjør stemmegiveren som ukvalifisert. Det er Charles Darwin."(a)

Mon det?

24. november 1859 publiserte Charles Darwin "On the Origin of Species by Means of Natural Selection or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life."

Arters opprinnelse ved naturlig utvalg? Naturlig utvalg kan kun "velge" i eksisterende informasjon; intet tilvalg men eventuelt "bortvalg", tap av informasjon. Endret genetisk informasjon fremkommer eventuelt ved mutasjon og en "evolusjon fra molekyler til menneske er resultert utfra akkumulasjonen av skade på livets blåkopi, genene" (263); Rimelig?

"Hva Darwin kalte naturlig utvalg er i virkeligheten en prosess av eliminasjoner", skriver Harvard-professor-em. Dr. Ernst Mayr (261).

"Naturlig utvalg betyr bare at mer tilpassede dyr er bedre istand til å overleve i naturlige omgivelser, et overflødig utsagn som å si at millionærer har mange penger"(267); "The survival of the fittest"...

Men The arrival, ankomsten?

"... fra skapningens begynnelse skapte Gud dem", sier Herren Jesus Kristus om mann og kvinne (Mark.10,6.)

"Barn "ser naturlig verden i design- og hensikts-termer" og de må bli indoktrinert for å se verden på en annen måte"(76). "Verden ... badet i moralsk mening hvilken hjalp menneskeheten søke ut høyere mål i livet, var ikke Darwins. Darwins syn på naturen var mørkt - sort ... Hvor de fleste menn og kvinner generelt trodde på noen slags design i naturen - noen slags av plan og orden - og følte en dypt-festet, overveiende ubeskrivelig, tro at deres eksistens hadde mening, ville Darwin ha dem til å se alt liv som tomt for enhver guddommelig hensikt"(79-80). "Liv var styrt av død ... destruksjon var nøkkelen til reproduktiv suksess. All den teologiske mening var på denne måte skrellet bort ved Darwin og erstattet av konkurranse-konseptet"(80). Som professor Lawrence Kraus uttrykker det: "Vi er kun et stykke forurensning ... Hvis du ble kvitt oss ... ville universet stort sett være det samme. Vi er komplett irrelevante"(76).

Ikke urimelig om en troende evolusjonist finner seg selv verdiløs, finner intet verd leve for eller dø for; enn si dø på."Dersom de døde ikkeoppstår, da la oss ete og drikke, for imorgen dør vi!" (1.Kor.15,32). Men "Far ikke vill! Dårlig omgang forderver gode seder." (V.33).

"... hvad gagnar det et menneske om han vinner den hele verden, men mister sig selv eller tar skade på sig selv?" spør Herrens Jesus Kristus (Luk.9,25), han ved hvem alt og alle er skapt (Joh.1,3). Implisitt i Jesu spørsmål ligger Skaperens fastsettelse

av verdien til den skapningen som ble dannet i Guds billede, mennesket (1.Mos.1,27): Mær enn "den hele verden". "Skaper vi menneskeverd skaper vi fred", skriver Nordahl Grieg ("Til ungdommen"). Vi skaper ikke; ei heller menneskeverd. Menneskeverdet ér.

Fra desember 1831 deltok Charles Darwin, 22 år gammel, som naturalist ved en ekspedisjon med H.M.S. Beagle, "utpekt ... mer p.g.a. at hans sosiale status gjorde ham til en passende ledsager for kapteinen, Robert FitzRoy, enn for sine evner som naturalist. Darwin var hans ånnet-valg"(179). Etter hjemkomst oktober 1836 ble Darwin værende i England.

"Darwin brydde seg sjelden med å merke de eksemplarer han samlet" på Galapagos-øyene "for han anså det ikke viktig. Selvom han ble fortalt gjennom de siste dagene av hans visitt at mange tre og skilpadder var unike for hver øy, var det da for sént og hans innsamling var avsluttet. Medens Beagle krysset Stillehavet spiste han skilpaddene, og skilpaddeskallene - den mest åpenbare nøkkel til artenes adaptive radiasjon - ble kastet i sjøen"(179). "Enn videre, når Darwin returnerte til England, innbragte han Det Zologiske Selskap med 80 pattedyr og 450 fugler for montering og identifisering, men var tvunget til å "være avhengig av eksperter til å identifisere og katalogisere samlingen sin fordi han manglet ekspertisen til å gjøre dette arbeidet selv. Under en visitt til det Linnéiske Selskap, ble Darwin tvunget til å innrømme at "<han> visste ikke mer om plantene, som <han> hadde samlet, enn Mannen på Månen.""(180).

Men Charles Darwin møtte også ménnesker på sin Beagle-ferd; også "savages of the lowest grade" eller "villmenn av laveste grad, slik som disse fra Tierra del Fuego", som han uttrykker det (219). "Seende slike menn, kan en vanskelig få seg selv til å tro de er skapnings-feller, og den samme verdens innvånere"(214). Darwin konkluderte med at deres språk bestod av ca. 100 ord; (misjonær Thomas Bridges (f. 1886) "identifiserte over 32 000 ord og bøyninger" i.f.m. sin Yagan - Engelsk-ordbok)(170). Men hva angår mental kapasitet antok Darwin utfra hva han hadde lest om Australieren at denne i så måte scoret lavere; "Darwin mente at Australieren var den "ledende konkurrent" for "verdens ultimate villmann, det laveste av det lave"(222).

Som det lar seg erindre fra nevnte boktittel, .. the Origin of Species ..., var da også "Bevarelsen av de Favoriserte Raser" tema: "Ved et eller annet fremtidig tidsrom, ikke veldig fjernt som målt i århundrer, vil de siviliserte raser av menneskeheten nesten sikkert utrydde og erstatte, gjennom hele verden, villmanns-rasene" som del av prosessen av evolusjon ved naturlig utvalg" (216); Darwin i "The Descent of Man" 1871. "Darwin skrev også i 1881 at i fremtiden "vil gjennom hele verden et endeløst tall av de lavere raser ha blitt eliminert av de høyere siviliserte raser" (216-217).

Men der står mér i Darwins 1871-Descent-bok: "Der er grunn til å tro at vaksinasjon har bevart tusener, hvem tidligere ut fra en svak konstitusjon ville ha bukket under for kopper. På denne måte utbrer svake medlemmer av siviliserte samfunn sin art. Ingen som har fulgt avlen av husdyr vil betvile at dette må være høylig skadelig for den menneskelige rase. Det er overraskende hvor snart

en mangel på pleie, eller pleie feil rettet, leder til degenerasjon av en husdyr-rase, men untatt i tilfellet av mennesket selv, er neppe noen så ignorant som å tillate sine verste dyr å formere seg" (234-235).

"Darwins sønner så klart en kobling mellom deres fars teori og rasehygiene, og av denne årsak ble flere ledere i rasehygiene-bevegelsen. Sewell dokumenterer at i "årene ledende opp til Første Verdenskrig, så rasehygiene-bevegelsen ut som en Darwin familie-business" (237); Sønnene Leonard, Horace, Francis og George; samt flér i slekten.

"Dette viktige arbeidet dokumenterer at Nazi-raseretningslinjene som ledet til konsentrasjonsleirene og folkemord, langt pre-daterte Hitler", skriver Jerry Bergman i anmeldelse av Olusoga og Ericksen's bok "The Kaisers Holocaust; Germanysforgotten genocide and the colonial roots of Nazism", (b) men "Heller ble de født i sinnet til tyske akademikere i det nittende århundre og eksekvert i Afrika mot slutten av 1890-årene. En enorm gravplass inneholder benene av de døde som døde i de tyske konsentrasjonsleirene i de sene 1800-årene - den eksisterer fremdeles i utkanten av det Namibiske kyststedet Swakopmund."

"Folkemordet på Herero- og Nama-folkene i hva da var Tysk Syd-Vest-Afrika ... var forøvet av soldater og byråkrater som reiste fra Keiser Wilhelms Tyskland til Afrika med Kansler Bismarcks velsignelse. Etter at Tyske settlere hadde begynt å overta de innfødte folkenes landområder, begynte Herero- og Nama-folkene å gjøre motstand. Den Tyske regjering gjengjeldte ved å begynne en utryddelseskrig i hvilken Afrikanere ble myrdet eller tvunget til å arbeide til død".

"Forøverne av dette folkemord rettferdiggjorde deres oppførsel ved påberopelse av konklusjonen basert solid på Darwinistisk vitenskap at "skjebnen til de andre "villmenn", verdens mørke raser", var "... styrt av de samme lover fra naturlig utvalg. Sikkert var deres forsvinnelse et resultat av deres manglende evne til å tilpasse til ankomsten av sterkere, mer kapable raser og sivilisasjonen de bragte med dem? Tilintegjørelsen av Tasmanierne, Patagierne, de innfødte Amerikanere og kanskje også snart Afrikanerne, vitnet alle om iboende svakhet, deres uskikkethet for fremtiden". Selvom Tyskland ble involvert i koloni-bevegelsen meget senere enn Spania, England og Portugal, hadde Tyske vitenskapsmenn vært "... blant de første til å akseptere Sosial-Darwinismens logikk. I 1868, medens arbeidende på The Descent of Man, rapporterte Darwin i et brev til Wilhelm Preyer, Professor i Fysiologi ved Jena Universitetet, at "Støtten jeg mottar fra Tyskland er min hovedgrunn for å håpe at våre synspunkter til sist vil seire"."

Mon tro hva han forestilte seg? Men Bergman igjen: "Mange veteraner som var ansvarlige for de Tyske grusomheter i Afrika sluttet seg senere til Nazi-partiet og "soldater og vitenskapsmenn hvis karrierer begynte på Sør-Vest-Afrikas hyrdemarker <c> eller på Øst-Afrikas, Togos og Cameruns drapsmarker, skulle komme til å spille ledende roller i Nazi-tragedien." (d)

Darwinsidéer omkring underutviklede "raser" spesielt, angikk også kvinner generelt: "Darwin hevdet ... at "menn er mer evolusjonært fremskredne enn kvinner", og "konkluderte at siden kvinnelig evolusjon fremskred i en lavere hastighet enn mannlig evolusjon, var en kvinne "i essens, en forkrøplet mann" (249); (sitater ikke fra Darwin). "Darwin konkluderte at menn formet kvinners evolusjon til mannens behag ved seksuell seleksjon, just som dyreavlere formet

dyr til menneskers behov"(246).

Men tilbake til 1845: "En studie ved Professor Howard Gruber fant ved sammenligning 1839- og 1845-redegjørelsene fra hans Beagle-trip at Darwin forandret den tidligere redegjørelsen for å antyde at Darwin kreasjonisten ble Darwin evolusjonisten, eller i det minste var godt på sin vei til å bli en evolusjonist, så tidlig som 1839. Darwin forandret sin 1839-redegjørelse ved innsett av nye paragrafer og seksjoner omhandlende evolusjonære idéer for å gi det inntrykk at han grunnla teorien om evolusjon ved naturlig utvalg medens på sin Beagle-trip"(140).

Og videre bak til 1844: "Et nøkkel-element i Rhawns drøfting er hans konklusjon at inntil mottaket av Wallace's avhandling, hadde Darwin publisert "absolutt ingenting av signifikans på evolusjon, og hadde nyttet de foregående 15 år til studering og skrivning om "andeskjell." Ikke evolusjon. Andeskjell!"(154).

"Ospovat konkluderte at "Darwins forestilling om Naturlig Utvalg" i sitt 1844-essay "var helt forskjellig fra den uttegnet i On the Origin of Species" publisert 15 år senere"(155); i 1859.

"I 1858 sendte <Alfred Russel> Wallace Darwin en kopi av sin avhandling beskrivende sin uavhengig utviklede teori om evolusjon ved naturlig utvalg"(150). "... etter lesning av Wallace's ... avhandling, proklamerte Darwin at han hele tiden hadde studert evolusjon, og hadde skrevet en identisk avhandling..."(152).

"... de fleste (hvis ikke alle) av hovedidéene kreditert til Darwin var i virkeligheten drøftet på trykk av andre før ham"(140). Ved siden av Wallace, listes Edward Blyth, William Charles Wells, Robert Chambers, bestefar Erasmus Darwin, Jean-Baptiste Lamarck og Johann Wolfgang Goethe (141-142). "Endog Darwins magnum opus The Descent of Man (1871), hevder Eiseley, var overveiende en repetisjon av andres idéer, slik som Carl Vogt's 1864-bok Lectures on Man"(148).

"En studie av evolusjons-historien viser at Darwin i realiteten "lånte" alle sine hoved-idéer - noen konkluderer plagierte er et mer presist ord - uten å gi passende kreditt til disse menneskene inntil han var tvunget av klager fra sine vitenskapsmanns-feller til å gjøre så"(140).

"Hvorfor Wallace mottok kun annen-seddel <e> og hvorfor så mange 19. århundre-vitenskapsmenn "finner det akseptabelt å tillegge Wallace's arbeide Darwin" kunne være fordi, som Darwin hevdet, "han hadde skrevet en identisk utredning på "naturlig utvalg" hvor han konstruerte de samme eksakte argumenter som Wallace og kom til de samme eksakte konklusjoner som Wallace, og derfor var sjokkert og forferdet over å oppdage at Wallace hadde kommet til de samme konklusjonene. Et forbløffende sammentreff! Derfor fortjener Darwin med rette kreditt som værende med-oppdager. Imidlertid, hvis det ikke synes plausibelt, kanskje leseren overveier følgende: Darwin, Geologisk Selskaps tidligere sekretær, var sønn av en rik og vel kjent mann og del av en sirkel av ytterst innflytelsesrike vitenskapsmenn. Wallace var en outsider"(154).

Det kan tillegges at "Den berømte såkalte felles-avhandling av Darwin og Wallace faktisk ble presentert uten Wallace's forutviten"(151).

Men "bóken": "Darwin selv vedgikk i introduksjonen til sin Origin of Species: "Jeg er vel vitende om at knapt et eneste punkt er drøftet i dette bind, om hvilke fakte ikke kan anføres ofte åpenbart ledende til direkte motsatte konklusjoner dem hvilke jeg har

kommet til. Et redelig resultat kan oppnås kun ved fullt å utgreie og balansere fakta og argumentene på begge sider av hvert spørsmål; og dette kan umulig bli gjort her." Selvfølgelig ... ble dette rosverdige mål ikke engang forsøkt i det tykke to-binds-sett Origin fordi Darwin ikke ønsket å presentere begge sider"(24).

"En studie ... bemerket at av "de 3878 setninger i den første utgaven, var nær 3000, omkring 75 prosent, omskrevet fra en til fem ganger hver"(163-164).O.s.v., o.s.v.

"i sine siste år dreide Darwin selv bort fra klassisk Darwinisme. Da en Skotsk ingeniør ved navn Fleeming Jenkin konfronterte ham med innvendinger som han ikke kunne besvare, endret Darwin i stillhet den sjette utgaven av The Origin of Species på slik en måte som for å vise at han vendte om til Lamarck's foraktede doktrine. Hardin beskriver dette rammende: "Jenkin hadde satt sin finger på et kritisk svakt punkt i Darwinistisk teori - dens avhengighet av en feilaktig arvelighetsteori. Svarskyldigheten på kritikkene ledet Darwin til å gjøre en av de underligste snuoperasjoner i vitenskapens utvikling. Darwin, en langtids anti-Lamarckier, ble en uvillig og ikke-erklært konvertitt" til Lamarckisme"(264-265). "I 1878, seks år etter sjette utgaven var komplettert, var alle de typografiske feil endelig rettet og denne utgaven er nå ansett for Darwins "endelige tekst"(164).

Men Charles Darwin hadde mér å publisere. The Decsent of Man, 1871, er nevnt. I november 1872 forelå "The Expression of the Emotions in Man and Animals for å bevise at menneskelige emosjoner, og derfor mennesker selv, ble utviklet fra et eller annet lavere type dyr"(171).

"Ironisk, var en av hovedkritikerne av Darwins fotografiske manipulasjoner, T.H. Huxley (kallet Darwins Bulldoggrunnet sin hovedrolle som Darwins apologist)"(173); "min gode og fremragende agent for utbredelsen av damnable heresies" eller for utbredelsen av "vrang lærdommer som leder til fortapelse", slik den norske Bibelen gjengir ordene Darwin siterer fra 2.Pet.2,1 i brev til Huxley 16. desember 1859.(f)

Men altså: Darwin nyttet illústrative fotografier i sin bok. Ansiktsuttrykk frembragt ved elektrisk stimuli; elektroder og medhjelpere radert fra billedet. Kvinne diagnostisert sinnsyk som eksempel på "normal-"uttrykk. Arrangert kaldflir (fru fotografen). Trick-fotografering med kobling av tegning og fototeknikk. Fake it till you make it.

"Darwin hevdet han kun ved ávslutningen av sine observasjoner av ansiktsuttrykk omkring 1870, kom til sine basis-konklusjoner, dog fant Ekman at alle hans basis-konklusjoner var i hans notatbøker skrevet i 1838-1839"(176).

6. april 1859 skriver Charles Darwin til A.R. Wallace at Asa Gray "vår beste Britiske Botaniker ... er en fullstendig konvertitt, og skal nå umiddelbart publisere sin Trosbekjennelse"(33); (Man kommer i hu Darwins brev til "min gode og velvillige agent for utbredelsen av Evangeliet - d.v.s. djevelens evangelium"; til Thomas Henry Huxley 8. august 1860).(g) Til Baden Powell skriver han 18. januar 1860 at han ikke vet hvor mange lesere av Artenes Opprinnelse som ble "indusert ... å gi opp skapelses-doktrinen" (39); tanken var ham ikke fjern.

Anglikansk prest og professor i botanikk John Stevens Henslow, anbefalte Darwin medbringe første bind av Charles Lyell's

Principles of Geology (1830) ved H.M.S. Beagle-ekspedisjonen.(h) Boken "forsvarte lang-tisaldersk, uniformitariansk geologi og denne boken begynte trolig å endre hans tenkning om teologi. Ikke desto mindre strevet han religiøst til den grad at Milner skrev at Darwin "drømte om blivende halshugget eller hengt" for sin teoris skyld, og engang endog erklærte at evolusjon var en "tro som gikk så i motsetning til bibelsk autoritet <at det> var "som å bekjenne et mord," " mordet på Gud"(109-110). Man erindrer hvordan Karl Marx etter å ha lest Darwins Origin-bok gledes over at Gud, i det minste på det naturvitenskapelige området, hadde fått "dødsstøtet".(i)

"I virkeligheten var et sentral-spørsmål i Darwins senere liv, langtidsmålet å gjøre konvertitter fra teisme til agnostisisme eller endog ateisme"(30). I "1880, skrev Darwin et brev til ateist Edward Aveling sigende, "det forekommer meg (hva enten rett eller galt) at direkte argumentering mot kristendom <sic> og teisme knapt virker noen som helst effekt på allmennheten." Darwin la til at istedet for å argumentere direkte imot Kristendom, er oppgaven å konvertere mennesker til ateisme "best fremmet ved den gradvise opplysning av menneskers sinn, hvilket følger fra vitenskapens fremskritt <d.v.s. evolusjon>. Det har, derfor, alltid vært mitt øyemed å unngå å skrive om religion <for publisering, og av denne grunn> har jeg avgrenset meg selv til vitenskap"(49-50).

"Det største vitenskapelige fremskritt av de siste 1000 år var å frembringe bevismaterialet for å bevise at mennesker er uavhengige agenter hvis liv på jord er hverken konferert ei heller kontrollert ved guddommelige krefter", skriver Yale Universitets-evolusjonistene I. Mellman og G. Warren, og "selvom det kanskje er mer konvensjonelt å måle vitenskapelig fremgang i spesifikke teknologiske utviklings-termer, var intet mer vesentlig enn å frembringe midlene til å frigjøre menn og kvinner fra det overnaturliges hegemoni."(j) Og, som Cambridge- Universitets-evolusjonist Peter Lawrence skriver: "I denne vesentlige oppgave å diskreditere det overnaturlige, har intet vist seg mer viktig enn Artenes Opprinnelse."(k)

"Nobel-bekransede Robert Laughlin konkluderte at evolusjon i virkeligheten er antivitenskap. Han skrev at hans bekymring er at mye "nutildags biologisk kunnskap er ideologisk," hvilket han bemerker, involverer forklaringer som har "ingen implikasjoner og ikke kan bli testet. Jeg kaller slike logiske blindgater anti-teorier fordi de har presis den motsatte effekt av reelle teorier: de stanser tenkning snarere enn å stimulere den. Evolusjon ved naturlig utvalg, for eksempel, hvilken Charles Darwin opprinnelig unnfanget som en stor teori, har i den senere tid kommet til å fungere mer som en antiteori, påkallet for å dekke over forvirrende eksperimentelle tilkortkommenheter og legitimere funn som på det beste er tvilsomme og på det verste ikke engang gale. Ditt protein utfordrer masse-virkningslovene? Evolusjon gjorde det! Ditt kompliserte rot av kjemiske reaksjoner omdannes til en kylling? Evolusjon! Den menneskelige hjerne arbeider etter logiske prinsipper ingen computer kan etterligne? Evolusjon er årsaken! ... Biologi har plenty av teorier <for å forklare opprinnelser>. De er bare ikke drøftet - eller utforsket - i offentlighet." Med andre ord hevder Laughlin at evolusjonisme har blitt en forklaring på begivenheter for hvilke faktisk ingen forklaring ennå eksisterer" (53-54).

"Hvorfor tror du, at evolusjon grep tak så raskt?" Spørsmålet ble stillet sin tids antagelig fremste evolusjonist, forøvrig president i F.N.'s Educational, Scientific, and Cultural Organization, Sir Julian Huxley; grandsønn av Thomas Henry. Og Sir Julian antok årsaken til at "vi alle hoppet på the Origin <of Species> var fordi idéen om Gud interfererte med vår seksualmoral."(1) (Saken gjelder naturligvis våre Gud-fravendte preferanser i alminnelighet. "Edelt er mennesket", skriver Nordahl Grieg ("Til ungdommen"); "Dersom da I, som er onde..." sier Herren Jesus Kristus i "Bergprekenen" (Mat.7,11.))

"Du må se på historie som en samfunns-evolusjon"(m) sa Canadas statsminister i sin forklaring på hvorfor forkaste den 6000 år gamle definisjon på ekteskap og innføre samme-kjønns-"ekteskap", institusjonaliserende "vederstygghet" (3.Mos.18,22), "forvillelse" (Rom.1,27). Så leder og følger, "viten"-skapen, politikere og jurister retts-"utviklingen" og utviklingen av folkets "retts-oppfatning." "Og I sier: Herrens vei er ikke rett. Hør, du Israels hus! Er ikke min vei rett? Er det ikke eders veier som ikke er rette?"(Ez.18,25) "Herrens ord blir evindeligg" (1.Pet.1,25). "Se efter i Herrens bok og les!" (Es.3416); (Og ligg unna Bibelselskapets moderne "bibel"-utgaver)(n) "Du skal ikke slå ihjel"(2. Mos.20,13) "Du skal ikke ha andre guder foruten mig." (v.3)

Tidens premiér-darwinist, Oxford-professor Clinton Richard Dawkins "skrev at istedet for "å granske bevismateriale for og mot rivaliserende teorier <om livets opprinnelse>, skal jeg tillempe en mer lenestol-tilnærming. Mitt argument vil være at Darwinisme er den eneste kjente teori som i prinsippet er kapabel til å forklare <livets opprinnelse> ... selv om der var intet virkelig bevismateriale i favør av den Darwinistiske teori ... skulle vi fremdeles være berettiget i å foretrekke den over alle rivaliserende teorier"(55).

"For mange, er det et faktum at der er ingen skaper og der var ingen overnaturlig skapelse. Hvis så, da må liv ha oppstått gjennom naturlige prosesser. Når de får vite at ingen vitenskapsmann kan forklare hvordan de første livsformer kunne ha utviklet seg fra livløs materie, antar de simpelthen at dette spørsmål en dag vil bli besvart gjennom videre forskning. Når de får vite at det fossile materiale er karakterisert ved det generelle fravær avklare overgangsformer (snarere enn tilstedeværelsen av tall-løse overgangsformer som utgjør mange åpenbare kjeder, hvilke ville være forventet hvis evolusjon var riktig), tror de simpelthen at overgangsformene av en eller annen grunn aldri ble forstenet. Når de får vite om genomets og cellenes ubeskrivelige kompleksitet, eller lytter til en stor konsert-pianist eller ser maleriene til en brilliant kunstner, simpelthen forbauses de ved hva evolusjon kan gjøre. Den vitenskapelige basis for slike overbevisninger kan komme senere - når alt kommer til at "er det et faktum" at evolusjon gjorde det."(o)

"... Guds vrede åpenbares fra himmelen over all ugudelighet og urettferdighet hos mennesker som holder sannheten nede i urettferdighet; for det som en kan vite om Gud, ligger åpent for dem, for Gud har åpenbaret dem det. For hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, er synlig fra verdens skapelse av, idet det kjennes av hans gjerninger, for at de skal være uten undskyldning, fordi de, enda de kjente Gud, dog ikke æret eller takket ham som Gud, men blev dårlige i sine tanker, og deres uforstandige hjerte blev formørket. Mens de gjorde sig til

av å være vise, blev de dårer..." (Rom.1,18-22) "Thi de vilde ikke vide dette, at ved Guds Ord bleve Himlene fordum..." "For this they willingly are ignorant of..." (2.Pet.3,5)

"I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden. ... Og Gud skapte mennesket i sitt billede, ... Og Gud Herren dannet mennesket av jordens muld og blåste livets ånde i hans nese; og mennesket blev til en levende sjel." "Og det blev aften, og det blev morgen, sjette dag." (1.Mos.1,1.27;2,7;1.31) "... hadde I trodd Moses, da hadde I trodd mig; for det er om mig han har skrevet; men tror I ikke hans skrifter, hvorledes kan I da tro mine ord?" (Herren Jesus Kristus; Joh.5,46-47) "I begynnelsen var Ordet... Alt er blitt til ved ham". (Joh.1,1.3) "... han er kalt Guds ord." (Joh. Åp.19,13) "Ved tro skjønner vi at verden er kommet i stand ved Guds ord..." (Heb.11,3) "Og Ordet blev kjød". (Joh.1,14) "Når jeg har sagt eder de jordiske ting, og I ikke tror, hvorledes skal I da tro om jeg sier eder de himmelske?" (Herren Jesus Kristus; Joh.3,12) "Kom hviledagen i hu... For i seks dager gjorde Herren himmelen og jorden, havet og alt det som i dem er". (2.Mos.20,8.11) (Forøvrig av de få ting Gud med egen finger har skrevet i sten.)

Det gjøres stundom et nummer av at Charles Darwin har gravsted ved siden av en éner i britisk vitenskap, Sir Isac Newton; hvilket Darwin ikke har.

"Motsatt gudfryktighet er ateisme i bekjennelse og avgudsdyrkelse i praksis. Ateisme er så meningsløs og avskyelig for menneskeheten at den aldri hadde mange bekjennere." (Isac Newton) (p); "... it never had many professors."

"... han som eier havet, for han har skapt det... alle folkenes guder er intet; men Herren har gjort himmelen... Kjenn at Herren er Gud! Han har skapt oss, og ikke vi selv, til sitt folk og til den hjord han før... Salig er den hvis hjelp er Jakobs Gud, hvis håp står til Herren, hans Gud, som gjorde himmel og jord, havet og alt hvad i dem er, som er trofast til evig tid..." (Salme 95,5; 96,5;100,3;146,5-6)

"Vis dem deg selv, så unge øyne stråler! Gi dem din kraft, som bærer og som tåler! Salv dem med Ånd og gi dem seirens gave Over det lave!

Sign deres id som skal de unge lede, mand dem til strid, stå hos i kampens hede! Ordet står fast om borgens mure hælde. Kom i din vælde!"(q)

"Jeg er alfa og omega, begynnelsen og enden, den første og den siste."

"... men den som forfører én av disse små som tror på mig, for ham var det bedre at det var hengt en kvernsten om hans hals og han var nedsenket i havets dyp." (Herren Jesus Kristus; Joh.Åp. 22,13; Mat.18,6)

Referanser og noter.

- a. Bergmann, Jerry; The dark Side of Charles Darwin; A critical analysis of an icon of science; Master Books, AR, 2011; ref. Tom Siegfried, "Modern Biology Owes Unpayable Debt to Darwin," Science News 175(3)2009:2.
Nærværende er for det meste hentet fra Bergmans bok; hans tekst og hans sitater fra andre tekster; tall i parentes i teksten henviser til aktuelt sidetall i boken.
- b. Bergman, J.; Darwinism and the forgotten German holocaust; Journal of Creation 25(2):41-44, 2011; anmeldelse av Olusoga, David og Ericksen, Casper W., The Kaisers Holocaust; Germanys forgotten genocide and the colonial roots of nazism; Faber & Faber, London, 2010.
- c. "pastoral deserts".
- d. Se ellers Zimmermann, A.; The Darwinian roots of the Nazi legal system; Journal of Creation 22(3)2008; "During that time, most German judges and lawyers were legal positivists who rejected the concept of God-given rights as defined by the Holy Scriptures and classical natural-law theory. As a result, a "master morality" was developed, and it became meaningless to appeal to any higher law above the oppressive commands of the Nazi State." (Fra ingress.) Se også Weinberger, L.; Hitlers evolutionary ethic; Journal of Creation 24(2)2010; anmeldelse av Wekart, R.; Hitlers Ethic: The Nazi Pursuit of Evolutionary Progress; Polgrave Macmillan, New York, 2009.
- e. "second billing".
- f. Grigg, R.; Darwins Bulldog; Thomas H. Huxley; Creation 31(3) 2009; ref. Francis Darwin and A.C. Seward (ed.): More Letters of Charles Darwin. John Murray, London. 1903; 1/ s.131; Letter 85.
- g. Ibid.; ref. Francis Darwin (ed.): Life and Letters of Charles Darwin; D. Appleton & Co., New York, 1911; 2/ s. 123-124.
- h. Grigg, R.; Darwins mentors; How clergymen unwittingly helped pave the way for evolution; Creation 32(1)2010.
- i. Wurmbrand, R.; Vem var Karl Marx?; Evangeliipress Förlag AB, Örebro 1980; s. 40; Marx i brev til Lassale.
- j. Catchpoole, D.; The "vital mission" for Atheists: Discrediting the supernatural; Creation 33(3)2011; ref. Mellman, I. and Warren, G.; The road taken: past and future foundations of membrane traffic. Cell 100,99-112,2000.
 Se ellers Sarfati, J., The biblical roots of modern science; A Christian worldview, and in particular a plain understanding of Scripture and Adam's Fall, was essential for the rise of modern science; Creation 32(4)2010.
- k. Ibid. ref. This was part of his response when approached (along with 10 other modern-day scientists) for his assessment of Darwin's Origin in the 150th year of publication. (Re)Reading The Origin, Current Biology 19(3):R96-R104, 2009.
- l. DeRosa, T.; Evidence for Creation: Intelligent answers for open minds; Coral Ridge Ministries, FL, 2003; Intro. by D. James Kennedy; s. 6-7.
- m. Ibid. s. 5.
- n. Høgetveit, D.J.; Angående Bibelen; i Norge; www.kommentar-avisa.no/gjestekommentarer/gjestekommentarer-2011/angaaende_bibelen_i_norge-19.10.2011.pdf
- o. Statham, D.; How scientific is our science?; Journal of Creation 25(2)2011.
 Se og Sarfati, J., The greatest hoax on earth? Refuting Dawkins on evolution; A response to The greatest show on earth: the evidence for evolution; Creation Book Publishers, Georgia, 2010.

p. Sarfati, J.; Why does science work at all?; Creation 31(3) 2009; ref. A Short Scheme of the True Religion, manuscript quoted in Memoirs of the Life, Writings and Discoveries of Sir Isaac Newton by Sir David Brewster, Edinburgh, p. 347, 1855.

q. Ricard, O.; Ungdommens frelser, hør oss når vi beder; Sangboken nr. 293; Norsk Salmebok nr. 387.

DEN EVANGELISK-LUTHERSKE RELIGION FORBLIVER ...

"Du skal ikke have andre Guder for mig." (Himmelens og jordens skaper med egen finger i stein; 5.Mos.9,10.)

1. Grundloven; kap. A; Om Statsformen og Religionen; §2.
2. I mai 1814 skrives: "Den evangelisk-lutherske Religion forbliver Statens offentlige Religion."
3. EVANGELISK "kaldes det, der stemmer over ens med Kristi Evangelium. Protestanterne kalder sig evangeliske, fordi de holder sig til Evangeliet som eneste Kilde og Autoritet i Modsætning til Katolikkernes Traditions- og kirkelige Autoritetsprincip".¹
4. LUTTERSKE er i essens "Skriften (dvs. Bibelen, Guds Ord) alene, nåden alene, troen alene"; (ikke Skriften og ..., nåden og ..., troen og ...) ²
5. FORBLIVER; dvs. "fortsetter å være". Historien går tilbake til før katolske biskop Sigurd hisset til kongemord i 1030; ^{2b} bestemmelsen hér sikter 278 år tilbake; Re-formasjon, Danmark / Norge 1536.
6. STATENS OFFENTLIGE ³; (ikke "Kirkens offentlige Religion"); Statens, herunder den utøvende magts: "Den evangelisk-lutherske religion bør forbli statens og regentens ^{<4>} religion." ⁵
7. RELIGION; dvs. gudsdyrkelse, gudstro. Statens.
8. Grundlovsbestemmelsen er klart definert / avgrenset. ⁶
9. 27.mars 2012 innstiller Stortingets Konstitusjonskomité (om ny grl.§2) slik: "Værdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv. Denne Grundlov skal sikre Demokrati, Retsstaten og Menneskerettighetene." ⁷
10. KRISTNE; (avledet av Kristus;) samsvarer med Kristi Ord. "Kristne" må (dessverre) i evt. lovsammenheng defineres (se ovenfor).
11. HUMANISTISKE; av "human", menneskelig; menneskelig-isme. Humanismen "fik navnet h., fordi den vakte interessen for det menneskelige i modsætning til det spesielt kristelige." ¹

"Den sterke strømning i åndslivet som vi kaller humanismen er frem 77 for alt karakterisert ved sitt ønske om å fornye åndslivet ved å gå ad fontes, til de gamle kilder - hvilket vil si den klassiske greske og latinske kultur. Nord for Alpene gjelder ropet ad fontes først og fremst Bibelen. Reuchlin åpner adgangen til studiet av hebraisk, og Erasmus fra Rotterdam skaffer den lærde verden det første trykte greske Nytestamente (1516). Erasmus er typen på en bibelhumanist <"bibel-humanist"; en av flere "bindestreks-humanister">. Ved kritisk studium av Bibelen og kirkefedrene ville han finne den samme kristendom. Han ville ikke, som mange italienske humanister, relativisere kristendommen i møtet med antikken."⁸

"Men humanistene sluttet seg ikke til Luther. Deres utgangspunkt var et annet enn hans. Luthers budskap om menneskets fortapthet, om synden og nåden, om lov og evangelium, det hadde de ikke bruk for. Luther var i enhver forstand for "radikal" for dem. Derfor skilte mange av bibelhumanistene lag med Luther, og den største av dem - Erasmus fra Rotterdam - angrep offentlig Luthers lære om den bundne vilje."⁹

12. Humanismen har på sitt beste, "menneskeverd" som utgangspunkt; og da som (utlistrekkelig definert / ikke fundamentert) aksiom¹⁰; jfr. "Skriften alene"s verdi av et menneske.¹¹
13. KRISTNE OG HUMANISTISKE; sammensetter inkompatible begreper; som "grundlag" utelukker gjensidig det ene det annet.¹²
14. FORBLIVER; dvs. "fortsetter å være". Humanismen er i grunnlovs- og statsfundaments-sammenheng nytt og kan semantisk ikke "forblive".
15. VÆRDIGRUNDLAG er ikke klarere å forstå enn (den evt. manglende eller sprikende) definisjonen av dets innhold. Forøvrig et moderne¹³ begrep som ikkekorresponderer med "Religion".
16. Stortingets Konstitusjonskomité's ønskede grundlovsbestemmelse er ikke klart definert / avgrenset.
17. Ad Stortingets Konstitusjonskomité's ønske om å relegere Den evangelisk-lutherske Religion, Statens offentlige Religion:
18. "Religionen" (bestemt form, entall) utgjør referansepunktet¹⁴,

- rettskilden.¹⁵ Dvs. kjernen av "denne Grundslovs Principer" og "denne Konstitutions Aand" (§112.) "Dénne" Grund-lov ... En "Forandring" kan "aldrig modsige denne Grundlovs Principer".¹⁶
19. En effektivt "Forandring" som "modsiger denne Grundlovs Principer" er de facto en annullering av "denne Grundlov". Stortinget er konstituert av Grundloven (§49) og ikke i posisjon til å annullere denne.
20. "Denne <nye> Grundlov <foregir> skal sikre Demokrati, Retsstaten og Menneskerettighetene." Da den har forlatt Frihetens kilde¹⁷, må den med iboende nødvendighet bidra til fortsatt degenerasjon av demokrati, rettsstaten¹⁸ og (de likeledes dynamisk håndterte) "menneskerettighetene".
21. Konklusjon: Stortingets Konstitusjonskomité's fremlagte ønske om ny grunnlovsparagraf 2, modsiger Rettskilden; det er ikke hjemlet i Grundloven; det innbefatter i sitt "Værdigrundlag" inkompatible begreper samt hevder noe nytt "forblive". I sum: Rett, legalt, saklig og semantisk ikke mulig.
22. Etterskrift.
- "I vår tid <(1946)> har vi opplevet at den katolske kirke er blitt stående som fyrstemaktens sterkeste støtte, mens de rene, lutherske land her i Norden vel er blitt de mest demokratiske i verden. Dette er skjedd ved en utvikling som kan sees f.eks. i Hans Nielsen Hauges virksomhet. Ingen kunne være mer lydige mot øvrigheten og den enevelde konge i Kjøbenhavn. Men han var også lydige mot Guds ord i Bibelen og i den lutherske barnelærdom, derved ble han drevet til å vitne om Frelseren, selv etter at han fikk vite at dette stred mot kongens lov og bud. Ved sitt eksempel er Häuge blitt en drivende kraft i det norske folks strev for opplysning og frihet, for folkestyre mot embetsstyre. Haugianismen ble en vesentlig del av det ånsliv som danner den nødvendige grunnvold for hele det demokratiske samfunn i Norge. Lutherdommen inneholder to elementer, det forsiktige, konservative, som nødvendig vil bryte med det gamle og som avskyr revolusjon. Det annet element er den evangeliske frihet, som i lengden må føre til tankefrihet og borgerlig frihet. Og dette frihetselementet er sterkest."¹⁹

REFERANSER OG NOTER:

1. Salmonsens Konv.leks.
2. Se hertil "bekjennelsesskriftene" (fastsatt i Christian V's norske Lov 1687; 2-1; Den Apostoliske, Nikenske, Atanasianske og Augsburgske bekjennelse (1530) og Luthers Lille Katekismus.)
- 2b. Sturluson, S.; Soga om Olav den heilage; Samlaget; 4.utg.,3. oppl. 1997; del II, s.99.
3. En "afledning af offen "aaben", egentlig altsaa "hvad der ligger aabent for dagen"."
4. 5.Mos.17,18-20.
5. Konstitusjonskomitéens 8. grunnsetning; 16. apr.1814. (Steen, S.; Det frie Norge; 1814; Cappelen 1951; s.140.
6. Avgrenset mot all annen religion, herunder religion som (med rette eller urette) defineres inne "kristenheten".
7. Sit. etter muntlig kilde.
8. Prof. i kirkehistorie, dr.theol. Wisløff, Carl Fr.; Norsk Kirkehistorie; I; Lutherstiftelsen 1966; s.374.
9. Wisløff, C. Fr.; Martin Luthers teologi; Lunde 1983; s.34.
10. Selvinnlysende påstand; ubestridelig grunnsetning som ikke trenger bevis.
11. Luk.9,25; Es.13,18 (ingen utdefinert); Ez.33,25; 1.Mos.9,5-6; 2.Mos.21,12-14.
12. "Kristne og ..." er ikke stadig "kristne", likesom "Skriften og ..." ikke stadig er "Skriften". Reélt "kristent" er essensielt Kristus-sentrert likesom "humanistisk" er menneske-sentrert; jfr. Rom.1,25.
13. "Verdigrunnlag" synes ukjent i årgangs-oppslagsverk.
14. Tilværelsens eneste fastpunkt: "Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal ingenlunde forgå." (Mat.24,35.)
15. Normerende Norm; "Se, Herrens ord har de forkastet; hvor skulde de da ha visdom fra?" (Jer.8,9.) 5.Mos.17,18-20; 4,6-9.
16. Grunn, begynnelse, opphav; grunnsetning, grunnregel.
17. "Får da Sønnen friggjort eder, da blir I virkelig fri." (Joh.8,36).
18. Men en lovstat kan man fortsatt ha; dét er noe annet.
19. Kirkehistoriker Welle, Ivar; Luthers liv og Luthers tro; Lunde 1946; s.72-73.